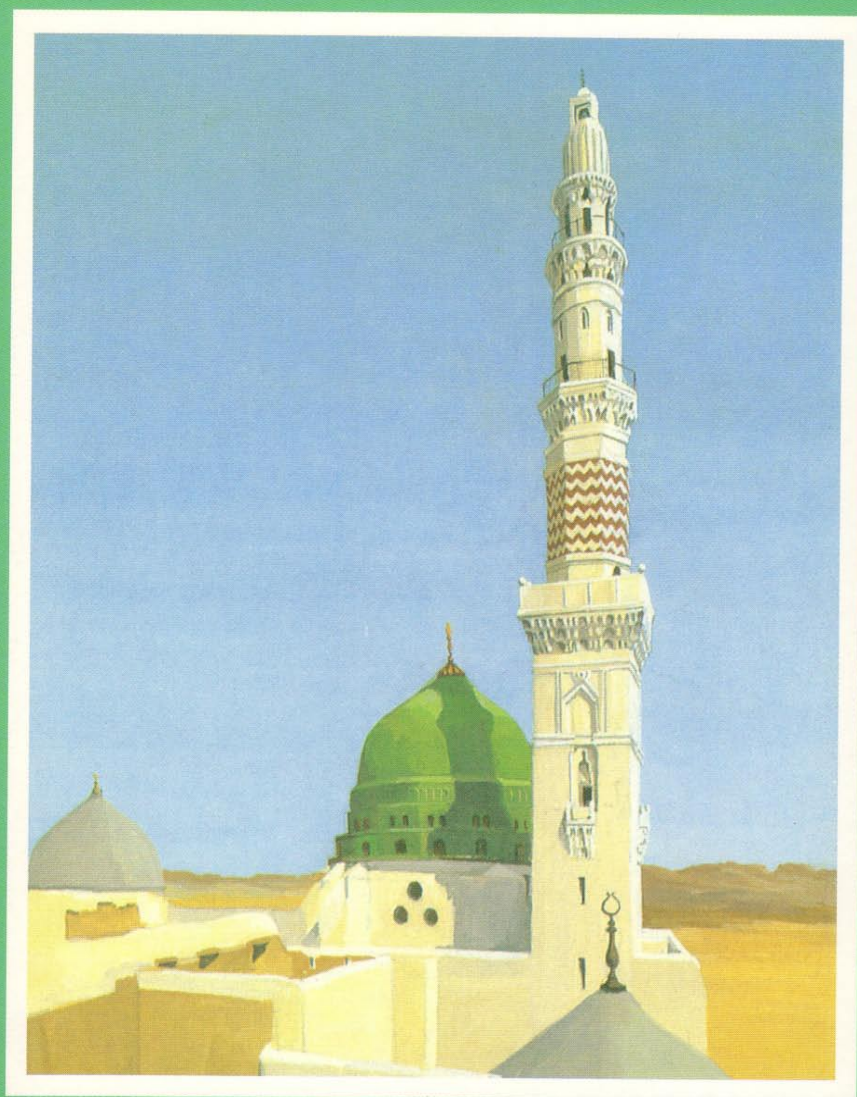

MUHAMMED

صلى الله عليه وسلم

ŽIVOT POSLJEDNJEG BOŽIJEG POSLANIKA

Leila Azzam i Aisha Gouverneur

IZDAVANJE ISLAMSKIH TEKSTOVA

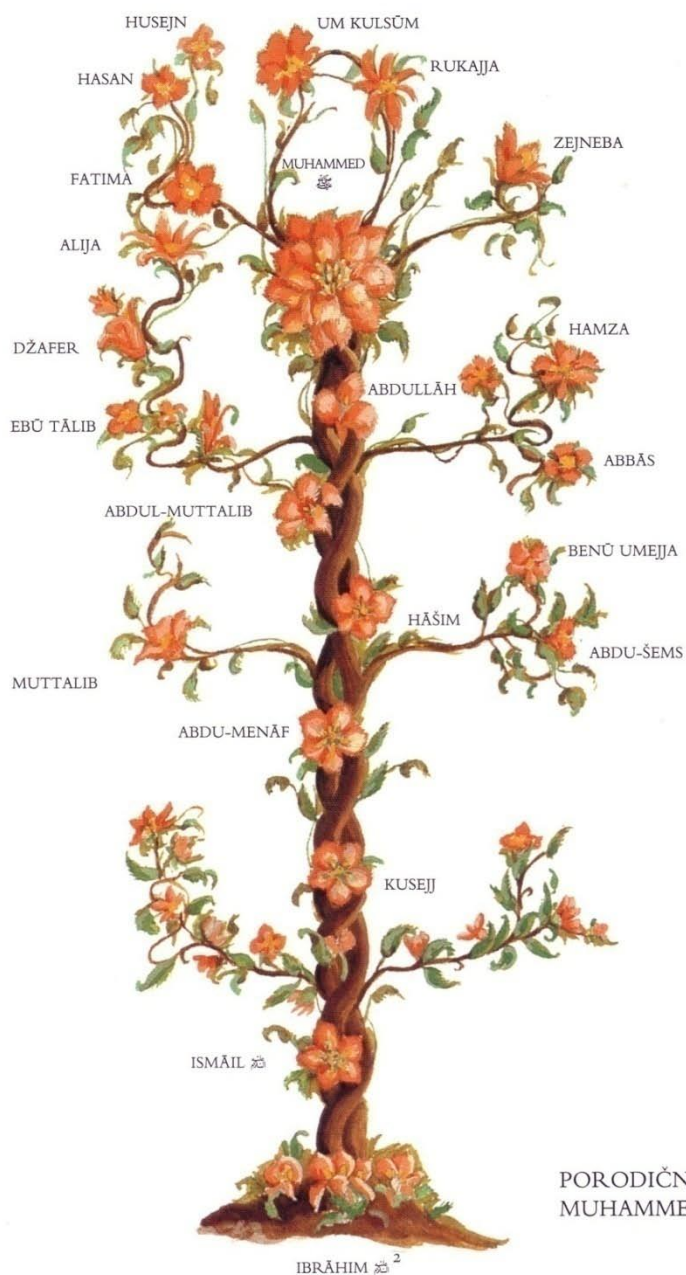
THE LIFE OF THE PROPHET
MUHAMMAD

صلى الله عليه وسلم

**الهيئة السعودية العليا
لمساعدة البوسنة والهرسك**

“OVA KNJIGA JE POKLON VISOKE KOMISIJE ZA BOSANSKU
POMOC KRALJEVINE SAUDIJSKE ARABIJE”

PORODIČNO STABLO
MUHAMMEDA ¹

¹ Shodno 56. ajetu sure Ahzab, svako spominjanje Božijeg poslanika Muhammeda muslimani popraćaju s donošenjem salavata na njega, izreke koja je ovde odštampana na arapskom (čita se: *salla-llahu alejhi ve sellem*) a znači: "neka su blagoslov i mir Božiji s njim." U skraćenom obliku salavat glasi *alejhiselam*. U ovoj knjizi, kraći salavat, takodje na arapskom, štampan je poslije imena ostalih Božijih poslanika. Medjutim, kada se izgovora bez imena a piše na našem jeziku i velikim slovom, onda ima značenje imena za Muhammeda: Alejhiselam = Muhammed (op.prev.).

² "Neka je mir Božiji s njim," na arapskom *alejhiselam* (op. prev.).

MUHAMMED

صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ و سَلَّمَ

ŽIVOT POSLJEDNJEG BOŽIJEG POSLANIKA

Napisali:

Leila Azzam i Aisha Gouvemeur

Ilustracije:

Mary Hampson Minifie

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

pdf izdanje za vas pripremili:
www.bosnamuslimmedia.com
1429. hidž. god. / 2008. god.

S engleskog preveli: Belma Borovac i Asim Zubčević

**DRUŠTVO ZA
IZDAVANJE ISLAMSKIH TEKSTOVA - USA**

"OVAJ TOM JE POSVEĆEN KO-PREMIJERU BOSNE I HERCEGOVINE DR.
HARISU SILAJDŽIĆU U SJEĆANJE NA SVE NJEGOVE NAPORE U IME
BOSANSKE DJECE"

"SA ZAHVALNOŠĆU SESTRAMA KRALJEVINE SAUDIJSKE ARABIJE KOJI SU
OMOGUĆILI OVU PUBLIKACIJU"

ZAHVALA

Jedan od najkorisnijih izvora za ovu knjigu bila je Biografija Božijeg poslanika od Ibn Ishaka (85. – 151. po hidžri). Željeli bismo odati zahvalnost dr. Martinu Lingsu čiji su savjet i djelo *Muhammed - njegov život na osnovu najranijih izvora* bili neizostavni. Međutim, ako ima propusta, oni su s naše strane. Također se želimo zahvaliti gospođi Mary Hampson Minifie na njenom pedanom i savjesnom poslu u pripremanju ilustracija za ovu knjigu.

PRIMJEDBA PISACA

Ilustracije iz knjige nemaju za cilj predstaviti muslimane iz doba Alejhiselama i ashaba. One su samo inspirisane prizorima iz većeg dijela današnjeg islamskog svijeta.

Engleski izvornik: Islamic Texts Society Trust, 1405. g. h./1985. g. n. e.

Bosanski prijevod: Islamic Texts Society USA, 1415. g. h./1995. g. n. e.

ISBN 0 000000 00 0

Izdavač:

The Islamic Text; Society USA

Mockingbird Valley

Louisville KY 40207

Društvo za izdavanje islamskih tekstova (The Islamic Text Society) je registrovano u Velikoj Britaniji od 1981. g. kao obrazovna ustanova. Društvo teži promicanju boljeg razumijevanja Islama putem izdavanja engleskih prijevoda tradicionalno značajnih radova islamske vjere i kulture. Društvo također priprema izdanja dosada neobjavljenih rukopisa i sponzorira pisanje izvornih djela iz pera islamskih učenjaka iz cijelog islamskog svijeta.

Dizajn: CW Typographics, Cambridge, England

Štampa: Gateway Press, Louisville KY, USA

SADRŽAJ

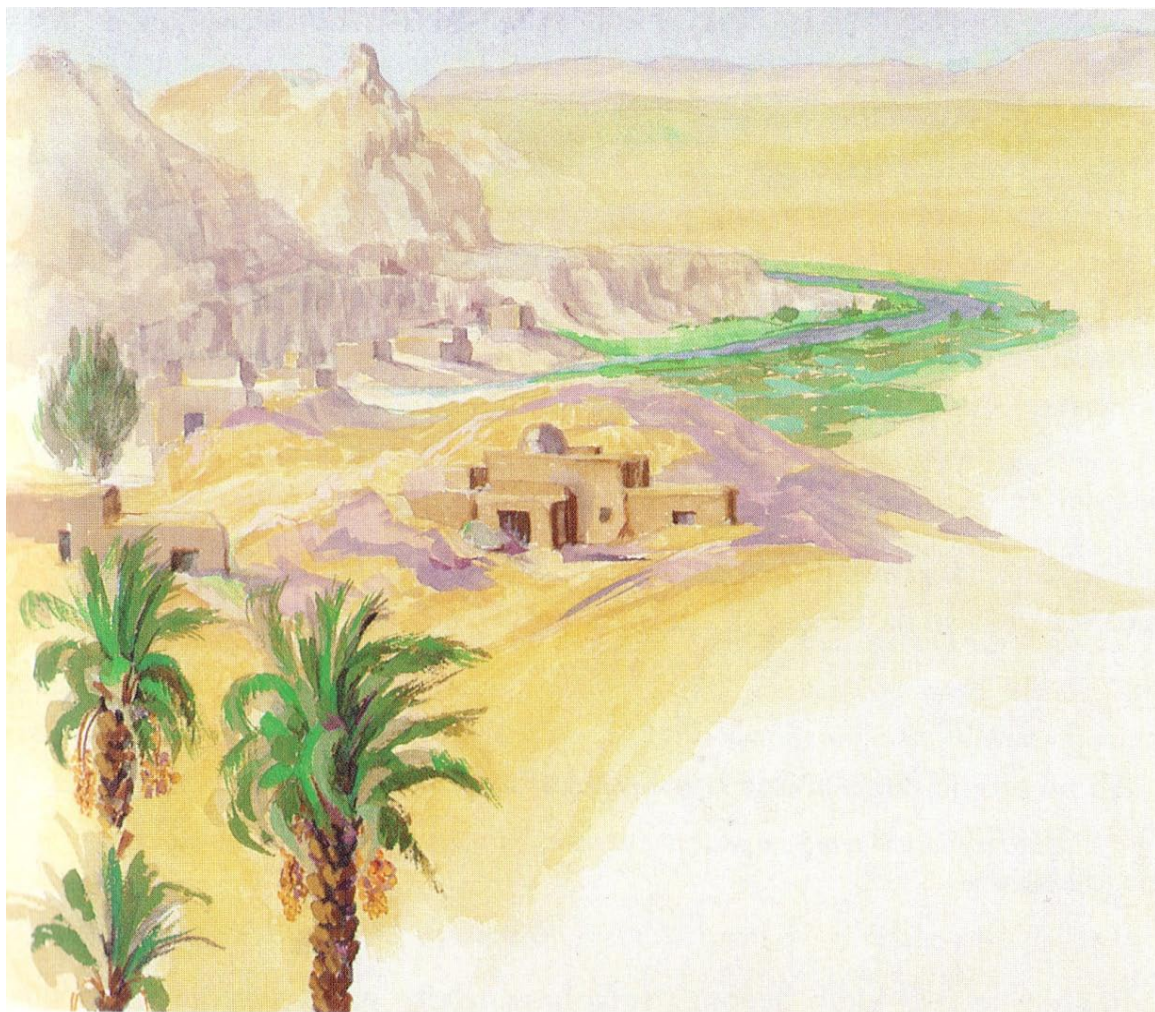
PREDGOVOR	7
KAKO JE SVE POČELO	8
DJECA ISMAILA عليه السّلام	15
OBEĆANJE KOD ZEMZEMA	17
SLON ODBIJA DA SE POMAKNE	20
VJEROVJESNIK JE ROĐEN	24
VRIJEME PROVEDENO SA HALIMOM	27
DJETINJSTVO SIROČETA	30
POSŁANIKOVA ŽENIDBA	33
POJAVA MELEKA DŽEBRAILA	36
PRVI MUSLIMANI	39
NEVOLJE POČINJU	42
KRALJ KOJI JE VJEROVAO	45
OKRUTNOST KUREJŠA	48
GODINA TUGE	51
NOĆNO PUTOVANJE I USPEĆE NA NEBO	54
ZAKLETVA NA AKABI	58
HIDŽRA	61
DOLAZAK U JESRIB	65
BITKA NA BEDRU	68
UHUD - PORAZ ZBOG NEPOSŁUHA	72
BITKA NA HENDEKU	77
UGOVOR NA HUDEJBIJI	83
POZIV	87
ULAZAK U MEKU	93
POUKA O OHOŁOSTI U DOLINI HUNEJN	99
TEBUK - ISPIT VJERE	102
OPROSNI HADŽ	106
POSŁANIKOVA SMRT	113
IZABRANI HADISI IZ DJELA ŠAMA'IL OD TIRMIZIJA	116
POSŁANIKOVA PORODICA	121
KAZALO IMENA I POJMOVA	123
NAPOMENA O IZGOVORU	128
O PISCIMA	129

PREDGOVOR

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog. Hvala Allahu, Gospodaru svjetova, Vladaru Sudnjeg dana. Samo je On Bog. I kao što je blagoslovio Ibrahima عليه السلام i njegovu porodicu neka blagoslovi i vjerovjesnika Muhammeda صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ i njegovu porodicu. Allah je Uzvišen i Njemu pripada sva hvala.

Društvo za izdavanje islamskih tekstova sa zadovoljstvom pokreće seriju knjiga za djecu biografijom Muhammeda Muhammeda صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ baš kao što je pokrenulo svoj glavni poduhvat izdavanja islamskog štiva štampanjem djela *Muhammed - njegov život na osnovu najranijih izvora* od dr. Martina Lingsa. U svijetu u kojem vjera postaje sve manje važna, *Društvo za izdavanje islamskih tekstova* smatra bitnim da djeca imaju pristup vjerodostojnim i lijepim knjigama o temeljima Islama. Za žaljenje je da ima tako malo stručno napisane vjerske literature na tržištu, inače bogatom privlačnim knjigama ovozemaljskog karaktera. Te knjige su nedvojbeno savjesno napisana djela koja djeci nude potreban obrazovni i kulturni background, ali sve manja uloga koju vjera igra u modernom životu ogleda se, nažalost, u relativno beznačajnoj ulozi dodijeljenoj vjerskoj literaturi za djecu. *Društvo za izdavanje islamskih tekstova* se nada da će objavljivanjem knjiga za djecu postaviti vjeru u središte djetinjeg života, a ne na njegovu periferiju.

Društvo za izdavanje
islamskih tekstova
CAMBRIDGE 1985

Ur u dolini rijeke Euftrat

KAKO JE SVE POČELO

P R I J E skoro četiri hiljade godina, u sumerskom gradu Ur, u dolini rijeke Euftrat, živio je mladić po imenu Ibrahim. Ljudi Ura su nekada obožavali Allaha dž.š., ali kako je vrijeme odmicalo zaboravili su istinsku vjeru i počeli su se moliti kumirima, kipovima načinjenim od drveta ili gline, a ponekad čak i od dragog kamenja.

Još kao dijete Ibrahim nije mogao shvatiti kako njegov narod, a pogotovo njegov otac, mogu praviti kipove svojim vlastitim rukama, nazivati ih bogovima, i onda ih obožavati. Oduvijek je odbijao da se pridruži ljudima kada bi oni odavali poštovanje tim kipovima. Umjesto toga, napustio bi grad i sjedio u osami, razmišljajući o nebesima i svijetu oko sebe. Bio je siguran da je njegov narod u zabludi, pa je sam potražio pravi put.

Jedne vedre noći, dok je sjedio pogleda uprtog u nebo, ugleda jednu prekrasnu, blistavu zvijezdu, toliko lijepu da je uzviknuo: "Ovo mora da je Allah!" Posmatraše je sa strahopoštovanjem neko vrijeme, sve dok najednom ne počeo iščezavati i, onda nestade. Razočarano se okrenuo i rekao:

Ne volim one koji zalaze!

(Kur'an, 6:76)

Druge noći Ibrahim je opet posmatrao nebo i ugledao mjesec koji se radja, tako velik i sjajan da je osjetio da ga može gotovo taći. Pomislio je u sebi:

Ovo je Gospodar moj!

(Kur'an, 6:77)

Ali ne prođe dugo vremena prije nego što je i mjesec zašao. Onda reče:

Ako me Gospodar moj na pravi put ne uputi, biću sigurno jedan od onih koji su zalutali.

(Kur'an, 6:77)

Ibrahim je tada vidio ljepotu i raskošnost izlaska sunca i zaključio da sunce mora biti najveća i najmoćnija stvar u kosmosu. Ali po treći put je bio u krivu, jer je sunce na kraju dana zašlo. U tom trenutku je shvatio da je Allah dž.š. Najmoćniji, Stvoritelj zvijezda, Mjeseca, Sunca, Zernlje i svih živih bića. Najedanput se osjetio smirenim, jer je znao da je otkrio istinu.

*Kad je oca svoga i narod svoj upitao: "Čemu se vi klanjate?"
a oni su odgovorili: "Klanjamo se kumirima i povazdan im se molimo",
on je rekao: "Da li vas oni čuju kada se molite,
ili, da li vam mogu koristiti ili naškoditi?"
"Ne," - odgovoriše, "ali mi smo upamtili pretke naše kako tako postupaju. "
"A da li ste razmišljali"- upita on - "da su oni kojima se klanjate
vi i kojima su se klanjali davni preci vaši
doista neprijatelji moji? Ali, to nije Gospodar svjetova,*

*koji me je stvorio i na pravi put uputio, i koji me hrani i poji,
i koji me, kad se razbolim, liječi,
i koji će mi život oduzeti, i koji će me poslije oživjeti,
i koji će mi, nadam se, pogreške moje na Sudnjem danu oprostiti!"*

(Kur'an, 26:70-82)

Jednog dana, dok su stanovnici grada bili odsutni, Ibrahim عليه السلام je svojom desnom rukom ljutito porazbijao sve kipove sem jednog velikog. Kada se ljudi vratiše, ražestiše se od huje. Sjetili su se stvari koje je Ibrahim عليه السلام izrekao o kipovima. Dovedli su ga pred sviju i zahtijevali: „Jesi li ti uradio ovo s bogovima našim, o Ibrahimu?“ Ibrahim عليه السلام odgovori: "To je učinio ovaj najveći od njih, pitajte ih ako umiju da govore." Ljudi zavikaše: "Ta ti znaš da ovi ne govore." A Ibrahim عليه السلام će na to: "Kako možete da se klanjate onima koje sami klešete, kad Allah stvara i vas i ono što napravite? Pa zašto se onda, umjesto Allahu, klanjate onima koji vam ne mogu ni koristiti niti od vas kakvu štetu otkloniti?"

(Kur'an, 32:95-96)

(Kur'an, 21:66)

Na kraju ih je Ibrahim عليه السلام i upozorio:

Allahu se jedino klanjajte i Njega se bojte, to vam je bolje, da znate.

Vi se mimo Allaha, kumirima klanjate i laži smišljate. Oni kojima se vi, mimo Allaha, klanjate ne mogu vas nikakvom hranom nahraniti; vi hranu od Allaha tražite i Njemu se klanjajte i Njemu zahvalni budite! - Njemu ćete se vratiti."

(Kur'an, 29:16-17)

Narod Ura odluči da kazni Ibrahima na najsuroviji način koji su mogli smisliti: da ga živog spale. Određenog dana, svi se ljudi okupiše u centru grada, i čak je kralj Ura tamo bio. Ibrahim عليه السلام je tada odveden u posebnu zgradu napunjenu drvljem. Drvlje je zapaljeno. Uskoro se vatra tako rasplamsala da se narod morao povući nazad zbog plamena. Ali Allah dž.š. reče:

O vatro, postani hladna, i spas Ibrahimu!

(Kur'an, 21:69)

Ibrahim ~~žaba~~ ~~N~~je ljutito porazbijao kipove osim jednog

Ljudi su sačekali dok se vatra nije skroz stišala, i tada su ugledali Ibrahima kako još uvijek sjedi tamo kao da se ništa nije desilo! U tom trenutku su bili potpuno zbunjeni. Međutim, čudo koje se odigralo pred njihovim vlastitim očima nije ih razdrmalo. Pa ipak, Ibrahim عليه السلام je pokušao uvjeriti svog dragog oca Azera da ne obožava nemoćne, slijepe i gluhe kipove. Ibrahim عليه السلام mu je objasnio kako mu je došla naročita spoznaja, te je kumio svog oca: *"Mene slijedi, i ja ću te na pravi put uputiti! O oče moj, ne klanjaj se šejtanu!"* Ali Azer nije htio ni da čuje. Zaprijetio je sinu da će ga kamenovati ako nastavi odbijati božanstva Ura. Naredio je Ibrahimu da napusti grad ovim riječima: *"Za dugo vremena me napusti!"* Ibrahim na to reče: *"Mir tebi! Moliću Gospodara svoga da ti oprost, jer je On vrlo dobar prema meni."*

(Kur'an, 19:43-47)

Zamislite kako mu je grozno moralo biti da napusti svoju kuću, porodicu i sve što je znao, i da se preko divljine zaputi u nepoznato. Ali u isto vrijeme, Kako je mogao ostati među ljudima koji nisu vjerovali u Allaha dž.š. i koji su obožavali kipove? Ibrahim عليه السلام je uvijek imao osjećaj da se Allah dž.š. brine za njega i osjetio je da je Allah dž.š. bio uz njega dok je putovao.

Napokon, poslije dugog i mukotrpnog puta, stigao je u mjesto pokraj Mediteranskog mora, nedaleko od Egipta. Tamo je oženio plemenitu ženu po imenu Sara i nastanio se u zemlji Palestini.

Mnogo godina prođe, ali Ibrahim i i njegova žena nisu bili blagoslovljeni djecom. U nadi da će dobiti dijete, a i u skladu s tradicijom, Sara predloži Ibrahimu عليه السلام da oženi Hadžeru, njenu egipatsku služavku. Ubrzo potom, Hadžera je rodila sina po imenu Ismail.

Nakon izvjesnog vremena Allah dž.š. je obećao Ibrahimu عليه السلام još jednog sina, ali ovog puta majka njegovog djeteta biće njegova prva žena, Sara. Ovaj drugi sin je dobio ime Ishak. Allah dž.š. je također rekao Ibrahimu عليه السلام da će od njegova dva sina - Ismaila i Ishaka - nastati dva naroda i tri religije, te da zbog toga mora odvesti Hadžeru i Ismaila iz Palestine u novu zemlju. Ovi događaji su bili važan dio Allahovog dž.š. plana, jer potomci Ismaila će postati narod iz kojeg će poteći veliki vjerovjesnik, koji će izvesti ljude na Božiji put. To će biti Muhammed , Božiji poslanik. Od potomaka Sarinog djeteta Ishaka pojaviće se Musa i Isa عليه السلام (Mojsije i Isus).

Tako su Ibrahim عليه السلام, Hadžera i Ismail عليه السلام napustili Palestinu. Mnogo dana su proveli u putovanju dok konačno nisu stigli do suhe doline Beka (kasnije nazvane Meka), kuda je vodio jedan od velikih karavanskih puteva. U dolini nije bilo vode i, mada su Hadžera i Ismail imali sasvim malo vode sa sobom,

Ibrahim ti ih je ostavio znajući da će se Allah dž.š. pobrinuti za njih. Ubrzo je sva voda potrošena. Dijete je počelo malaksavati od žeđi. U blizini su se nalazila dva brežuljka, Safa i Merva. Hadžera se popela na jedan brežuljak i pogledala u daljinu da vidi može li naći vode, ali je nije našla. Onda je otišla do drugog brežuljka, i tako ponovila sedam puta. Tada se žalosna vratila sinu, i na njenu veliku radost i zaprepaštenje, našla mali izvor kako žubori iz zemlje pored njega. Ovaj izvor pored kojeg su se majka i dijete nastanili, kasnije je nazvan Zemzem. Mjesto oko njega je postalo odmorište karavana koji su putovali kroz pustinju i vremenom je preraslo u poznati trgovački grad Meku.

Kroz divljinu u nepoznato

S vremena na vrijeme Ibrahim عليه السلام je dolazio iz Palestine da posjeti svoju porodicu, i vidio je da je Ismail izrastao u jakog mladića. U toku jedne od njegovih posjeta Allah dž.š. im naredi da obnove Kabu - prvo mesto gdje su ljudi obožavali Allaha dž.š.

Rečeno im je tačno gdje i kako da je sagrađe. Trebalo je da je podignu kraj Zemzem izvora i ozidaju u obliku kocke. U istočnom ćošku je trebalo položiti Hadžerul-

esved (Crni kamen) koji je s neba pao na zemlju. Taj kamen im je jedan melek donio s obližnjeg brežuljka Ebu Kubejs.

Ibrahim i Ismail عليه السلام su marljivo radili na obnovi Kabe, i dok su to činili, molili su Allaha dž.š. da pošalje vjerovjesnika od njihovih potomaka:

I dok su Ibrahim i Ismail temelje Hrama podizali, oni su molili:

*"Gospodaru naš, primi od nas, jer Ti, uistinu, sve čuješ i sve znaš!
Gospodaru naš, učini nas dvojicu Tebi odanim, i porod naš nek bude
odan Tebi, i pokaži nam obrede naše i oprosti nam,
jer Ti primaš pokajanje i samilostan si!
Gospodaru naš, pošalji im poslanika, jednog od njih,
koji će im ajete Tvoje kazivati i Knjizi ih i mudrosti učiti i očistiti ih,
jer Ti si, uistinu, silan i mudar!"*

(Kur'an, 2:127-129)

Kada je Kaba sagrađena, Allah dž.š. je naredio Ibrahimu عليه السلام da pozove čovječanstvo na hodočašće do Njegovog Časnog Hrama. Ibrahim عليه السلام se čudio kako će iko čuti njegov poziv. Allah dž.š. reče: "Ti ih pozovi, a ja ću ih dovesti." Tako je ustanovljeno hodočašće Kabi u Meki i, kada danas muslimani idu na hadž, oni se odazivaju na drevni Ibrahimov عليه السلام poziv.

DJECA ISMAILA عليه السلام

T I J E K O M godina Ismailova djeca su dobila svoju djecu. Njegovi potomci se namnožiše, povezaše u plemena i raširiše po čitavoj Arabiji. Jedno od plemena se zvalo Kurejš. Njegovi ljudi nisu nikad napuštali Meku i uvijek su živjeli blizu Kabe.

Jedno od zaduženja vođe Kurejša je bilo da pazi ljude koji dođu na hodočašće u Kabu. Hodočasnici su dolazili iz čitave Arabije i velika je bila čast obezbijediti im hranu i vodu.

Međutim, kako je vrijeme prolazilo, Arapi prestadoše obožavati Allaha dž.š. izravno, i pođoše donositi sa sobom kipove iz zemalja koje su posjećivali. Ti kipovi su smješteni u Kabu, koja se više nije smatrala Svetištem Allaha dž.š., kako je to Ibrahim عليه السلام namijenio da bude. Be obzira na to, Arapi su je i dalje ipak poštovali. Otprilike u to vrijeme Zemzem izvor je nestao u pijesku.

Tada je i Kusejj, jedan od vođa Kurejša, postao vladar Meke. Imao je ključeve Hrama i pravo da hodočasnicima daje vodu i hranu, da vodi sastanke, i da dijeli vojne zastave uoči bitke. U njegovoj su kući Kurejšije rješavali svoje probleme.

Nakon Kusejjove smrti, njegov sin Abdu Menaf, koji je postao poznat još za očeva života, preuze vođstvo nad Kurejšijama, a poslije njega sin mu Hašim. Kažu da je Hašim prvi pokrenuo dva velika karavanska putovanja Kurejšija, jedno ljeti do Sirije na sjever, a drugo zimi do Jemena na jug. Kao rezultat tih putovanja Meka se obogatila i postala velik i važan trgovački centar.

Jednog ljeta, Hašim se uputio prema sjeveru da kupi robu da bi je mogao prodati u Jemenu. Usput se zaustavio u Jesribu da trguje na pijaci, i tamo je vidio jednu lijepu ženu. Bila je to Selma, kćerka Amr ibn Zejda, koji je poticao iz veoma cijenjene porodice. Hašim je zaprosi i bi prihvaćen, jer je bio častan i ugledan čovjek. S vremenom, Selma je rodila prekrasnog sina, a pošto je u kosi imao bijeli čuperak, prozvali su ga Šejba, što na arapskom znači "sijedi". Majka i sin su ostali u svježijoj i zdravijoj klimi Jesriba, dok se Hašim vratio u Meku. Ali on bi ih posjećivao svaki put kada bi poveo karavan prema sjeveru. Međutim, na jednom od tih putovanja Hašim se razboli i umre.

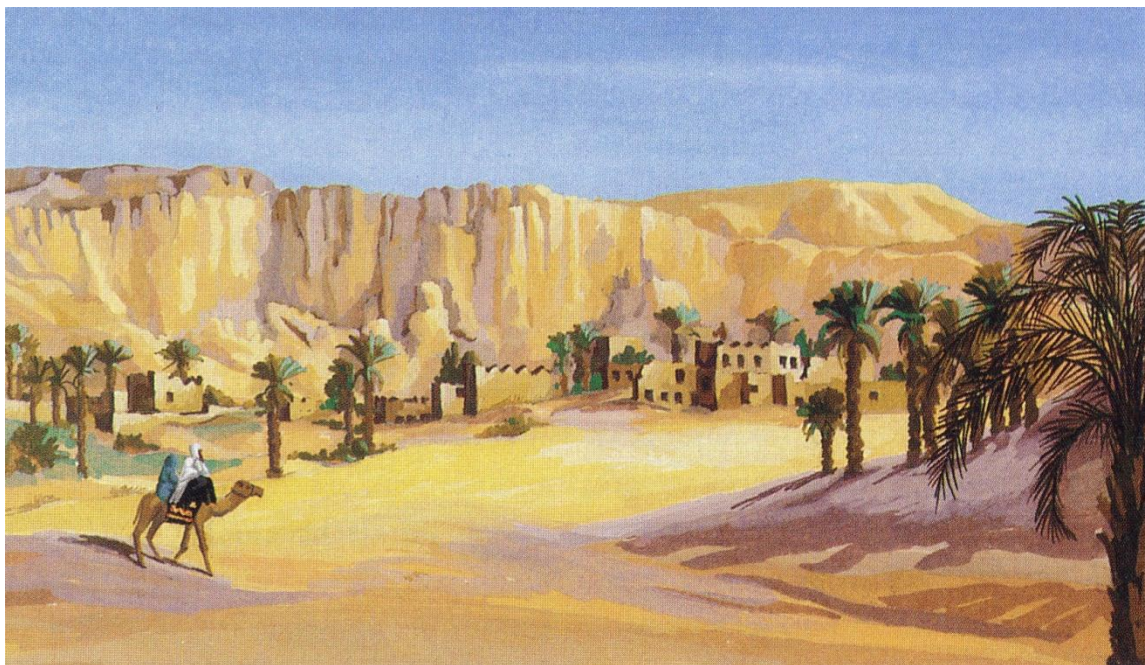
Šejba, naočit i pametan momak, odrastao je u daidžinoj kući u Jesribu. Iako nije

zapamtio oca koji je umro kada je Šejba bio sasvim mali, bio je ponosan što je sin Hašim ibn Abdi Menafa, poglavice Kurejša, čuvara Kabe i zaštitnika hodočasnika.

Nakon Hašimove smrti, brat mu Muttalib preuze njegove dužnosti i obaveze. Otputovao je do Jesriba da vidi svog bratića, Šejbu, i odluči kako je došlo vrijeme da mladić dođe i živi u Meki pošto će jednog dana preuzeti očevo mjesto.

Šejbinoj majci Selmi bijaše teško da pusti sina da ode sa svojim amidžom, ali je na kraju shvatila da je tako najbolje. Muttalib se vratio u Meku u podne i ušao u grad jašući na kamili, sa Šejbom iza sebe. Kada su ljudi Meke vidjeli dječaka, mislili su da je rob, i pokazujući na njega prozvaše ga "Abdul-Muttalib". "Abd" na arapskom znači "rob". Muttalib im je rekao da Šejba nije rob, nego njegov bratić koji je došao da živi sa njima. Ali od tog dana, Šejbu su uvijek od milja zvali Abdul-Muttalib.

Nakon Muttalibove smrti, koji je umro u Jemenu kuda je otišao da trguje, Abdul-Muttalib preuze njegovo mjesto. Postao je najpoštovaniji član svoje porodice, cijenjen i voljen od sviiju. Međutim, on nije bio poput onih Arapa koji su napustili Ibrahimovo عليه السلام učenje.

Muttalib je ujahao u Meku na kamili sa Šejbom u pratnji

OBEĆANJE KOD ZEMZEMA

Z E M Z E M izvor, koji j e nestao kada su Arapi postavili kipove u Kabu, ostade zatrpan ispod pijeska. Zbog toga je narod Kurejša dugo godina morao donositi vodu iz daleka. Jednog dana Abdul-Muttalib se umorio donoseći tako vodu, i zaspao pored Kabe. Usnio je san u kojem mu je rečeno da iskopa Zemzem. Kada se probudio bio je začuđen, jer nije znao šta je Zemzem, pošto je izvor nestao mnogo godina prije nego što se on rodio. Sljedećeg dana imao je isti san, ali mu je ovog puta rečeno gdje će naći izvor.

U to vrijeme, Abdul-Muttalib je imao sina, i njih dvojica zajedno počеше kopati. Posao je bio toliko težak da se Abdul-Muttalib zakleo Allahu dž.š. da će, ako jednog dana bude imao deset sinova da mu pomažu i stoje uz njega, jednog od njih zauzvrat žrtvovati u Allahovu dž.š. čast. Napokon, poslije tri dana rada pronašli su Zemzem izvor. Od tada hodočasnici piju vodu s njega.

Godine su prolazile i Abdul-Muttalib je zaista dobio deset sinova, koji izrastoše u zgodne, snažne momke, i dođe vrijeme da on održi svoje obećanje dato Allahu dž.š. Rekao je sinovima o obećanju i oni se složišе da jednog od njih mora žrtvovati. Da bi vidjeli ko će to biti, riješili su da izvlače žrijeb, što je bio običaj Kurejšija kada bi donosili važne odluke. Abdul-Muttalib je svakome sinu rekao da uzme strijelu i napiše svoje ime na njoj, i da mu je onda donese. Oni tako postupišе, a on ih odvede u Kabu gdje je bio čovjek koji je imao poseban zadatak da odapinje strijele i izabere jednu. Ovaj čovjek se dostojanstveno spremio da to obavi. Na strijeli koju je izabrao bilo je ispisano ime Abdullaha, najmlađeg i najomiljenijeg Abdul-Muttalibovog sina. Makar je on bio njegov najdraži sin, otac dovede sina pred Kabu pripremajući se da ga žrtvuje.

Mnoge vođe Kurejša su bili prisutni, te postadoše veoma ljuti jer je Abdullah bio vrlo mlad i svi su ga voljeli. Pokušali su smisliti način da mu spasu život. Neko je predložio da se posavjetuju s jednom mudrom staricom koja je živjela u Jesribu. I tako Abdul-Muttalib povede sina toj starici da bi vidio može li ona odlučiti o tome šta da se uradi. Neki ljudi iz Meke su pošli s njima, i kada su tamo stigli, starica ih upita: "Koliko košta život jednog čovjeka?"

Oni joj rekoše: "Deset kamila", jer u to vrijeme, ako bi jedan čovjek ubio drugog, njegova porodica je morala dati porodici ubijenog deset kamila kako bi se održao mir među njima. Zato im starica reče da se vrate u Kabu i izvlače žrijeb između Abdullaha i deset kamila. Ako izvuku kamile, onda ih treba zaklati, a meso podijeliti siromašnim

Jedna žena im je rekla da odu u Kabu i izvlače žrijeb

ljudima. Ako Abdullah bude izabran, tada još deset kamila mora biti dodato i žrijeb se mora ponovo izvlačiti, sve dok kamile ne budu izabrane.

Abdul-Muttalib se vratio u Kabu sa sinom i ljudima iz Meke. Tu su počeli s izvlačenjem žrijeba između Abdullaha i kamila, počevši od deset kamila. Abdul-Muttalib se molio Allahu dž.š. da poštedi njegovog sina i svi su u tišini iščekivali ishod. Izbor je pao na Abdullaha, te je njegov otac dodao još deset kamila. Opet je izbor pao na Abdullaha, pa su izvlačenje ponavljali nekoliko puta, svaki put dodavajući po deset kamila. Napokon su stigli do sto kamila i tek onda je izbor pao na kamile.

Abdullah je bio spašen i svi su bili sretni. Ali da bi se uvjerio da je rezultat tačan, Abdul-Muttalib je htio da se izvlačenje ponovi još tri puta, ali bi izbor svaki put pao na kamile. Poslije toga se zahvalio Allahu dž.š. što je poštedio Abdullahov život. Kamile su žrtvovane i bilo je dovoljno hrane za čitav grad, čak i za životinje i ptice.

Abdullah je izrastao u lijepog momka i otac mu je naposljetku izabrao Aminu, Vehbovu kći za ženu. Bili su krasan par, jer je ona bila najfinija žena među Kurejšijama, a on najplemenitiji čovjek. Nekoliko mjeseci je proveo sa svojom ženom, ali je onda morade napustiti da bi otišao na jedno od karavanskih putovanja radi trgovine sa Sirijom. Na povratku iz Sirije za Meku, Abdullah se razbolio i morao ostati u Jesribu da se oporavi. Karavan je, međutim, nastavio put i stigao u Meku bez njega. Kada ču da je Abdullah bolestan, Abdul-Muttalib posla svog drugog sina, Harisa, da vrati Abdullaha, ali je ovaj zakasnio. Dok je stigao u Jesrib, Abdullah je već bio izdahnuo.

Amina je bila ožalošćena gubitkom muža i oca djeteta koje se uskoro trebalo roditi. Samo je Allah dž.š. znao da će siroče jednoga dana postati veliki vjerovjesnik.

SLON ODBIJA DA SE POMAKNE

A B R A H A, koji je iz Abesinije - zemlje u Africi - zauze Jemen i postade tamošnji vladar. Kasnije je uočio da u određeno doba godine velike grupe ljudi putuju iz čitavog Jemena i ostale Arabije za Meku. Upitao je za razlog, a ljudi mu rekoše da idu na hodočašće na Kabu.

Abrahi se nije svidjela pomisao da je Meka važnija od njegove zemlje, pa odluči da sagradi crkvu od šarenog mermera, sa vratima od zlata i srebra, i naredi ljudima da ju pohode umjesto Kabe, ali niko ga nije poslušao.

Abraha se razljuti i odluči da uništi Kabu. Spremi ogromnu vojsku predvođenu slonom i krenu prema Meki. Kad Mekelije čuše ko dolazi, prepadoše se. Abrahina je vojska bila brojna i nisu joj se mogli suprotstaviti. Ali kako da mu dozvole da uništi Časnu Kabu? Za savjet se obratiše Abdul-Muttalibu.

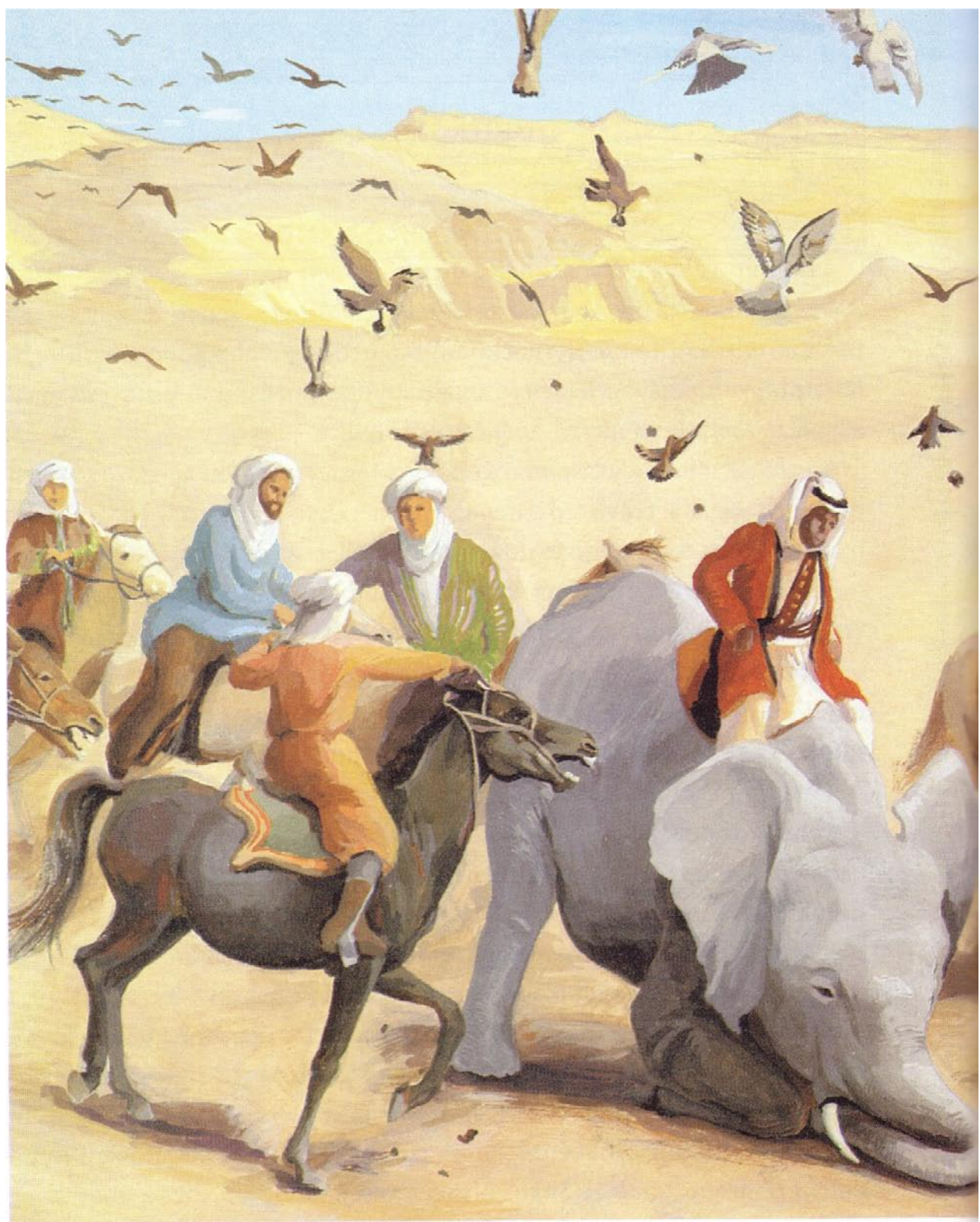
Kada je Abraha stigao pred Meku, Abdul-Muttalib mu izađe u susret. Abraha ga upita: "Šta hoćeš?"

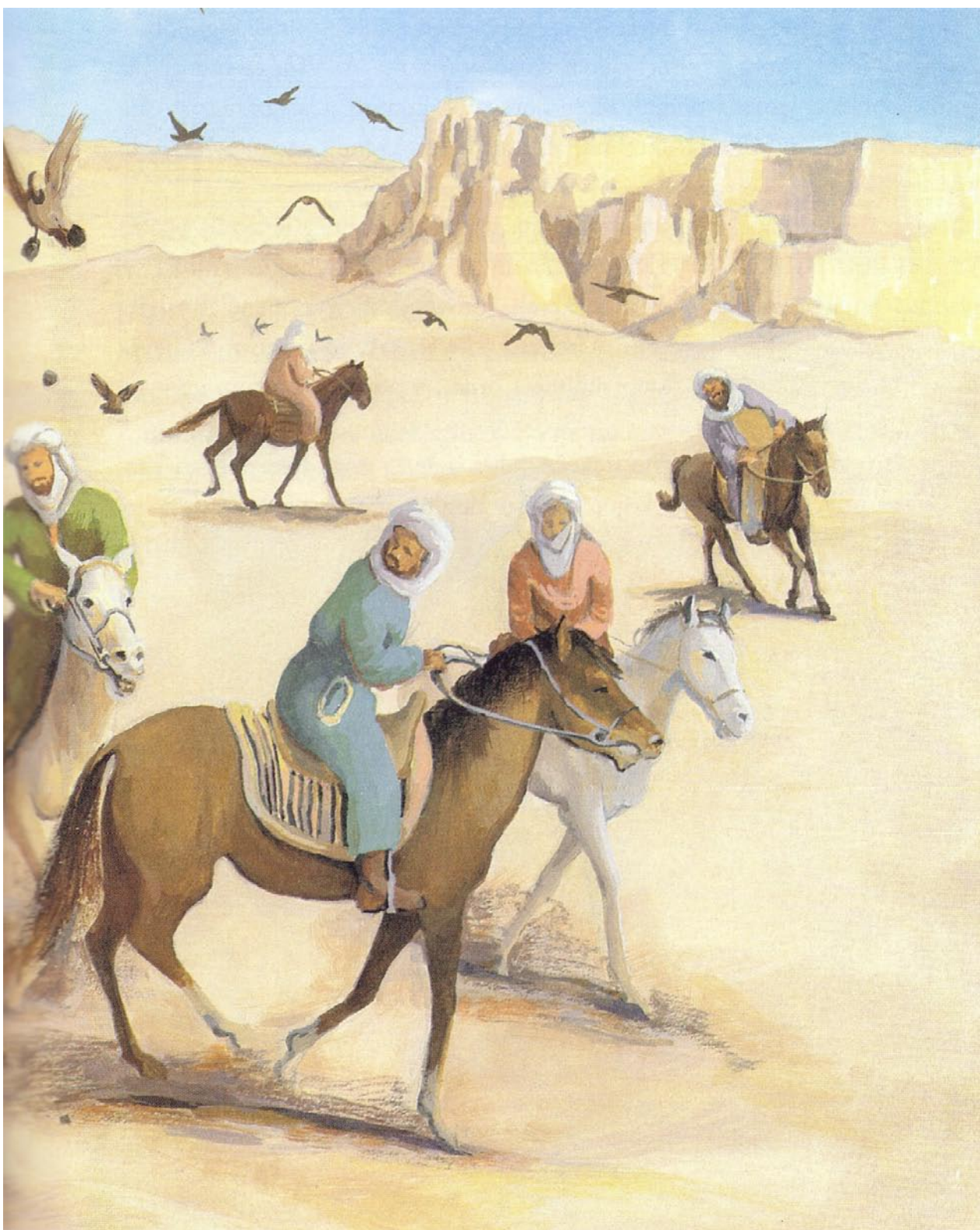
Abraha je pohvatao Abdul-Muttalibove kamile, koje su pasle kada je on ulazio u Meku, tako da mu Abdul-Muttalib odgovori: "Hoću da mi se vrate kamile."

Abraha je bio vrlo iznenađen pa reče: "Došao sam da uništim vašu Časnu Kabu, sveto mjesto tvojih predaka, a ti me pišaš za nekakve kamile?"

Abdul-Muttalib mirno odgovori: "Kamile pripadaju meni. Kaba je Allahova, i on će je zaštititi." Onda ostavi Abrahu i vrati se Kurejšijama naredivši im da napuste Meku i sačekaju neprijatelja u brdima iznad grada.

Sljedećeg jutra Abraha se pripremio da osvoji grad. Stavio je oklop na svoga slona i postrojio trupe za bitku. Namjeravao je uništiti Kabu, a onda se vratiti u Jemen. Međutim, u tom trenutku, slon pokleknu odbivši da se digne, bez obzira na to koliko su ga vojnici tjerali da se pomakne. Ali čim bi mu glavu okrenuli u pravcu Jemena odmah bi se podigao i krenuo. Ustvari, isto to bi učinio u bilo kom pravcu ga okrenuli, ali jesu li ga okrenuli prema Meki, on bi ponovo kleknuo.

Odjednom se pojaviše jata ptica

Odjednom se iz pravca mora pojaviše jata ptica. Svaka ptica je nosila po tri kamena, malena poput zrna graška, i bacala ih na Abrahinu vojsku. Vojnici se porazboljevaše. Čak je i Abraha bio pogođen kamenčićima, te pobježe nazad sa svojom vojskom u Jemen, gdje je kasnije i umro. Vidjevši kako njihov neprijatelj bježi, Arapi siđoše s brda i vratiše se u Kabu, gdje su se zahvalili Allahu dž.š.

Poslije ovog događaja Kurejšije stekoše veliki ugled i postadoše poznati kao "Allahov narod", a godina u kojoj se ovo desilo, 570. g.n.e., nazvana je "Godina slona". Te godine je Allah dž.š. spasio Kabu, a uskoro je poslao i vjerovjesnika iz Kurejša.

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

Zar nisi čuo šta je sa vlasnicima slona Gospodar tvoj uradio!

Zar lukavstvo njihovo nije omeo

i protiv njih jata ptica poslao,

koje su na njih grumenje od gline pečene bacale,

pa ih On kao lišće koje su crvi istočili učinio?

(Kur'an,105:1-5)

VJEROVJESNIK JE ROĐEN

J E D N O G dana, dok su putovali prema sjeveru, jedno od arapskih plemena iz Meke je naišlo na pustinjaka u pustinji. Neki zastadoše da porazgovaraju s njim. Pustinjaci su bili poznati po mudrosti i Arapi su često tražili njihov savjet.

Pustinjač ih je pitao odakle su. Kada su mu odgovorili da su iz Meke, on im je rekao da će Allah dž.š. uskoro poslati vjerovjesnika koji će pripadati njihovom narodu. Pitali su ga za njegovo ime, a pustinjač im reče da će se zvati Muhammed, i da će ih uputiti na pravi put.

U međuvremenu, u Meki, Amina, iako ožalošćena gubitkom muža, osjećala se nekako posebno zdravom i jakom dok je očekivala rođenje svoje bebe. U to vrijeme je sanjala

Pustinjač je najavio rođenje vjerovjesnika

mnoge stvari. Jednom prilikom kao da je velika svjetlost isijavala iz nje, a drugi put je čula glas kako joj govori da će roditi dječaka i da će njegovo ime biti Muhammed. Nikada nije zaboravila taj glas ali o tome nije govorila nikome.

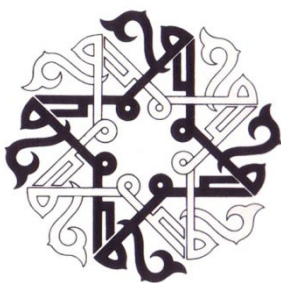
U ponedjeljak, dvanaestog dana mjeseca Rebi-ul-evvela, u Godini slona, Amina je rodila sina. Allah dž.š. čovjeku šalje mnoge znakove kada se rodi jedan od njegovih izabranih poslanika. I dvanaestog dana Rebi-ul-evvela godine 570. n.e. mnogi takvi znakovi su bili viđeni. Neke su znakove vidjeli jevrejski učenjaci koji su u svojim svetim knjigama čitali o dolazećem poslaniku. Jedan od tih učenjaka iz Jesriba je, na primjer, dok je proučavao nebo to veče, spazio blistavu zvijezdu, koju nikada ranije nije vidio. Dozvao je narod oko sebe i, pokazujući zvijezdu, govorio im kako mora da se rodio Božiji poslanik.

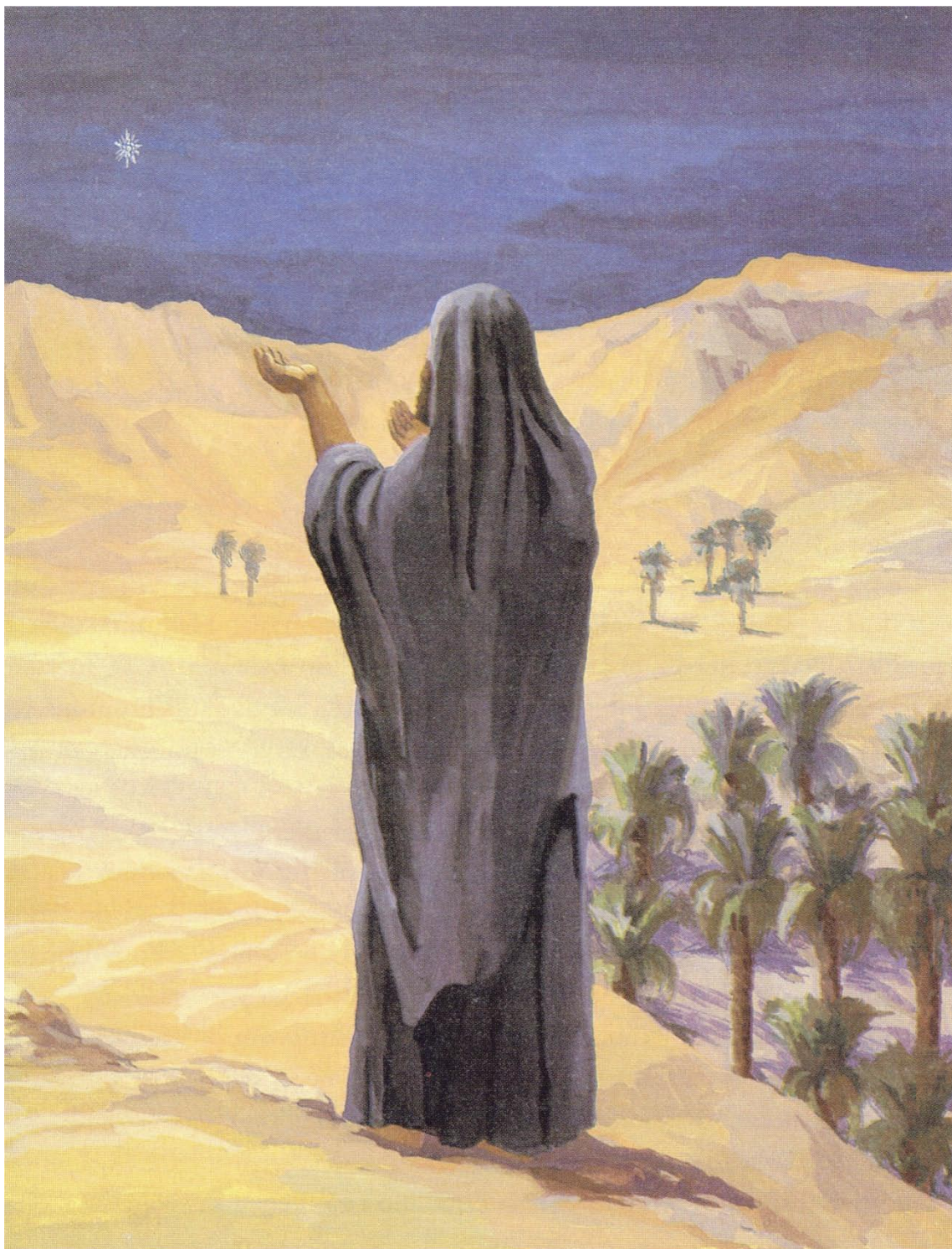
Iste noći, drugi Jevrej je prolazio pored mjesta sastanka vođa Kurejša u Meki. Upitao ih je da li je upravo rođen dječak, i rekao da će, ako je zaista rođen, taj dječak biti poslanik arapskom narodu.

Amina je javila vijest svome svekru Abdul-Muttalibu koji je za to vrijeme sjedio uz Kabu. Bio je presretan i odmah je počeo da razmišlja o imenu za dječaka. Obično ime ne bi odgovaralo. Šest dana bi i prođe, a on se još nije odlučio. Ali sedmoga dana, dok je ležao drijemajući u blizini Kabe, Abdul-Muttalib usni da bebi treba dati neobično ime "Muhammed", baš kao što je i Amina sanjala. I tako je dijete dobilo ime Muhammed, što znači "hvaljeni".

Kada je Abdul-Muttalib rekao vođama Kurejša kako je nazvao unuka mnogi su ga pitali: "Zašto nisi izabrao neko ime koje koristi naš narod?"

On je odmah odgovorio: "Hoću da bude hvaljen od Allaha dž.š. na nebesima i od ljudi na zemlji."

Nova blistava zvijezda koju nije vidio nikada prije

VRIJEME PROVEDENO SA HALIMOM

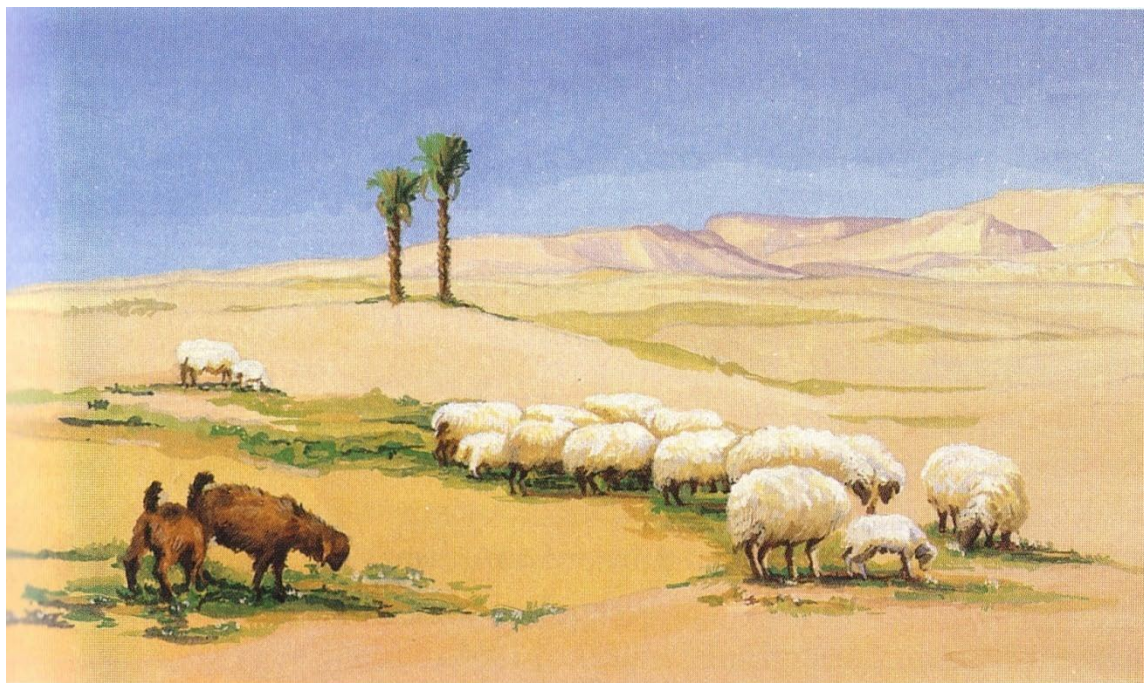
K A O i mnoge druge žene u Meki, Amina je odlučila da pošalje svoga sina iz grada u pustinju, gdje će provesti prve godine života i gdje je zdravije. Žene iz pustinje bi obično dolazile u Meku da uzmu novorođene bebe i onda bi ih čuvale kod sebe dok ne izrastu u jaku djecu, za što bi ih roditelji plaćali.

U vrijeme kada je Aminin sin rođen, među ženama koje su dolazile u Meku da uzmu bebu, bila je i jedna beduinka po imenu Halima. S njom su bili njen muž i mali sin. Uvijek su bili veoma siromašni, ali te godine je bilo teže nego ikada zbog gladi. Magarac koji je nosio Halimu za vrijeme putovanja bio je toliko slab od gladi da je često posrtao. Halimin sinčić je neprestano plakao, jer ga majka nije mogla dovoljno nahraniti. Čak ni kamila nije mogla dati ni kapi mlijeka. Halima nije znala šta da radi. Pomislila je u sebi: "Kako da nahranim drugu bebu, kada nemam dovoljno mlijeka čak ni za svojeg sina?"

Napokon su stigli u Meku. Sve ostale žene plemena Beni Sa'd kojem je Halima pripadala, su našle neko dijete da ga uzmu sa sobom, osim Halime. Jedina preostala beba bio je Muhammed صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. Obično bi otac plaćao dojilju, ali Muhammedov صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ otac nije bio živ, tako da ga niko nije htio, iako je pripadao jednoj od najplemenitijih porodica Kurejša. Halima ga isto tako nije željela uzeti, ali nije htjela biti jedina žena koja će se vratiti svom plemenu bez bebe. Pitala je muža da li da uzme Muhammeda صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ili ne. On joj je savjetovao da ga uzme, dodavši: "Možda nas Allah dž.š. blagoslovi zbog njega."

Krenuli su nazad, i čim je Halima počela da doji Muhammeda صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ njeno je mlijeko odjedanput navrlo da je imala dovoljno i za njega i za svoga sina. Kada su se vratili kući, sve se počelo mijenjati. Zemlja je ozelenila, a hurmine palme, koje su jedno od glavnih izvora prehrane, davale su mnogo ploda. Čak su i ovce i njihova stara kamila počeli davati puno mlijeka. Halima i njen muž su znali da im se sreća osmijehnula otkako su primili novu bebu, Muhammeda صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ koga su zavoljeli kao vlastitog sina.

Kada su Muhammedu صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ bile dvije godine, Halima ga je vratila majci. Međutim, molila je Aminu da joj dopusti da ga zadrži još malo, i na njenu veliku radost, majka pristade.

Zemlja se ozelenila

U toku vremena provedenog sa Haliminom porodicom u pustinji, Muhammed se igrao s njenom djecom i zajedno bi odvodili ovce na pašu. Ali u drugim prilikama Halima bi ga često pronalazila kako sjedi sam.

Kažu da su jednom prilikom dva meleka došla Muhammedu ﷺ i oprala mu srce snijegom. Na taj način Allah dž.š. je očistio njegovo srce, jer je namjeravao da Muhammed ﷺ postane veći nego ijedan čovjek koji se rodio i da bude Pečat poslanika.

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

*Zar grudi tvoje nismo prostranim učinili,
i breme tvoje s tebe skinuli,
koje je pleća tvoja tištilo,
i spomen na tebe visoko uzdigli!
Ta, zaista, s mukom je i last,
zaista, s mukom je i last!
A kad završiš, molitvi se predaj
i samo se Gospodaru svome obraćaj!*

(Kur'an, 94:1-8)

Kada je Halima napokon vratila Muhammeda ﷺ Amini, bio je

zdrav, jak dječak. Kasnije će se on s radošću prisjećati vremena provedenog s Halimom i uvijek sebe smatrati jednim od pripadnika plemena Sa`d.

DJETINJSTVO SIROČETA

K A D A mu je bilo oko tri godine Muhammed ﷺ se vratio u Meku da živi sa svojom majkom. Tri godine kasnije Amina je odlučila da odvede sina u Jesrib da posjeti svoje daidže. Rekla je svojoj služavci Bereki da pripremi sve što im treba za dug put, a potom su se pridružili jednom od karavana za Jesrib.

U Jesribu su ostali mjesec dana i Muhammed ﷺ se lijepo proveo sa svojim rođacima. Tamošnja klima je bila vrlo prijatna i naučio je da pliva i da pušta zmaja. Ali, kada su se vraćali u Meku, Amina se razboljela i umrla. Sahranjena je u selu Abva nedaleko od Jesriba. Muhammed ﷺ se ožalošćen vratio u Meku sa majčinom služavkom. Imao je šest godina, a već je izgubio i oca i majku. Tada ga je usvojio njegov djed Abdul-Muttalib, koji ga je veoma volio i uvijek ga vodio uza se.

Abdul-Muttalibov običaj je bio da sjedi na deki pored Kabe gdje je stalno bio okružen ljudima koji su dolazili da s njim razgovaraju. Nikome nije bilo dozvoljeno da sjedi pokraj njega, sem njegovog unuka Muhammeda ﷺ, što pokazuje koliko su njih dvojica bili bliski. Mnogo puta su ljudi mogli čuti Abdul-Muttaliba kako govori: "Ovaj dječak će jednog dana biti veoma važna ličnost."

Dvije godine nakon toga Abdul-Muttalib se razbolio i Muhammed ﷺ je neprestano bio uz njega. Abdul-Muttalib reče svom sinu, Ebu Talibu, da usvoji Muhammeda ﷺ nakon njegove smrti, što je on i učinio. Ebu Talib je imao mnogo svoje djece, ali je Muhammed ﷺ odmah postao član porodice i mezinac.

Dode vrijeme da Kurejšije pripreme karavan za Siriju. Ebu Talib je pošao s njima i poveo sa sobom Muhammeda ﷺ. To je bilo prvo Muhammedovo putovanje na sjever. Nakon višednevnog putovanja, karavan je stigao u mjesto blizu Sirije gdje su Rimljani običavali dolaziti radi trgovine s Arapima. Pored ove pijace živio je jedan monah po imenu Behira. Njegovu ćeliju su koristile generacije monaha prije njega i u njoj su se nalazili drevni rukopisi. Behira je primijetio karavan u daljini i bio začuđen vidjevši iznad njega veliki bijeli oblak. Bio je to jedini oblak na nebeskom plavetnilu, i činilo se da svojom sjenom pravi hlad jednom od putnika. Monah je još više bio iznenađen kada je vidio da oblak kao da prati karavan, ali svaki bi put nestao kada bi osoba koju je štitio sjela ispod drveta. Behira je iz svetih spisa znao da se očekuje dolazak vjerovjesnika poslije Isaa عليه السلام i njegova želja je bila da vidi tog poslanika

prije nego što umre. Shvativši da je ono što je upravo vidio čudo, pomisli kako će mu se želja možda ipak ispuniti.

Monah uputi poziv Mekelijama da ručaju s njim. Arapi su bili iznenađeni, jer su tuda često prolazili, a Behira ih nikada prije nije pozivao. Kada su svi sjeli da jedu, monah upita: "Jesu li svi tu?"

"Nisu", neko je rekao, "ostavih smo jednog dječaka da čuva kamile.

Monah Behira je uputio poziv

Behira je insistirao da im se i dječak pridruži. Taj dječak je bio Muhammed ﷺ. Kada je stigao, Behira ne reče ništa, ali ga je čitavo vrijeme promatrao.

Zapazio je mnoge stvari u njegovom izgledu koje su odgovarale opisu u drevnim rukopisima. Kasnije ga je odvojio od ostalih i postavljao mu mnoga pitanja. Ubrzo je saznao šta je dječak mislio o kipovima u Kabi. Čim bi ga Behira pokušao nagovoriti da se zakune njima kao što su Arapi obično činili, Muhammed bi rekao: "Ne postoji na ovome svijetu ništa što više mrzim." Zajedno su razgovarali o Allahu dž.š., o Muhammedovom životu i porodici. Razgovor s dječakom Muhammedom ﷺ je uvjerio Behiru da je to poslanik koji treba doći poslije Isaa عليه السلام.

Potom je monah otišao Ebu Talibu i upitao ga u kakvom je srodstvu sa Muhammedom ﷺ. Ebu Tahb mu reče da je Muhammed ﷺ njegov sin. Behira mu odgovori da je to nemoguće, jer je dječaku predviđeno da odraste kao siroče. Naredio je Ebu Talibu da dobro pripazi Muhammeda ﷺ.

Ima mnogo priča iz Muhammedove ﷺ mladosti. Neke kazuju kako je izvodio porodične ovce na pašnjake i uvijek bio blag prema njima. Dok su ovce pasle on bi sjedio i razmišljao o tajnama prirode. Za razliku od ljudi oko sebe on nije obožavao idole, niti se zaklinjao njima. Isto tako se čudio zašto su se ljudi uvijek otimali za moć i novac, i to ga je rastuživalo i činilo usamljenim, ali je svoja osjećanja držao za sebe. Bio je miran i zamišljen dječak irijetko se igrao sa drugim dječacima svoga uzrasta.

Ali jednom prilikom Muhammed ﷺ krenu s nekim dječacima na jednu svadbu u Meki. Kada je stigao do kuće gdje se svadba održavala, čuo je zvuke muzike i plesa, ali upravo kada je pošao da uđe, odjednom se osjetio veoma umornim i, čim je sjeo, odmah je zaspao. Tek kasno sljedećeg jutra se probudio i tako propustio slavlje. Na taj način Allah dž.š. ga je spriječio da napravi neku nepromišljenost, jer je On čuvao Muhammeda ﷺ za nešto mnogo važnije.

POSLANIKOVA ŽENIDBA

K A D A je Muhammedu ﷺ bilo dvadeset i pet godina već je bio čuven po svome poštenju. Svi su ga uvažavali, pa čak i stariji ljudi u Meki. Čistoća njegove naravi se povećavala s godinama. Izgledalo je kao da ima neko unutarnje znanje koje drugi ljudi nisu posjedovali. Vjerovao je u jednog Boga, Stvoritelja svijeta, i obožavao Ga svim svojim srcem i dušom. Muhammed ﷺ je bio najbolji među svojim narodom, najljubaznija, najpoštenija, najpouzdanija osoba u Meki. Među Kurejšijama je bio poznat kao "povjerljivi" (Emin) zbog dobrih osobina koje mu je Allah dž.š. podario. Proveo je mnoge časove u tišini jedne pećine na planini Hira, nedaleko od Meke, razmišljajući o Allahu dž.š.

Među Kurejšijama je bila jedna cijenjena i imućna žena po imenu Hatidža. Bavila se trgovinom i, čuvši o Muhammedovom ﷺ ugledu, pozva ga i zamoli da odnese njenu robu u Siriju radi trgovine. Muhammed ﷺ, pristane i ode u Siriju sa jednim Hatidžinim karavanom. Sa njim je pošao i njen sluga, Mejsera. Njih dvojica su mnogo vremena proveli zajedno razgovarajući. Mejsera je ubrzo počeo da cijeni Muhammeda ﷺ. Mislio je kako se on razlikuje od ostalih ljudi iz Kurejša.

Dva su se neobična događaja zbila u toku ovog putovanja, začudivši mnogo Mejseru. Prvi se desio kada su stali da predahnu blizu osamljene kuće nekog monaha. Muhamed ﷺ je sjeo ispod drveta, dok je Mejsera bio zaokupljen nekim poslom. Monah je prišao Mejseri i upitao: "Ko je onaj što se odmara ispod drveta?"

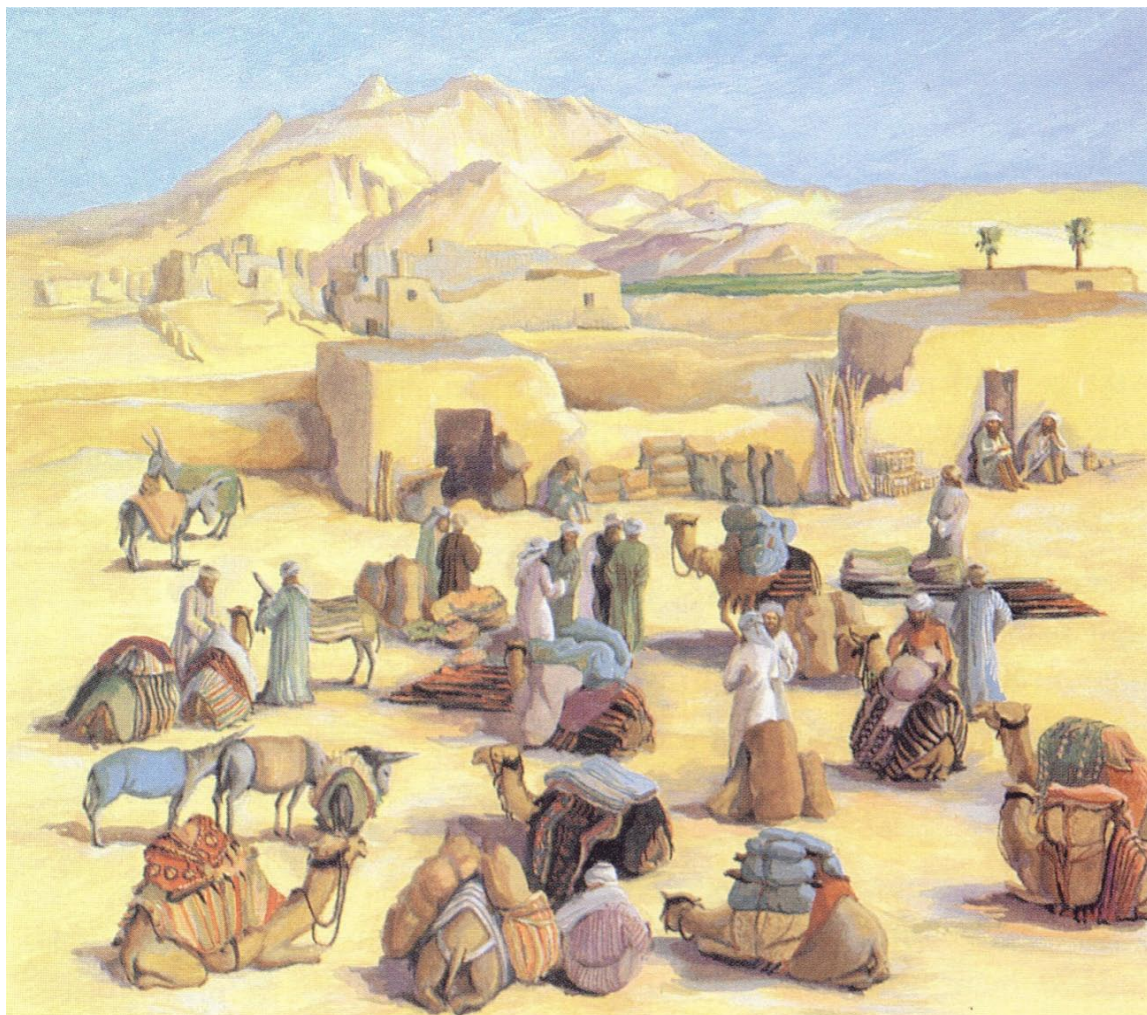
"Čovjek iz Kurejša, plemena koje čuva Kabu", rekao je Mejsera.

"Niko drugi do Poslanik sjedi ispod tog drveta", odgovorio je monah.

Drugi događaj se zbio prilikom povratka u Meku. Desilo se to u podne, kada je sunce bilo najvrelije. Mejsera je jahao iza Muhammeda ﷺ i, kako je postajalo sve toplije vidio je dva meleka gdje se pojaviše iznad Muhammeda tt zaklanjajući ga od sunca.

Trgovanje je bilo veoma uspješno i Muhammed ﷺ je donio Hatidži zaradu veću nego što je ona ikada prije ostvarila. Kada su se vratili u Meku, Mejsera je ispričao Hatidži sve o putovanju i šta je primjetio u Muhammedovom ﷺ

karakteru i ponašanju.

Trgovina je bila uspješna

Hatidža je bila udovica od oko četrdeset godina i pored toga što je bila bogata i veoma cijenjena, bila je i veoma lijepa. Mnogi su je željeli oženiti, ali joj niko nije odgovarao. Međutim, kada je upozanala Muhammeda ﷺ, pomislila je kako je on nešto sasvim posebno. Poslala je prijatelja da upita Muhammeda ﷺ zašto još nije oženjen.

Muhammed ﷺ je rekao da je to zato što nije imao para, na što mu njen prijatelj odgovori: "A šta ako bogata, lijepa i otmjena žena pristane da se uda za tebe?" Muhammed ﷺ je htio da zna ko bi to mogao biti. Prijatelj mu odgovori da je ta žena Hatidža. Muhammed ﷺ je bio veoma sretan, jer je neizmjereno poštovao Hatidžu. Otišao je sa svojim amidžama Ebu Talibom i Hamzom do

Hatidžinog daidže i pitao za njegov blagoslov da ju oženi. Daidža je dao svoje odobrenje i, ubrzo poslije toga, Muhammed ﷺ i Hatidža se vjenčale.

Njihov brak je bio sretan i Muhammed ﷺ i Hatidža pristajale jedno drugom. Ali njihov zajednički život je imao i tužnih trenutaka. Bili su blagoslovljeni sa šestoro djece, dva dječaka i četiri curice. Nažalost, njihovo prvorodno, sin po imenu Kasim, umro je prije svog drugog rođendana, a i njihovo zadnje dijete, također sin, živio je kratko. Srećom, njihove sve četiri kćerke - Zejneba, Rukajja, Um Kulsum i Fatima - su preživjele.

Nekoliko godina Muhammed ﷺ je vodio tih i miran život trgovca u Meki. Njegova mudrost je koristila mnogima. Jedna takva prilika se ukazala kada su Kurejšije odlučili da obnove Kabu. Bila je to teška odluka, jer su je prvo morali srušiti, a ljudi su strahovali da će se Allah dž.š. možda rasrditi na njih što ruše Njegovo svetište. Najzad, jedan od starih mudraca iz Kurejša je odlučio da počne, a onda su i ostali krenuli za njim.

Radili su dok nisu stigli do prvih temelja koje je Ibrahim عليه السلام izgradio. Ali čim su počeli da sklanjaju kamenje iz ovih temelja, čitava se Meka počela tresti. Toliko su se uplašili da su odlučili ostaviti kamenje gdje jeste i na njemu zidati.

Svako pleme je donosilo kamenje gradeći Kabu sve dok nisu stigli do mjesta gdje je trebalo uzidati Crni kamen. Tada se svi počele prepirati oko toga kome će pripasti čast da ponese Crni kamen i postavi ga u jedan od ćoškova Kabe. Skoro su se potukli, ali srećom jedan čovjek ponudi rješenje. Predložio je da im prva osoba koja udje u svetište da savjet. Svi se složiše, a kako je Muhammed ﷺ ušao prvi, svako je bio zadovoljan, pošto su svi imali povjerenje u njega.

Objasnili su mu razlog prepirke, a on im reče da donesu veliki plašt. Postupiše kako je tražio. Pošto je prostro plašt na zemlju, kamen je postavio na sredinu. Onda je zatražio da iz svakog plemena jedan čovjek uzme za kraj plašta i da ga zajedno podignu na mjesto gdje je kamen trebao biti postavljen. Kada se to obavilo, on sam podignu kamen s plašta položivši ga na mjesto.

Ova priča pokazuje kako su sve Kurejšije poštovali i vjerovali Muhammedu ﷺ kako je on svojom mudrošću i razboritošću uspio održati mir.

POJAVA MELEKA DŽEBRAILA

M U H A M M E D ﷺ je vjerovao da postoji samo jedan Allah dž.š., Stvoritelj Sunca, Mjeseca, Zemlje, neba i svih živih bića, i da svi ljudi trebaju samo njega obožavati. Muhammed ﷺ bi često napuštao napućeni grad i odlazio u pećinu na planini Hira. Tamo je volio biti sam, daleko od svih dunjalučkih misli i životne svakodnevice, jedući i pijući malo.

U svojoj četrdesetoj godini Muhammed ﷺ je napustio Meku da bi u pećini proveo Ramazan, tradicionalni mjesec osamljivanja. U drugoj polovini Ramazana, Allah dž.š. je počeo objavljivati Svoju poruku čovječanstvu preko Muhammeda ﷺ. Ova prva objava je došla na sljedeći način. Melek Džebail se pojavio Muhammedu ﷺ u pećini i zapovijedio mu: "Čitaj!"

Muhammed ﷺ, mu odgovori: "Ja ne znam da čitam."

Na to ga melek zagrl i snažno stegnu. Onda ga pusti i opet reče: "Čitaj!"

"Ne znam", odgovori Muhammed ﷺ, našto ga melek ponovo zagrl. Po treći put melek naredi Muhammedu ﷺ da čita, ali on opet reče da ne zna i melek ga opet zagrl. Ali kada ga je ovaj put pustio, melek mu reče:

*Čitaj, u ime Gospodara tvoga koji stvara,
stvara čovjeka od ugruška!
Čitaj, plemenitje Gospodar tvoj,
koji poučava peru,
koji čovjeka poučava onome što ne zna.*

(Kur'an, 96: 1-5)

Muhammed ﷺ ponovi ove ajete, onako kako ih je melek izrekao. Pošto je bio siguran da ih je Muhammed ﷺ naučio napamet, melek nestade.

Pećina je bila na vrhu brda svjetlosti

Kada je Muhammed صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ostao sam, nije mogao da shvati šta mu se desilo. Bio je veoma uplašen i istrčao je iz pećine. Možda je u pećini bilo duhova. Možda ga je šejtan začarao?

Međutim, glas s nebesa ga zaustavi i reče: "O Muhammede, ti si Allahov poslanik, a ja sam Džebrail." Pogledao je u nebo i, gdje god se okrenuo vidio je meleka Džebraila.

Zbunjen, vratio se kući, Hatidži. Kada ga je njegova žena vidjela veoma se zabrinula, jer se počeo tresti kao u groznici. Zamolio ju je da ga pokrije dekom, što je i uradila. Nakon izvjesnog vremena se pribrao i bio je u stanju da joj ispriča šta se dogodilo u pećini Hira. Hatidža mu povjerova u sve što je ispričao i sa velikim poštovanjem mu reče: "Budi sretan, o sine moga amidže¹, i imaj samopouzdanja. Kunem se Allahom dž.š. u čijoj ruci je moja duša, da ćeš ti biti našem narodu poslanik."

¹ Iz poštovanja, ali i od milja, Kurejšije su imali običaj da jedni druge oslovljavaju riječima "o sine moga amidže, tj. o bratiću," na arapskom ja ibne ammi. Dakle nije riječ o tome da su Muhammed i Hatidža bili od dva brata djeca. (op.prev.).

Muhammeda صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ, poslanika Božijeg, ove riječi umiriše, ali nakon svega što se desilo bio je iscrpljen i ubrzo zaspa.

H. Hatidža je ostavila Alejhiselama da spava i otišla svome rođaku Vereka ibn Neufelu da ga upita za njegovo mišljenje o svemu onome što se dogodilo. Vereka je bio vrlo mudar čovjek i veoma načitan i, nakon proučavanja Biblije, postao je kršćanin. H². Hatidži je rekao da je Muhammed صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ izabran da bude Allahov dž.š. poslanik. Kao što je melek Džebrail došao Musau i naredio mu da upućuje svoj narod, tako će i Muhammed صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ biti poslanik svome narodu. Ali Vereka je upozorio da svi ljudi neće poslušati Alejhiselama, i da će neki proganjati njegove sljedbenike. Međutim, on mora biti strpljiv, jer ima veličanstvenu poruku za cijeli svijet.

Od tog dana, melek Džebrail je često dolazio Alejhiselamu, a ajeti kojima ga je naučio, Allahove dž.š. poruke čovječanstvu, poslije su bili zapisivani i postali nam poznati kao Kur'an-i-kerim ili Kur'an Časni.

² U znak poštovanja, ispred imena ashaba (drugoea Muharnmeda) u govoru se umeće riječ hazreti što znači "poš-tovani, poštovana". U tekstu se obično piše u obliku skraćenice (op.prev.).

PRVI MUSLIMANI

P O S L I J E tog značajnog dana u mjesecu Ramazanu, Objava je neprestano stizala Alejhiselamu. Sada je shvatio šta mora uraditi i pripremio se za ono što je trebalo doći. Samo jak i hrabar čovjek, uz Allahovu dž.š. pomoć, može biti istinski poslanik, jer ljudi često odbijaju da poslušaju Allahovu dž.š. poruku.

H. Hatidža je bila prva osoba koja je povjerovala Alejhiselamu i prihvatila da je istina sve što je primio od Allaha dž.š.. Allah dž.š. je kroz nju olakšao Alejhiselamu. H. Hatidža ga je snažila, pomagala mu da širi svoju poruku i prkosila ljudima koji su bili protiv njega.

Onda je Objava neko vrijeme prestala. Alejhiselam je postao nesretan i zabrinut, pomišljajući kako ga je Allah dž.š. napustio ili kako je na neki način možda naljutio Allaha dž.š., tako da ga On više nije smatrao dostojnim Njegove poruke. Međutim, melek Džebrail se ponovo pojavio, ovaj put sa sljedećom surom iz Kur'ana:

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

Tako mi jutra

i noći kada se utiša, -

Gospodar tvoj nije te ni napustio ni omrznuo!

Onaj svijet je, zaista, bolji za tebe od ovoga svijeta,

a Gospodar tvoj će tebi sigurno dati, pa ćeš zadovoljan biti!

Zar nisi siroče bio, pa ti je On utočište pružio,

i za pravu vjeru nisi znao, pa te je na pravi put uputio,

i siromah si bio, pa te je imućnim učinio

Zato siroče ne ucvili,

a na prosjaka ne podvikni,

i o blagodati Gospodara svoga kazuj!

(Kur'an, 93: 1-11)

U tajnosti, Alejhiselam je počeo govoriti o Allahovoj dž.š. poruci onim ljudima koji su mu bili bliski i kojima je mogao vjerovati. U to vrijeme Meka je prolazila kroz teška vremena. Bilo je jako malo hrane. A Ebu Talibu, amidži Alejhiselamovom, koji se o njemu brinuo nakon djedove smrti, bilo je vrlo teško nahraniti svoju veliku porodicu. Alejhiselam je rekao da će on i drugi mu amidža, Abbas, koji je bio bogat, uzeti po jedno Ebu Talibovo dijete i odhraniti ga kako bi mu pomogli. Alejhiselam je uzeo Aliju, a

njegov amidža Džafera.

Jednog dana, kada je Alejhiselam bio izvan grada, pojavio se melek Džebrail i udario u obronak planine odakle je potekla voda. Zatim je počeo da se pere da bi Alejhiselamu pokazao uzimanje abdesta prije namaza. Onda mu je melek pokazao sve položaje tijela kod muslimanske molitve - razne pokrete i ono što se treba proučiti pri svakom pokretu. Alejhiselam se vratio kući i svemu ovome naučio h. Hatidžu, a onda i svoje sljedbenike. Od tada se muslimani pripremaju za svaki namaz tako što uzmu abdest i ponavljaju iste pokrete i molitve koje je prvi obavio Alejhiselam.

Ali u početku su samo Božiji poslanik i njegova žena znali ove stvari. Onda je jednog dana Alija ušao u sobu i zatekao Alejhiselama i h. Hatidžu na namazu. Začudio se i upitao ih šta rade. Alejhiselam mu objasni da veličaju Allaha dž.š. i da mu se zahvaljuju. Te noći Alija nije zadugo zaspao razmišljajući o onome što mu je Alejhiselam rekao. Alija je gajio veliko divljenje i poštovanje prema svome rođaku. Konačno je donio odluku i sljedećeg dana otišao Alejhiselamu i rekao mu da ga želi slijediti. I tako je h. Hatidža bila prva žena, a h. Alija prvi mladić koji je primio Islam, učenje koje je Alejhiselam dobio od Allaha dž.š. Ubrzo nakon toga im se pridružio Zejd ibn Haris, rob kojeg je Alejhiselam oslobodio i usvojio.

Da bi obavljao namaze, Alejhiselam je počeo odlaziti izvan Meke sa h. Alijom. Jednog dana Ebu Talib je slučajno prolazio u blizini i kada ih ugleda, zaustavi se i upita ih šta rade. Alejhiselam mu reče da se mole i da slijede istu vjeru kao i Ibrahim عليه السلام. Objasnio je da je i njemu, kao i Ibrahimu عليه السلام, naređeno da upućuje ljude ka Allahovoj dž.š. istini. Ebu Talib pogleda svoga sina h. Aliju i reče: "Muhammed te nikada ne bi naveo da učiniš nešto loše. Idi s njim, ali ja ne mogu ostaviti vjeru koju sada slijedim i koju je sljedio moj otac." Onda se okrenuo prema Alejhiselamu i rekao: "Pa ipak, tebi Muhammede obećavam, da dok sam god živ, niko ti ništa nažao učiniti neće." Potom se Ebu Talib uputi svojim putem.

Za to vrijeme, vijest da je Muhammed صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ Božiji poslanik je stigla do poštenog, mudrog i uglednog trgovca iz Meke, Ebu Bekra. Dobro je poznavao Muhammeda صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ i vjerovao je da nikada nije slagao, te se uputi da se lično uvjeri u istinitost priča o njemu. Alejhiselam mu je objasnio da ga je Allah dž.š. zaista poslao da sve ljude poduči obožavanju jednog istinskog Allaha dž.š.. Kada ču šta mu Božiji poslanik صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ reče, Ebu Bekr je znao da je to istina i istog trenutka postao vjernik. Rečeno je kasnije da je Alejhiselam govorio kako je svako koga je pozvao da primi Islam bio nepovjerljiv i sumnjičav, osim h. Ebu Bekra; kada ga je pozvao da primi Islam nije se nećkao, niti se dvoumio.

Zbog njegove mudrosti, poštenja i ljubaznosti, ljudi su se uvijek obraćali h. Ebu Bekru za savjete. On je stoga bio čovjek od uticaja i njegovim sebpom mnogi ljudi su se

okrenuli Islamu. Među njima je bio Sa'd ibn Ebi Vekkas, amidža Amine, Alejhiselamove majke. Na noć prije nego što će mu doći h. Ebu Bekr i pričati o Islamu, Sa'd ibn Ebi Vekkas je sanjao kako hoda u mraku. Dok je hodao vidio je mjesec, a kada ga je pogledao vidio je h. Aliju, h. Ebu Bekra i h. Zejda, Alejhiselamovog oslobođenog roba, kako mu mašu da im se pridruži. Kada mu je h. Ebu Bekr ispričao o Alejhiselamovoj vjeri, Sa'd je shvatio značenje svog sna i smjesta otišao Božijem poslaniku i izgovorio Kelime-i-šehadet. Razumio je da biti musliman znači predanost Allahovoj dž.š. volji i služenje samo Njemu.

Druga osoba koju je h. Ebu Bekr uveo u Islam bio je Bilal. H. Ebu Bekr je jedne noći otišao do kuće Umejje ibn Halefa, jednog od najvažnijih ljudi Kurejša. Umejja je bio odsutan i h. Ebu Bekr je zatekao samo Umejjinog roba, Bilala. H. Ebu Bekr je s robom razgovarao o Islamu i Bilal je postao musliman.

Broj ljudi koji su slijedili Alejhiselama je počeo rasti. Ponekad bi svi napustili Meku i otišli na brda oko grada da bi slušali Božijeg poslanika kako uči Kur'an i poučava ih. Sve je to bilo rađeno u velikoj tajnosti i tih prvih dana je samo vrlo mali broj ljudi znao za Islam.

NEVOLJE POČINJU

T R I godine su prošle i jednog dana melek Džebrail je došao Muhammedu ﷺ i naredio mu da počne otvoreno pozivati u vjeru svakoga. I tako je Alejhiselam poručio narodu Meke da im ima prenijeti nešto važno. Popeo se na brežuljak Safa u Meki, a ljudi se okupiše da čuju šta ima da kaže.

Započeo je pitajući ih da li bi mu povjerovali ako bi im kazao da će ih vojska uskoro napasti. Rekli su da bi mu svakako povjerovali zato što nikada nije lagao. Onda im je kazao da je on Božiji poslanik i da je poslan da ih uputi na pravi put i da ih upozori na bolnu kaznu ako ga ne budu slijedili u obožavanju Allaha dž.š. i nikog drugog osim Njega. Ebu Leheb, jedan od Alejhiselamovih amidža koji se tu našao, odjedanput se podiže i reče: "Odlazi! Zar si nas samo zbog toga pozvao?"

Tada je Allah dž.š. objavio Alejhiselamu sljedeću suru:

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

*Neka propadne Ebu Leheb, i propao je!
neće mu biti od koristi blago njegovo, a ni ono što je stekao,
ući će on sigurno u vatru rasplamsalu,
i žena njegova koja spletekari;
o vratu njenu biće uže od ličine usukane!*

(Kur'an, 111: 1-5)

Na to se gomila razišla, a Alejhiselam ostao sam.

Nekoliko dana kasnije Alejhiselam je ponovo pokušao. U njegovoj kući je bila priredjena gozba za sve njegove amidže. Nakon jela im se obratio rekavši: "O sinovi Abdul-Muttalibovi! Ne poznajem ni jednog Arapa koji je došao svome narodu sa boljom porukom od moje.

Donosim vam najbolju vijest za ovaj i budući život. Allah dž.š. mi je naredio da vas pozovem k Njemu. Pa ko će mi od vas pomoći?"

Svi su ljudi šutjeli. Tada ustade h. Alija, njegov rođak, i reče: "Ja ću, o Božiji poslaniče !" Onda se svi ljudi digoše i odoše smijući se, jer je samo jedan dječak pristao

pomoći Alejhiselamu.

Pošto većina ljudi i njegovih amidža nije marila za njegovu poruku, Alejhiselam se nastavio tajno sastajati sa svojim prijateljima u jednoj kući pokraj brda Safa. Tamo su zajedno klanjali, a on ih je učio vjeri Islamu.

Pa iako su svoju vjeru zadržali za sebe, ljudi koji nisu bili vjernici su ih ponekad zlostavljali. Međutim, zbog jednog takvog događaja došlo je do neočekivanog prelaska na Islam. Jednog dana, kada se Alejhiselam vraćao kući nakon završenog razgovora sa svojim ashabima, naišao je na Ebu Džehla, vođu Kurejšija koji je mrzio Alejhiselama i njegovo učenje. Ebu Džehl je počeo da ga vrijeđa i da govori ružno o Islamu, ali Alejhiselam mu ništa ne odgovori, već nastavi svojim putem.

Kasnije je h. Hamza, jedan od Alejhiselamovih amidža, jak i hrabar ratnik kojeg su se ljudi bojali, čuo kako je njegov bratić bio izvrijeđan. Pun srdžbe, otrčao je pravo do Kabe gdje je Ebu Džehl sjedio sa ljudima, i svojih lukom mu zadao silovit udarac u lice. H. Hamza je onda zagrmio: "Da li ćeš ga vrijeđati ako budem slijedio njegovu vjeru i govorio ono što on govori? Udari mene ako možeš!" Neki ljudi se podigoše da pomognu Ebu Džehlu, ali ih on zaustavi riječima: "Ostavite Hamzu na miru, jer, Allaha mi, teško sam mu uvrijedio bratića."

Od tog trenutka h. Hamza je slijedio Alejhiselamovo učenje. Sa njegovim prelaskom na Islam Kurejšije su shvatili da je Božiji poslanik stekao jakog pristašu, i tako su neko vrijeme prestali da ga proganjaju. Ali uskoro su se vođe Kurejša opet razljutili kada su uvidjeli da je Alejhiselam i dalje nastavio sa svojom misijom. Grupa njih je otišla njegovom amidži Ebu Talibu, koji je odranije obećao da će ga štiti. Zatražili su da zamoli Alejhiselama da prestane napadati njihova božanstva i njihov način života, a oni bi mu zauzvrat dozvolili da radi sa svojom vjerom šta želi.

Nakon izvjesnog vremena uvidjeli su da nije došlo ni do kakvih promjena, te opet odoše do Ebu Taliba i zaprijetišu mu da ako ovaj put ne zaustavi svoga bratića, boriće se protiv njih obojice. Ebu Taliba je uznemirio ovaj sukob među njegovim narodom, ali nije mogao da prekrši obećanje dato svome bratiću. Pozvao je Alejhiselama i rekao mu šta se desilo govoreći: "Poštedi i mene i sebe, i ne opterećuj me više nego što mogu podnijeti."

Alejhiselam je pomislio da će ga amidža možda napustiti i da više neće imati njegovu podršku, ali je ipak odgovorio: "O moj amidža, Allaha mi dragog, kada bi mi stavili Sunce u desnu ruku, a Mjesec u lijevu da bih zauzvrat odustao od svoga zadatka, ne bih od njega odustao sve dok Allah dž.š. ne bude dao da Istina pobijedi, ili da ja umrem služeći Njemu."

Ebu Taliba je ovaj odgovor duboko dirnuo. Rekao je Alejhiselamu da će ga

podržavati dok je živ, i ohrabrio ga je da nastavi sa širenjem Allahove dž.š. poruke. Od tada pa nadalje, bez obzira koliko vođe Kurejša pokušavali ubijediti Ebu Taliba da prestane štititi svog nećaka, uvijek je odbijao da ih posluša.

Da bi se riješili Alejhiselama i njegovih sljedbenika, njegovi neprijatelji su počeli proganjati one muslimane koji su bili siromašni i slabi ili nisu imali moćne prijatelje. Jedna takva osoba je bio i h. Bilal, rob Umejje ibn Halefa. Njegov gospodar bi ga odveo u pustinju, zavezao ga i ostavio na suncu sa velikim kamenom na grudima. Srećom, h. Ebu Bekr je jednoga dana onuda prolazio i vidio Umejju kako muči h. Bilala, pa ga je otkupio od njegovog gospodara za veliku svotu novca, a onda ga oslobodio.

Ali nisu svi proganjani muslimane imali sreće kao h. Bilal. Mnogi su propatili, ali su to strpljivo izdržali, znajući da će im nagrada na Budućem svijetu biti veća od bilo kakve sreće koju bi mogli postići na ovom svijetu.

KRALJ KOJI JE VJEROVAO

K A K O se broj Alejhiselamovih sljedbenika povećavao, tako su i neprijatelji muslimana postajali sve ljući. Na kraju su neki muslimani odlučili da odsele u drugu zemlju kako bi mogli živjeti u miru. Tek je prošlo pet godina otkako je melek Džebail prvi put došao Alejhiselamu, i dvije godine otkako je Muhammed صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ počeo pozivati u Islam javno. Muslimani su zamolili Alejhiselama da im dozvoli da napuste Meku. Pristao je rekavši im: "Bolje vam je da odete u Abesiniju. Tamošnji vladar je pravedan čovjek i zemlja je prijateljska. Ostanite tamo dok vam Allah dž.š. ne omogući povratak."

Muslimani se spremiše za putovanje. Odlučili su da sačekaju da padne noć kako bi mogli otići neprimijećeni. Prvih šesnaest ljudi je napustilo Meku i, kada su stigli do obale Crvenog mora, prešli su u Abesiniju. Nakon njih je došlo još osamdeset tri muškarca i devetnaest žena, u nadi da će ih kralj i narod te zemlje lijepo primiti. Ovo je bila prva hidžra ili seoba u Islamu.

Mekelije su bili bijesni kada su otkrili da je ova grupa muslimana napustila grad u tajnosti, jer je među njima bilo sinova i kćeri mnogih vodećih mekanskih porodica. Njihov bijes bio je još veći kada su saznali da su muslimani u Abesiniji toplo dočekani.

Vođe Kurejša su odlučili da pošalju dva čovjeka kralju Abesinije u nadi da će ga ubijediti da vrati muslimane. Ta dva čovjeka su bili Amr ibn As, vrlo vješt govornik, i Abdullah ibn Ebi Rebi`a. Prije nego što su se sastali s kraljem, svakom od njegovih savjetnika su dali po poklon i rekli: "Neki naši luckasti ljudi su se sakrili u vašoj zemlji. Naše vođe su nas poslali vašem vladaru da ga ubijedimo da ih pošalje nazad, pa kada budemo razgovarali s kraljem o njima, savjetujte ga da nam ih preda." Savjetnici se složiše da postupe kako su Mekelije željeli.

Amr ibn As i Abdullah ibn Ebi Rebi`a zatim odu kod kralja i njemu također predaju poklon govoreći: "Vaše Visočanstvo, ovi ljudi su napustili vjeru koju smo u Meki oduvijek slijedili, ali nisu postali ni kršćani poput vas."

Kraljevski savjetnici, tu prisutni, rekoše kralju da ljudi iz Meke govore istinu, i da muslimane treba vratiti njihovom narodu. Tada se kralj razljuti i reče: "Ne, tako mi Boga, nikome ja ove ljude neću predati. Oni koji dođu i zatraže moju zaštitu, nastane se u mojoj zemlji i izaberu mene umjesto nekog drugog, neće biti iznevjereni. Pozvaću ih i pitati o

ovome što su ova dvojica Mekelija rekli. Ako su muslimani ono što ljudi iz Meke kažu da jesu, predaću ih i poslati ih nazad njihovom narodu, ali ako su Mekelije lagali, onda ću zaštititi muslimane".

Amra je ovo uznemirilo, jer posljednja stvar koju je želio da mu se desi je da kralj čuje ono što su muslimani imali da kažu. Kralj je onda pozvao muslimane. Kada su ušli, nisu se poklonili pred njim kao što je bio običaj naroda Abesinije.

Jedan od savjetnika ih je upitao: "Zašto se ne poklonite pred našim kraljem?" "Mi se samo Allahu dž.š. klanjamo", odgovoriše. I tako ih je kralj zamolio da im ispričaju o njihovoj vjeri.

Džafer ibn Ebi Talib, h. Alijin brat i Alejhiselamov rođak je bio izabran da govori u ime muslimana: "O kralju, nekada smo bili ogrezli u neznanju. Mi i naši preci smo se okrenuli od vjere Ibrahima عليه السلام, koji je sa Ismailom عليه السلام obnovio Kabu i obožavao samo Allaha dž.š.. Umjesto Allaha dž.š. mi smo obožavali kipove, jeli meso koje nije bilo propisno zaklano, nismo poštovali prava naših komšija, jaki su iskorištavali nemoćne. Radili smo grozne stvari o kojima ne smijem ni govoriti. To je bio naš način života, dok Allah dž.š. nije poslao Vjerovjesnika, jednog od nas, našeg rođaka, koji je uvijek bio pošten, prostodušan i vjeran. Zatražio je od nas da obožavamo samo Allaha dž.š. i odustanemo od ružnih običaja naših predaka. Tražio je od nas da budemo iskreni i pouzdani, da poštujemo i pomažemo naše komšije, da ukazujemo počast našim porodicama i da ostavimo naša zla djela i neprestane svađe.

Zatražio je od nas da pripazimo siročad. Naredio nam je da ne klevećemo i ne govorimo loše stvari o ženama i muškarcima. Naredio nam je da obožavamo jedino Allaha dž.š., i da ne obožavamo nikoga i ništa drugo pored Njega. Naredio nam je da klanjamo namaz, da dajemo zekjat i da postimo. Vjerujemo da je u pravu, pa prema tome ga slijedimo i postupamo kako nam nalaže. Ljudi iz Meke su nas počeli napadati i stajati između nas i naše vjere. Zbog toga smo morali napustiti naše domove i doći kod tebe u nadi da ćemo naći pravdu."

Kralj, koji je bio kršćanin, bijaše dirnut ovim riječima. Amr je morao brzo smisliti kako da dobije raspravu. Lukavo se obratio kralju: "Ovi ljudi ne vjeruju u Isaa onako kako vi vjerujete." Kralja je onda zainteresovalo šta je Muhammed صلى الله عليه وسلم govorio o Isau عليه السلام. Džafer je odgovorio time što je proučio suru iz Kur'ana koja kazuje o Isau عليه السلام i njegovoj majci h. Merjemi (Mariji). Ovo su neki od ajeta koje je proučio:

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

I spomeni u Knjizi Merjemu: kad se od ukućana svojih na istočnu stranu povukla i jedan zastor da se od njih zakloni uzela, Mi smo k njoj meleka

Džibrila poslali i on joj se prikazao u liku savršeno stvorena muškarca.

"Utječem se Milostivom od tebe, ako se Njega bojiš!"- uzviknu ona.

"A ja sam upravo izaslanik Gospodara tvoga" - reče on - "da ti poklonim dječaka čista!"

"Kako ću imati dječaka" - reče ona - "kad me nijedan muškarac dodirnuo nije, a ja nisam nevaljalica. "

"To je tako!" - reče on. "Gospodar tvoj je rekao: „To je meni lahko, i zato da ga učinimo znamenjem ljudima i znakom milosti Naše. Tako je unaprijed određeno!"

I ona zanese i bremenita se skloni daleko negdje.

I dođe ona s njim porodici svojoj, noseći ga. "O Merjemo, " - rekoše oni – "učinila si nešto nečuveno!

Ej ti, koja u čednosti ličiš Harunu, otac ti nije bio nevaljao, a ni mati tvoja nije bila nevaljalica. "

A ona im na njega pokaza. "Kako da govorimo djetetu u bešici?" - rekoše.

„Ja sam Allahov rob“ - ono reče - "meni će On Knjigu dati vjerovjesnikom me učiniti i učiniće me, gdje god budem, blagoslovljenim, i narediće mi da dok sam živ molitvu obavljam i milostinju udjeljujem,

i da majci svojoj dobar, budem, a neće mi dopustiti da budem drzak i nepristojan.

I neka je mir nada mnogom na dan kada sam se rodio i na dan kada budem umro i na dan kada budem iz mrtvih ustao!"

(Kur'an 19: 16-22, 27-33)

Kada je kralj ovo čuo, zaplaka. Okrenu se svojim savjetnicima i reče: "Ove su riječi zasigurno došle od Boga dž.š.; muslimane i kršćane dijeli sasvim malo. Ono što su Isa i Muhammed, Božiji poslanici, donijeli, dolazi iz istog izvora."

I tako su muslimani dobili kraljevo dopuštenje da žive u miru u njegovoj zemlji. Amru je vraćen poklon koji je prethodno darovao kralju, i dvojica Mekelija se vratiše kući gorko razočarani.

OKRUTNOST KUREJŠA

V O Đ E plemena Kurejš su bivali sve više zabrinuti otkako su se ljudi u Meki podijelili između sebe zbog Alejhiselamovog učenja. Konačno je Omer ibn Hattab, jedan od uglednika Meke, zaključio da jedini način da se Alejhiselam ušutka je da ga ubiju. Donijevši takvu odluku, smjesta krenu da ga nađe.

Usput je sreo jednog čovjeka koji odmah shvati šta je Omer naumio, pa reče: "Zašto prvo ne pogledaš šta se dešava u tvojoj kući prije nego što ubiješ Muhammeda? Zar ne znaš da je tvoja sestra Fatima muslimanka?"

Omer se zaprepastio. Nije mogao povjerovati da je to istina. Iz istih stopa je otišao do sestrine kuće. Kada je došao pred kuću, ču Fatimu i njenog muža Seida, kako naglas uče suru Ta-Ha, poglavlje iz Kur'ana. Čuvši bratov glas pred vratima, Fatima brzo sakri papir sa surom među svoje haljine. Omer upade u sobu i zagalami: "Kakve su to besmislice koje sam čuo?" Fatima je sve poricala. Omera obuze huja i napade Fatiminog muža vikajući: "Rekli su mi da si pristupio Muhammedovoj vjeri!" Fatima je pokušavala da odbrani muža, ali Omer i nju udari.

Onda priznade: "Jesmo, muslimani smo i vjerujemo u Allaha dž.š. i Njegovog poslanika, a ti možeš raditi što ti je volja!"

Kada je vidio njenu hrabrost i vjeru, Omeru bi žao šta je uradio, pa joj reče: "Dozvoli mi da vidim ono što sam maloprije čuo da si čitala kako bih mogao razumjeti što je to vaš Poslanik donio."

Fatima mu dade papir nakon što je uzeo abdest, kako bi bio tjelesno i duševno čist prije negoli ga dotakne, i nakon što joj obeća da će ga vratiti kasnije.

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog

Ta Ha.

*Ne objavljujemo Kur'an da se mučiš,
već da bude pouka onome koji se boji, -
objavljuje ga Stvoritelj Zemlje i nebesa visokih,
Milostivi, koji upravlja svemirom svim.*

Njegovo je što je na nebesima i što je na Zemlji i što je između njih i što je pod zemljom!

Ako se tiglasno moliš, - pa, On zna i što drugom tajno rekneš i što samo pomisliš!
Allah, drugog boga osim Njega nema, najljepša imena ima!

(Kur'an, 20:1-8)

Dok je čitao, Omer je najednom shvatio da su to najljepše riječi koje je on ikada čuo i da ova vjera mora biti istinita. Odmah je pošao Alejhiselamovo kući i, još sa sabljom u ruci, snažno pokucao na vrata. Provirio je jedan od Alejhiselamovih najbližih sljedbenika. Kada je vidio uzbuđenog Omera sa sabljom u ruci, prepade se za Poslanikov život. Ali Alejhiselam mu reče da pusti Omera unutra i da ih ostavi nasamo.

Alejhiselam upita Omera zašto je došao, našta ovaj odgovori: "Došao sam da se zakunem da nema boga osim Allaha dž.š., i da si ti, Muhammede, Allahov poslanik." Dok je izgovarao ove riječi u ruci je još uvijek držao sablju kojom je namjeravao ubiti Alejhiselama. Taj isti mač je otada korišten za odbranu Božijeg poslanika i vjere Islam.

U to vrijeme, kad god su muslimani htjeli obaviti obredno obilaženje oko Kabe, poznato kao tavaf, morali su to raditi u tajnosti i strahu. Ali h. Omer je bio hrabar čovjek. Čim je izjavio svoju vjeru, otišao je pravo pred Kabu i, pred začuđenim narodom Meke, usred bijela dana učinio tavaf oko Časne Kabe. Niko se nije usudio išta prozboriti. Ali su sada vođe Kurejša postali još više uznemireni, i počeli su gledati na Islam kao na prijetnju čitavom načinu života u Meki. Postali su sve uzrujaniji kako se broj muslimana povećavao dok, na kraju, nisu odlučili ubiti Muhammeda kao što je h. Omer nekoć odlučio.

Kada je saznao za ove planove, Ebu Talib, Alejhiselamov amidža, odmah je poslao poruku Abdul-Muttalibovim sinovima da zaštite svog bratića, na šta su oni pristali. Kada su Kurejšije shvatili da ne mogu ubiti Muhammeda t zbog njihove zaštite, odlučili su da njega i njegove sljedbenike u potpunosti izbjegavaju. Izjava o toj odluci je bila obješena na Kabi. U njoj je rečeno da niko iz grada ne smije da ima bilo šta s Alejhiselamom i njegovim ljudima, čak ni da im ne prodaje hranu i vodu.

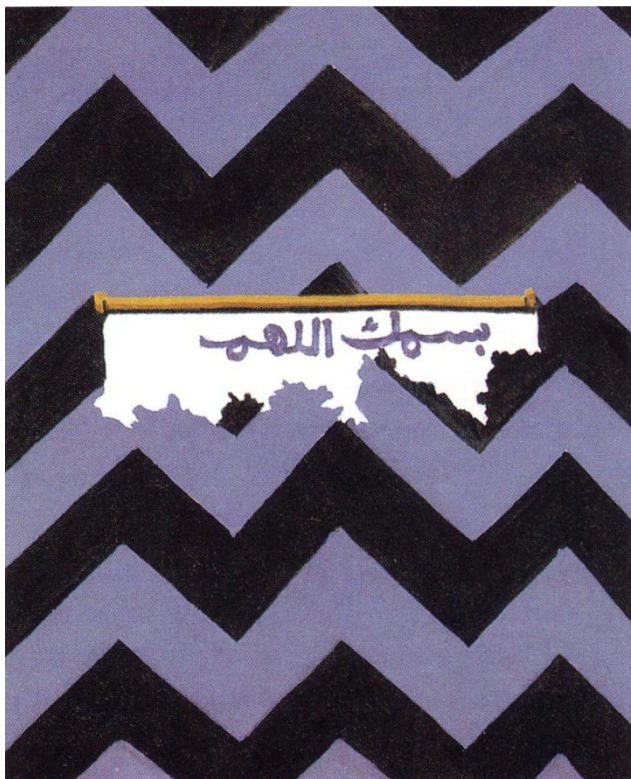
Isprva su muslimani nalazili podršku u Beni Hašimu, ogranku Kurejša kojem je Alejhiselam pripadao. Neki od tih ljudi nisu bili muslimani, ali su pokazivali odanost svojoj rodbini time što su zajedno s njima patili. Ipak, život je postajao sve teži i teži, a hrane je nestajalo. Mržnja ostalih Kurejšija prema Alejhiselamovim sljedbenicima je postala toliko velika, da kada su njegovi ashabi pokušali kupiti namirnice od jednog karavana koji je prolazio pokraj Meke, Ebu Leheb, jedan od najžešćih neprijatelja muslimana, ponudio je trgovcu deset puta veću cijenu za robu. Time je onemogućio muslimane da kupe ono što im je bilo prijeko potrebno.

U godinama ovog groznog ophođenja desila se jedna divna stvar. Umjesto da

oslabi, Islam je ojačao. Allah dž.š. je slao sve više objava. Izgledalo je kao da su muslimani jačali i kalili se prolazeći kroz poteškoće kojima su bili iskušavani u svojoj vjeri.

Svake godine, u vrijeme hodočašća u Meki, dolazili su ljudi iz čitave Arabije. Ti hodočasnici su vidjeli kako se Kurejšije okrutno i nepravedno ophode prema muslimanima i mnogi od njih su osjećali sažaljenje prema Alejhiselamovim sljedbenicima. Kurejšije su se počeli stidjeti zbog svog okrutnog ponašanja, tim prije što su mnogi muslimani bili njihovi rođaci i bliska rodbina.

Konačno, nakon tri godine, zaključili su da je došlo vrijeme da prestanu sa proganjanjima muslimana, pa su odlučili da s Kabe skinu proglas o zabrani. Na njihovo iznenađenje, papir s proglasom su potpuno izjeli crvi, sve osim ovih riječi: "U Tvoje ime, o Allahu!", koje su bile ispisane na vrhu papira.

Ostale su samo riječi „U Tvoje ime Allahu“

GODINA TUGE

M U H A M M E D ﷺ i njegovi sljedbenici su se vratili uobičajenom načinu života, ali godine teškoća su iscrpile h. Hatidžu. Razboljela se i ubrzo nakon toga umrla. I tako je Alejhiselam izgubio voljenu ženu i prijatelja, prvu osobu koja je prihvatila Islam i pružila mu podršku. Ona mu je bila utočište u svim nevoljama, i svojom dobrotom, najbolje društvo u njegovim patnjama. Veoma ju je volio. Ovo se desilo 619. g.n.e., u godini koja je ostala poznata kao "Godina tuge".

Uskoro nakon toga je i Ebu Talib, Alejhiselamov amidža i zaštitnik, također umro. Ebu Talib je bio jedan od najpoštovanijih ljudi Meke - jedan od starješina Kurejša. Iako nikada nije primio Islam, štitio je Alejhiselama od njegovih neprijatelja. Ne samo da je ovo bio tužan događaj za Alejhiselama, već i opasan. Prema arapskim običajima, ko god je pod nečijom zaštitom, siguran je sve dok mu je zaštitnik živ. Sada kada je Alejhiselamov amidža umro, ta je zaštita nestala.

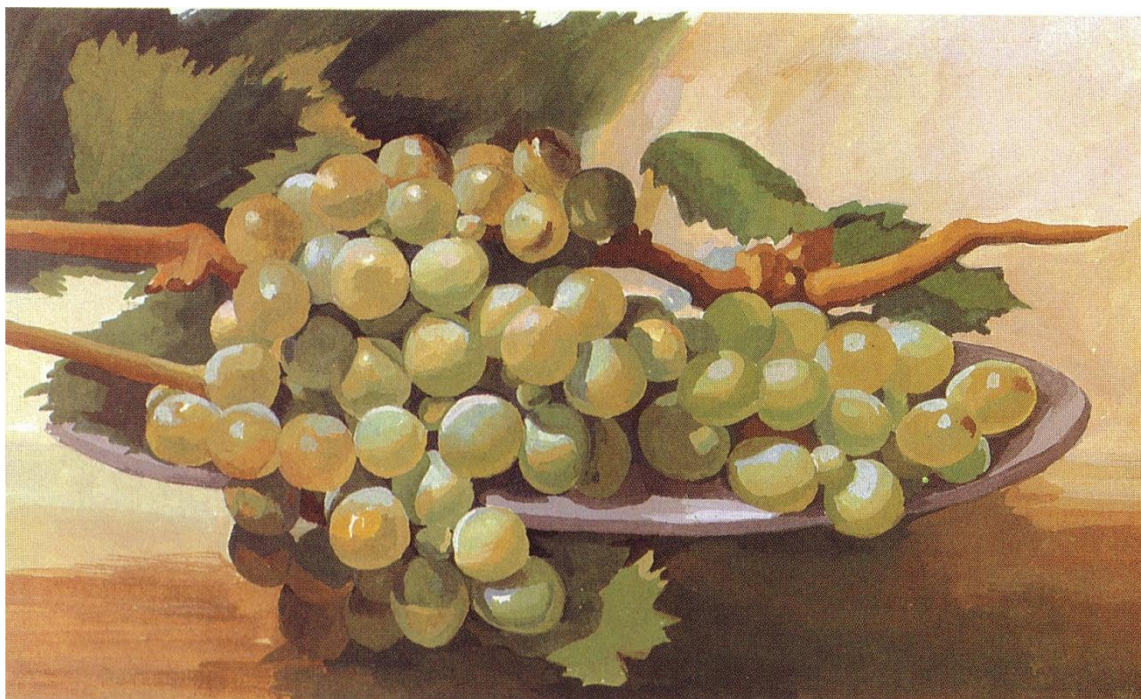
Alejhiselamovi neprijatelji su se radovali kada su ga vidjeli tako tužnog, bez žene da ga utješi i amidže da ga zaštiti. Počeli su se ponašati prema njemu gore nego ikad ranije. Čak su ga i djeca vrijeđala. Jedan mladić mu je štaviše bacio otpatke na glavu, ali Alejhiselam je produžio kući ne rekavši ništa. Kada mu je jedna od njegovih kćeri plačući pritrčala da ga obriše, on je utješi govoreći: "Ne plači, djevojčice moja, jer Allah dž.š. će zaštititi tvoga oca."

Ebu Talib je bio Alejhiselamova posljednja veza sa Kurejšijama i Božiji poslanik je osjećao da Islam više ne može napredovati u Meki, jer su srca Kurejšija bila zatvorena za njega. Zato odlučio da otputuje u Ta'if, gdje se nadao da će naći podršku. Otišao je pješke do grada koji je bio udaljen sedamdeset kilometara. Tamo je govorio na svim mjestima gdje su se ljudi sastajali, ali niko ga nije saslušao. Sreo je vođe tri najvažnija plemena, ali ga ni oni nisu saslušali. Ne samo da nisu obraćali pažnju na ono što je govorio, nego su ga ismijali i naredili svojim robovima da ga izvrijeđaju i kamenuju.

Tužan, Alejhiselam napusti grad i nađe tiho mjesto blizu zida na kraju grada gdje je mogao biti sam. Tu se molio Allahu dž.š. ovim riječima:

O Allahu, Tebi se žalim na moju slabost, bespomoćnost i malenkost pred ljudima. O Najmilostiviji, Ti si Gospodar slabih i Ti si moj Gospodar. Kome ćeš prepustiti moju sudbinu? Zar strancu koji me vrijeđa ili neprijatelju kojem si dao moć nada

mnom? Ako nisi ljut na mene, nije mi stalo do toga šta će mi se desiti. Tvoje zadovoljstvo moja je jedina težnja. Tražim utočište u Tvome nuru koji osvjetljava tamu i od kojeg zavise ovaj i onaj svijet, da se Tvoja srdžba ne bi iskahla na meni. Nema stanja i kretanja, niti snage bez Tvoje pomoći.

Tanjir grožđa

Zid uz koji je Alejhiselam sjedio bio je zid bašče koja je pripadala dvojici braće. Kada su čuli njegovu molitvu, sažališe se na njega i poslaše mu po jednom od svojih slugu tanjir grožđa. Prije nego što je počeo jesti Alejhiselam reče: "Bismillah" - "U ime Allaha". Sluga po imenu Addas, bijaše veoma iznenađen ovim riječima, koje nikada ranije nije čuo.

"Allaha mi", reče Addas, "to nije način na koji govore ljudi ove zemlje."

"Iz koje to zemlje onda ti dolaziš, Addase, i koja je tvoja vjera?", upita Alejhiselam.

"Ja sam kršćanin iz asirskog grada Ninive."

Iz grada odakle dolazi onaj dobri čovjek Junus, sin Matte", dodade Alejhiselam.

"Otkud ti znaš za njega?", začuđeno će Addas.

"On mi je brat - bio je vjerovjesnik, a i ja sam vjerovjesnik", odgovori Božiji poslanik.

Addas se saže i poljubi Alejhiselamovu glavu, ruke i noge, jer je shvatio da je on uistinu Božiji poslanik.

Alejhiselam se onda vratio u Meku. Sada je mogao sve strpljivo izdržati, jer je znao da ga Allah dž.š. nikada neće napustiti. Njegovo putovanje u Ta'if nije bilo uzalud, jer je Addas, kršćanin, postao musliman, a to je bio početak velikih promjena.

NOĆNO PUTOVANJE I USPEĆE NA NEBO

J E D N E noći, pored Kabe, dok je Alejhiselam spavao na istom mjestu gdje je nekad Abdul-Muttalib običavao spavati, probudi ga melek Džebrail. Kasnije je Alejhiselam opisao šta se dogodilo: "Ustao sam, a on me uzeo za ruku. Stao sam pokraj njega, i on me odvede do džamijskih vrata gdje me je čekala bijela životinja da je uzjašem."

Alejhiselam je pričao o tome kako je uzjahao životinju i sa melekome Džebrailom pored sebe bio prebačen iz Meke u džamiju El-Aksa u dalekom Jerusalimu. Tamo je Alejhiselam zatekao Ibrahima, Musaa i Isaa عليه السلام među grupom poslanika. Muhammed صلى الله عليه وسلم je bio njihov predvodnik, ili imam, u namazu. Onda su mu donesena dva pehara, jedan s vinom, a drugi s mlijekom.

Izabrao je mlijeko, a vino odbio. Tada mu reče melek Džebrail: "Ispravno si upućen ka fitri, istinskoj prirodi čovjeka, a tako će biti i tvoj ummet, Muhammede. Vino je tebi zabranjeno."

Alejhiselam je također ispričao o tome kako su prošli kroz Nebesku kapiju i vidjeli bezbroj meleka. Među njima je bio Malik, čuvar džehennema, koji se nikada ne nasmije. Malik priđe Alejhiselamu i pokaza mu džehennem i grozno stanje onih koji pate u njemu.

Onda su meleci Alejhiselama proveli kroz sedam nebesa, jedno po jedno. Usput je opet vidio poslanike Isaa, Musaa i Ibrahima عليه السلام. Alejhiselam je rekao da nikada nije vidio čovjeka sličnijeg sebi od Ibrahima عليه السلام. Isto tako je vidio Jahjaa, Jusufa, Idrisa i Haruna عليه السلام.

Na kraju je stigao do Sidretul-Munteha, gdje ni jedan poslanik prije njega nije bio. Tu je Alejhiselam primio sljedeću objavu u koju muslimani vjeruju kao dio imanskih šarta.

Alejhiselam je čudom prenesen

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

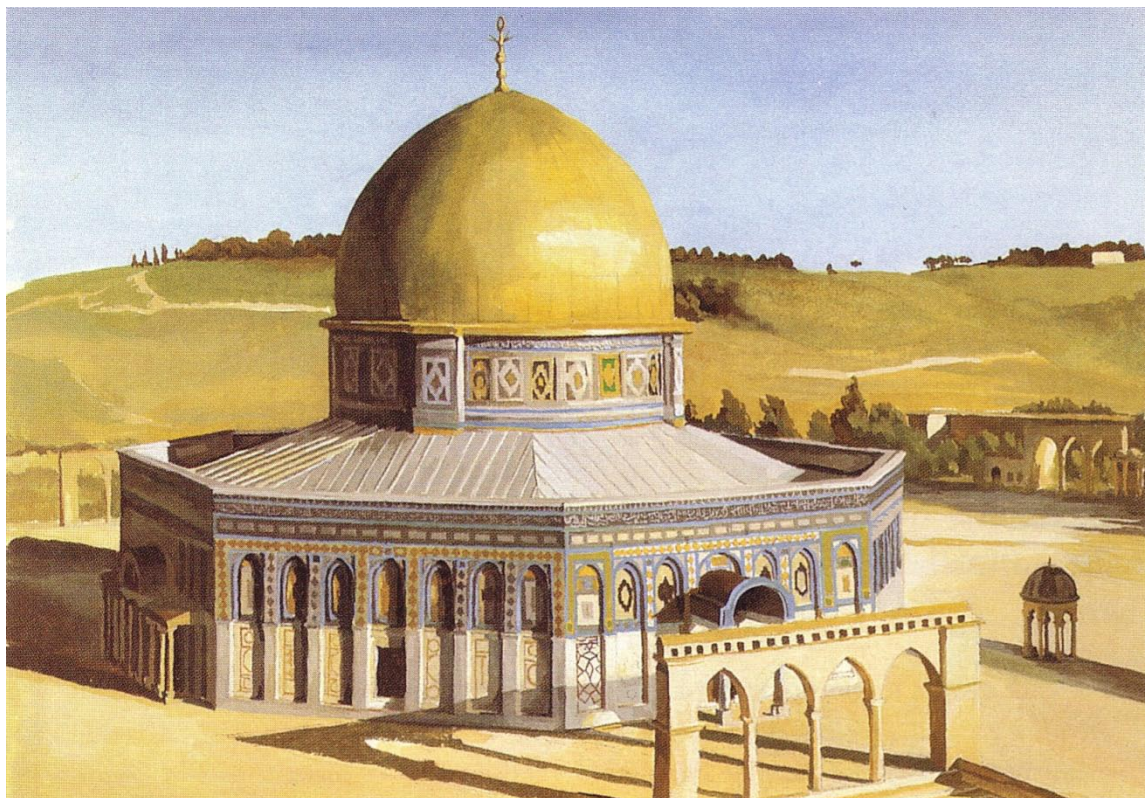
Poslanik vjeruje u ono što mu se objavljuje od Gospodara njegova, i vjernici – svaki vjeruje u Allaha, i meleke Njegove, i knjige Njegove, i poslanike Njegove: "Mi ne izdvajamo nijednog od poslanika Njegovih."

I oni govore: "Čujemo i pokoravamo se; oprosti nam, Gospodaru naš; Tebi ćemo se vratiti. "

(Kur'an, 2:285)

Onda su ga doveli do Svjetla prisutnosti Allaha dž.š. gdje mu je bilo propisano da se muslimani moraju klanjati pedeset puta na dan. Alejhiselam se poslije prisjećao:

U povratku sam prolazio pokraj Musaa عليه السلام, a kako vam je on dobar prijatelj! Pitao me je koliko mi je namaza propisano. Kada mu kazah pedeset, on reče: "Namaz je ozbiljna stvar, a tvoj narod je slab. Vрати se svome Gospodaru i zamoli Ga da smanji taj broj za tebe i tvoj ummet." To sam i uradio i Allah dž.š. odbi deset. Opet sam prolazio pored Musaa عليه السلام i on mi opet ponovi istu stvar; i to se tako ponavljalo sve dok nije ostalo samo pet namaza za dan i noć. Musa عليه السلام mi još jedanput dade isti savjet. Odgovorih mu da sam već išao svome Gospodaru i molio Ga da smanji broj namaza, te da me je više stid i da to više neću činiti. Onaj od vas koji obavi pet namaza imaće nagradu kao da je klanjao pedeset.

Kupola na stijeni u Jerusalimu

Sljedećeg jutra nakon tih događaja i Alejhiselamova povratka u Meku, on ispriča Kurejšijama šta mu se desilo. Većina ih je rekla: "Tako nam Boga, ovo je smiješno! Jednom karavanu treba mjesec dana da ode u Siriju, i mjesec da se vrati. Zar ti da prevališ toliki put za samo jednu noć?"

Čak su i mnogi muslimani bili začuđeni, te su tražili Alejhiselamovo objašnjenje. Neki s ovom viješću otrčase h. Ebu Bekru koji im reče: "Allaha mi, ako je Muhammed tako rekao onda je sve to istina. Sjetite se da nam Poslanik kaže kako mu Allahova dž.š. riječ dolazi ravno s neba na zemlju u bilo koje doba dana ili noći, i mi mu vjerujemo. Zar to nije veće čudo od ovog u koje sada sumnjate?"

Zatim je h. Ebu Bekr otišao u džamiju i saslušao Alejhiselamov detaljan opis Jerusalima. Primijetio je: "O Božiji poslaniče, ti istinu govoriš!" Otada je h. Ebu Bekr ponio počasnu titulu "Es-Siddik", što znači "onaj koji daje svoju riječ da podrži istinu."

I drugi su povjerovali u Alejhiselamovu priču kada je počeo opisivati dva karavana koja je vidio pri povratku u Meku. Sumnjičavcima je rekao gdje je vidio karavane, šta su sa sobom nosili i kada će prispjeti u Meku. Sve što je Alejhiselam rekao se obistinilo nakon što je karavan stigao onda kada je on najavio da će stići, noseći robu

koju je on opisao.

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

Hvaljen neka je Onaj koji je u jednom času noći preveo svoga roba iz Hrama svetog u Hram daleki, čiju smo okolinu blagoslovili kako bismo mu neka znamenja Naša pokazali. - On, uistinu, sve čuje i sve vidi.

(Kur'an, 17:1)

*Tako mi zvijezde kad zalazi,
vaš drug nije s pravog puta skrenuo i nije zalutao!
On ne govori po hiru svome –
to je samo Objava koja mu se obznanjuje,
uči ga jedan ogromne snage,
razboriti, koji se pojavio u liku svome
na obzorju najvišem,
zatim se približio, pa nadnio, -
blizu koliko dva luka ili bliže -,
i objavio robu Njegovu ono što je objavio,
srce nije poreklo ono što je vidio,
pa zašto se prepirete s njim o onom što je vidio?
On ga je i drugi put vidio,
kod Sidretul-munteha,
kod koje je džennetsko prebivalište,
kad je Sidru pokrivalo ono što je pokrivalo –
pogled mu nije skrenuo, nije prekoračio,
vidio je najveličanstvenija znamenja svoga Gospodara.*

(Kur'an, 53:1-18)

ZAKLETVA NA AKABI

U J e s r i b u su postojala dva glavna plemena, Evs i Hazredž. Oba su bila vrlo moćna, neprestano su ratovala među sobom, i oba su se klanjala kipovima. U Jesribu su također živjeli Jevreji, koji su, za razliku od Arapa, znali da postoji samo jedan Bog i Njega obožavali. Oni su mnogo puta Arapima rekli da će im doći vjerovjesnik.

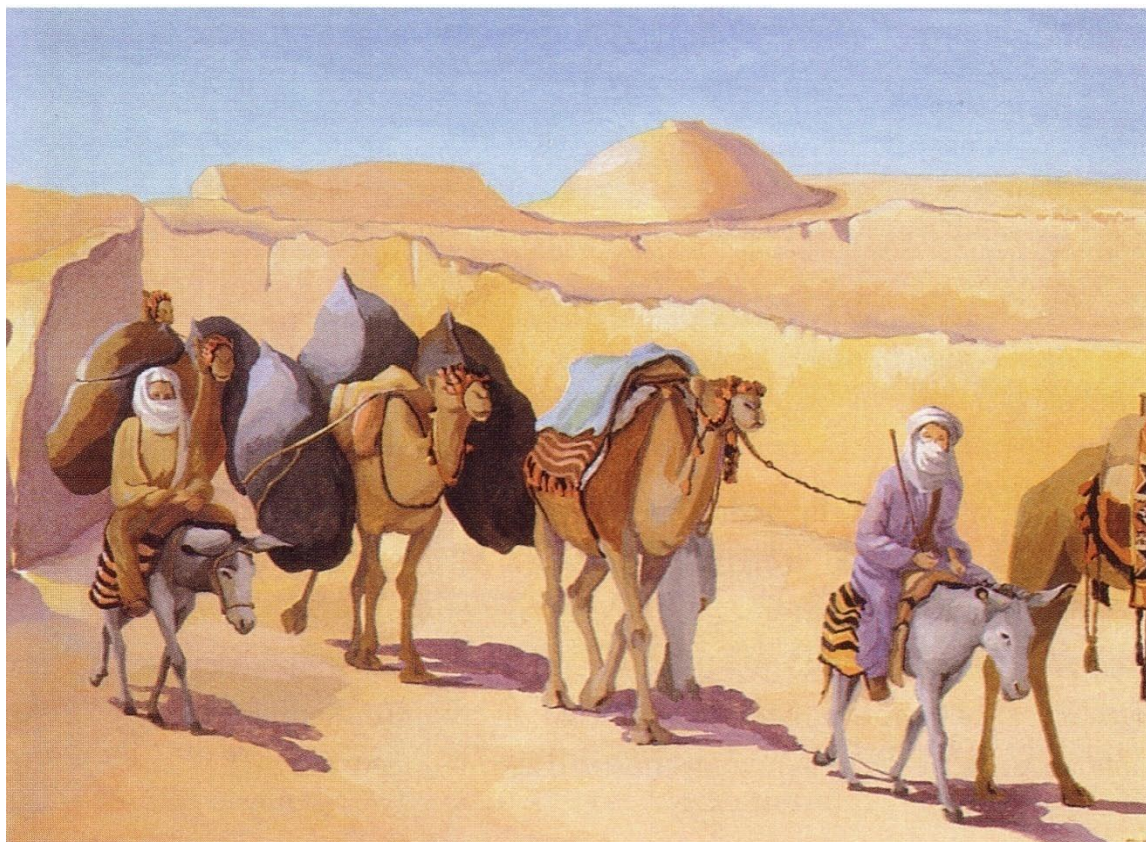
Došlo je vrijeme hodočašća na Kabu i dosta ljudi iz Jesriba je išlo, a među njima i šestoro ljudi iz Hazredža. Čuli su za Muhammedove ﷺ propovijedi i pomislili kako je to sigurno Poslanik kojeg su im Jevreji spominjali. I tako su odlučili da odu i porazgovaraju s njim tokom svog boravka u Meki.

Sretoše Alejhiselama na mjestu zvanom Akaba, blizu Meke, i on ih pozva da sjednu. Objasnio im je šta znači Islam i proučio im iz Kur'ana. Kada su čuli učenje Kur'ana, biše duboko dirnuti, te primiše Islam, a na odlasku iz Meke obećaše da će se vratiti sljedeće godine. Kada su stigli u Jesrib sa Islamom u srcu, svojoj rodbini i prijateljima ispričaše ono što su čuli od Božijeg poslanika i i još mnogi ljudi postadoše muslimani.

Godinu dana je prošlo i vrijeme hodočašća se opet prikućilo. Dvanaest viđenijih ljudi iz Jesriba dođoše u Meku da sretnu Alejhiselama, te mu dadoše obećanje da će njemu i Islamu vjerno služiti. Zauzvrat, Alejhiselam posla jednog od svojih prijatelja, Mus`ab ibn Umejra, da ih poduči Kur'anu i novoj vjeri.

Još jedna godina je prošla i još više muslimana iz Jesriba dođe u Meku na hodočašće. Ovom prilikom je održavanje tajnog sastanka s Alejhiselamom dogovoreno za noć. Sedamdeset i tri muškarca i jedna žena su pristigli iz Jesriba, dok je Alejhiselam došao sa svojim amidžom Abbasom. U toku sastanka ljudi iz Jesriba su se ponudili da zaštite i odbrane Alejhiselama i njegove sljedbenike ako bi oni došli da žive u Jesribu. Ovo obećanje zaštite je postalo poznato kao "Zakletva na Akabi".

Ovaj događaj je bio jako sretna okolnost, jer, iako se Islam širio u Jesribu, muslimani u Meki su i dalje patili. Stoga je Alejhiselam naložio svojim prijateljima i sljedbenicima da idu u Jesrib, gdje bi bili na sigurnom, i mnogi od njih su iskoristili ovu priliku da odu.

Došli su u Jesrib sa islamom u svojim srcima

Uprkos svim patnjama Alejhiselamu nije bilo dozvoljeno da se bori protiv svojih neprijatelja, jer mu je Allah dž.š. rekao da prašta onima koji ga vrijeđaju, inače neće saslušati njegovu poruku. Međutim, Kurejšije se potpuno oglušiše o Allahovu dž.š. riječ i toliko omrznuše Muhammeda صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ i njegove sljedbenike da je Allah dž.š. dao Vjerovjesniku Svoju dozvolu da stupi u borbu protiv onih koji pokušaju nauditi njemu ili njegovim sljedbenicima.

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

Dopušta se odbrana onima koje drugi napadnu, zato što im se nasilje čini - a Allah je doista kadar da ih pomogne -, onima koji su ni krivi ni dužni iz zavičaja svoga prognani samo zato što su govorili: "Gospodar naš je Allah!" A da Allah ne suzbija neke ljude drugima, do temelja bi bili porušeni manastiri, i crkve, i havre, a i džamije u kojima se mnogo spominje Allahovo ime. A Allah će sigurno pomoći one koji vjeru Njegovu pomažu, - ta Allah je zaista moćan i silan.

(Kur'an, 22:39-40)

Kurejšije su se počeli plašiti Alejhiselama, jer su shvatili da je sada postao dovoljno jak da se bori sa njima, a imao je i Allahovu dž.š. dozvolu za to. Isto tako su znali da je sada mogao računati na pomoć i zaštitu naroda Jesriba. Vidjevši da muslimani napuštaju grad, odlučili su da ubiju Alejhiselama prije nego što i on napusti Meku i pridruži se svojim sljedbenicima u Jesribu. Ponadali su se da će na taj način uništiti Islam jednom zauvijek.

HIDŽRA

Prekidanje svih veza sa domom za ljubav Allaha dž.š.

P O Š T O su njegovi sljedbenici otišli u Jesrib, Alejhiselam je ostao u Meki čekajući Allahovu dž.š. dozvolu da napusti grad. H. Ebu Bekr i h. Alija su ostali s njim. Isto tako su ostali neki muslimani kojima Kurejšije nisu dali da odu. H. Ebu Bekr je često molio Alejhiselama da mu dopusti odlazak u Jesrib, ali bi mu Božiji poslanik govorio: "Nemoj se žuriti. Možda će ti Allah dž.š. dati saputnika."

Vođe Kurejša su se sastali u kući svoga pretka, Kusejja, kao što je i bio običaj kada je trebalo donijeti neku važnu odluku. Morali su smisliti način na koji će se riješiti Muhammeda ﷺ prije nego li se uspije pridružiti svojim prijateljima u Jesribu.

Dok su bili zauzeti raspravom, na vratima se pojavi šejtan u liku plemenitog starca prijatne vanjštine. Kada ugledaše tog starog gospodina kako stoji, upitaše ga ko je. On im reče da je šejh iz planina koji je čuo šta namjeravaju uraditi, pa je mislio da im može pomoći ili ih posavjetovati. Pomisliše kako izgleda kao mudar čovjek, pa ga pozvaše da im se pridruži.

Tada je svaki vođa počeo iznositi svoje prijedloge o tome šta da se uradi, ali niko se od njih nije mogao složiti oko toga šta bi bilo najbolje, sve dok im Ebu Džehl nije iznio svoj plan: da svaki klan da po jednog snažnog i mladog ratnika, naoružanog sabljom. Onda bi svi ti mladi ratnici sačekali ispred Alejhiselamove kuće i, kada bude izašao, zajednički bi ga napali. Na taj način bi ga se riješili, a pošto bi krivica za njegovo umorstvo pala na sve klanove, Poslanikova porodica ne bi mogla tražiti osvetu.

Kada je to šejtan prerušen u starog čovjeka čuo, reče: "Ovaj čovjek je u pravu i, po meni, to je jedino što trebate učiniti!" Zatim se vođe Kurejša razidoše kako bi mogli sprovesti plan o ubistvu Božijeg poslanika ﷺ.

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

I kad su ti nevjernici zamke razapinjali da bi te u tamnicu bacili ili da bi te ubili ili da bi te prognali; oni su zamke pleli a Allah ih je ometao, jer Allah to najbolje umije.

(Kur'an, 8: 30)

Prije nego što će pasti noć u kojoj je Alejhiselam trebao biti ubijen, melek Džebrail mu dođe i reče: "Noćas nemoj spavati u svom krevetu." Alejhiselam je shvatio šta se sprema, pa je kazao h. Aliji da legne u njegov krevet i da se pokrije dekom koju je Božiji poslanik obično koristio obećavši mu da mu se ništa neće desiti.

Sa spuštanjem mraka mladići iz Kurejša se okupiše ispred Alejhiselamove kuće, čekajući ga da se pojavi. Pošto se uvjerio da je h. Alija siguran, Alejhiselam izađe iz kuće. U tom trenutku Allah dž.š. mladim ratnicima oduze vid kako ne bi mogli vidjeti Alejhiselama, koji uze šaku zemlje i prosu je po njihovim glavama učeći ove ajete:

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

Ja Sin.

Tako mi Kur'ana mudrog,

ti si, uistinu, poslanik,

na pravom putu,

po objavi Silnoga i Samilosnoga,

da opominješ narod čiji preci nisu bili opominjani, pa je ravnodušan!

O većini njih se već obistinila Riječ - zato oni neće vjerovati.

Mi smo učinili da budu kao oni na čije smo vratove sindžire stavili

sve do podbradaka, - zato su oni glava uzdignutih,

i kao oni ispred kojih i iza kojih smo pregradu metnuli

i na oči im koprenu stavili, - zato oni ne vide.

(Kur'an, 36: 1-9)

Mladići koji su čekali čitavu noć pobjesniše kada su ujutro vidjeli da je umjesto Alejhiselama iz kuće izašao h. Alija. Shvatili su da je njihov plan sasvim propao.

U međuvremenu, Muhammed ﷺ je otišao do h. Ebu Bekrove kuće i kazao mu: "Allah dž.š. mi je rekao da je došlo vrijeme da napustimo Meku."

"Zajedno?" upita ga h. Ebu Bekr.

"Zajedno", odgovori Alejhiselam.

H. Ebu Bekr zaplaka od sreće, jer je sada znao da je upravo Alejhiselam saputnik koji mu je bio obećan. Onda je rekao: "O Allahov poslaniče, ovo su dvije kamile koje sam držao spremne za ovaj trenutak." I tako su njih dvojica krenuli prema pećini na Sevru, planini južno od Meke, gdje su namjeravali da se sakriju.

Kada su izašli iz grada Alejhiselam se osvrnu i reče: "Od čitave Božije Zemlje, ti si Njemu i meni najdraže mjesto, i da me moj narod ne tjera, nikad te ne bih napustio."

Desila se čudesna i divna stvar

Kada su Kurejšije saznali da su Muhammed ﷺ i njegov saputnik nestali, krenuše za njima, tražeći ih u svakom pravcu. Tri dana kasnije, napokon su stigli do pećine u koju su se Alejhiselam i h. Ebu Bekr sklonili, ali se desila čudesna i divna stvar. Pauk je ispleo mrežu preko ulaza u pećinu i golubica je tu savila gnijezdo sa svojim mužjakom. Dok su Mekelije stajali ispred pećine, h. Ebu Bekr počeo strahovati za njihovu sigurnost, jer ih je samo paukova mreža dijhla od progonitelja. Šapnuo je Alejhiselamu: "Vrlo su blizu. Ako se neko od njih okrene vidjeće nas." Ali Muhammed ﷺ ga je utješio riječima: "Šta misliš o dvojici koji sa sobom kao trećeg imaju Allaha dž.š.?"

Ne brini se, Allah je s nama!

(Kur'an, 9:40)

Poslije nekoliko trenutaka goniči su zaključili da niko nije mogao unići u pećinu, jer bi paukova mreža bila raskinuta, a golubica se tu ne bi gnijezdila, tako da su otišli a da nisu ni zalazili unutra.

Tri dana kasnije Alejhiselam i h. Ebu Bekr su uvidjeli da je sigurno da napuste pećinu. H. Ebu Bekrov sin Abdullah je nabavio tri kamile i vodiča kako bi im pomogao da nastave putovanje ka Jesribu. Abdullah je jahao iza svoga oca.

U međuvremenu, vođe Kurejša se vratiše u Meku i ponudiše nagradu od sto kamila onome ko uhvati Muhammeda ﷺ. Među onima koji su krenuli u potragu za njim je bio i jedan poznati ratnik. On je ustvari bio jedini koji je uspio da sustigne Alejhiselama, ali kad god bi mu se približio konj bi mu propao u pijesak do koljena. Kada se to dogodilo po treći put, shvatio je da je Alejhiselam zaštićen silom moćnijom od svega što je dotad poznao, te se vratio u Meku. Stigavši tamo upozono je sviju da obustave potragu objasnivši im šta mu se desilo.

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

Ako ga vi ne pomognete, pa - pomogao ga je Allah onda kad su ga oni koji ne vjeruju prisilili da ode, kad je s njim bio samo drug njegov, kad su njih dvojica bila u pećini i kada je on rekao drugu svome: "Ne brini se, Allah je s nama!" pa je Allah spustio pouzdanje Svoje na njega, i pomogao ga vojskom koju vi niste vidjeli i učinio da riječ nevjernika bude donja, a Allahova riječ, ona je - gornja, Allah je silan i mudar.

(Kur'an, 9:40)

Muhammedovo ﷺ putovanje iz Meke zove se hidžra ili seoba. Bio je to ustvari prvi korak ka širenju Islama diljem svijeta, i muslimani računaju svoj kalendar od godine hidžre.

DOLAZAK U JESRIB

K A D A je narod Jesriba čuo da je Alejhiselam napustio Meku i krenuo prema njihovom gradu, sa strepnjom su iščekivali njegov dolazak. Svakog jutra bi odlazili na ivicu grada da vide dolazi li. Konačno, u ponedjeljak 27. septembra 622. g.n.e. neko ga je ugledao u daljini i počeo razglašavati svima: "Eno Muhammeda, Božiji poslanik dolazi!" Svi muslimani su izašli da ga pozdrave uzvikujući: "Allahu ekber! Allah je najveći! Muhammed Resulullah je stigao!" Žene i djeca su pjevali pjesme iskazujući radost što ga vide.

Alejhiselam je ušao u grad sa svojim prijateljem h. Ebu Bekrom. Većina tamošnjih ljudi nisu ga nikad prije vidjeli, i dok su prilazili, nisu znali koji je od njih dvojice bio Božiji poslanik, sve dok h. Ebu Bekr nije podigao svoj štit da zakloni Alejhiselama od vrelog sunca. Jesrib je tada prozvan Medina, što znači "Grad."

Tri dana je Alejhiselam bio smješten u Kubi, naselju na ulasku u Medinu. Prvi petak nakon svog dolaska Resulullah صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ je predvodio džemat u namazu. Poslije toga, mnogi od najbogatijih ljudi su ga pozivali da živi s njima i dijeli njihovo bogatstvo. Ali on je odbio i, pokazujući na svoju kamilu, Kasvu, rekao: "Pustite je neka ide," jer je znao da je kamila pod Božijom komandom i da će ga ona odvesti do mjesta gdje treba odsjesti. Pustili su kamilu da hoda, dok napokon nije klekla pored kuće koja je pripadala Benu Nedždžaru, plemenu koje je bilo u rodbinskoj vezi s Alejhiselamovom majkom. Ova kuća se koristila za sušenje hurmi i pripadala je dvojici siročadi, Sehlu i Suhejlu. Oni su je ponudili Alejhiselamu na poklon, ali je on insistirao da im plati, pa je tako njihov staratelj, Esed bin Zurara, koji je tu bio prisutan, sve utanačio.

Muhammed je naredio da se na tom mjestu izgradi džamija i kuća za njega. Svi muslimani su radili kako bi što prije završili. Čak im se i Alejhiselam pridružio. Od tada su se muslimani tu sastajali da odlučuju o važnim stvarima i da klanjaju. Zdanje je bilo posve skromno i jednostavno. Pod je bio napravljen od utabane zemlje, a krov načinjen od palminog lišća se naslanjao na tri debla. Dva kamena su označavala pravac molitve. Isprva su se vjernici okretali prema Jerusalmu, ali uskoro je pravac molitve promijenjen prema Kabi u Meki.

Nakon izgradnje džamije Alejhiselam je htio da ojača veze između muhadžira ili iseljenika, koji su napustili Meku s njim, i naroda Medine, koji su bili poznati kao ensarije ili pomagači. Svaki čovjek iz Medine se pobratio sa jednim čovjekom iz Meke,

dijeleći s njime sve i ponašajući se prema njemu kao prema članu porodice. Ovo je bio početak islamskog bratstva.

Neka sama ide

U prvim danima Islama, vrijeme molitve nije bilo najavljivano, tako da bi muslimani dolazili u džamiju i čekali na namaz kako ga ne bi propustili. Alejhiselam je razmišljao o tome kako da se ljudima javi da je nastupilo vrijeme namaza. Razgovarao je o tome sa ashabima i u početku su predložene dvije ideje: da se puše u rog kao kod Jevreja ili da se koriste drvena zvona kao kod kršćana. Onda je došao čovjek po imenu Abdullah ibn Zejd i rekao Alejhiselamu da je usnio san, i u tom snu vidio čovjeka u zelenom kako drži drvena zvona. Upitao je čovjeka: "Hoćeš li mi prodati drvena zvona kako bih mogao pozivati ljude na namaz?" Čovjek je odgovorio: „Bolji način da pozivaš ljude na namaz je da kažeš:

"Allahu ekber, Allah je najveći!", četiri puta, a potom:
"Vjerujem i izjavljujem da je samo Allah Bog i
vjerujem i izjavljujem da je Muhammed Božiji poslanik.
Dođite na namaz, dođite na namaz.

Dodite na spas, dodite na spas.
Allahu ekber! Allahu ekber!
Samo je jedan Bog Allah!"

Kada je Alejhiselam to čuo, kazao je da je to istinsko snoviđenje od Allaha dž.š.. Zovnuo je h. Bilala koji je imao lijep i jak glas, i rekao mu da upravo na ovaj način pozove ljude na namaz. H.Bilal prouči ezan, i uskoro zatim h. Omer dođe Alejhiselamu i reče da je imao isti san, na što Muhammed ﷺ odgovori : "Neka je hvala Allahu dž.š. za to!"

Ezan ili poziv na namaz, koji je Abdullah ibn Zejd usnio i koji je h.Bilal proučio po Alejhiselamovim uputama, isti je poziv koji mi i dan - danas čujemo sa džamijskih minareta širom svijeta.

BITKA NA BEDRU

M U S L I M A N I koji su otišli u Medinu ostaviše svu svoju imovinu u Meki, a njihovi neprijatelji sve to uzeše. Zato, kada su muslimani čuli da se Ebu Sufjan, jedan od vođa Kurejša, vraćao u Meku iz Sirije sa velikim karavanom robe, odlučili su da je došlo vrijeme da nadoknade neke od svojih gubitaka. Muhammed ﷺ je muslimanima dao odobrenje za taj napad i svi se počеше spremati, jer je bilo objavljeno:

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

Dopušta se odbrana onima koje drugi napadnu, zato što im se nasilje čini - a Allah je doista kadar da ih pomogne.

(Kur'an, 22:39)

Objava spominje da je kod Allaha dž.š. najteže djelo

nevjerovanje u Allaha i odvrćanje od Njegova puta i svetih mjesta i izgonjenje stanovnika njegovih iz njih... A zlostavljanje jegore od ubijanja!

(Kur'an, 2:217)

Ali vraćanje njihove robe nije bio jedini razlog za napad na karavan. Muslimani nisu smatrali kako naprosto treba da ostanu na sigurnom u Medini; htjeli su da šire poruku Islama. Zato su vjerovali da ako Kurejšije žele slobodu kako bi mogli sigurno trgovati, onda i muslimani moraju imati slobodu da vjeruju u Allaha dž.š., slijede Njegovog poslanika i šire Njegovu Riječ. Zato su mislili da najbolji i jedini način da natjeraju Kurejšije da to shvate jest da napadnu ono što je njima bilo najvažnije - karavan.

U međuvremenu je Ebu Sufjan čuo za plan muslimana i brzo poslao poruku Kurejšijama u Meki kako je karavan u opasnosti i da mu treba pomoć. Kao rezultat toga, gotovo sve Kurejšije krenuše da mu pomognu u odbrani karavana. Imali su hiljadu ljudi i dvije stotine konja. Sa njima su pošle i žene kako bi obodrine muškarce svojim pjevanjem.

Neznajući za ovo, Muhammed ﷺ, krenu sa svojim sljedbenicima. Bio je mjesec Ramazan i muslimani su postili. Njih je bilo samo tri stotine i pet, većinom ensarija i ljudi iz Medine. Sa sobom su imali tek tri konja i sedamdeset kamila na kojima

su naizmjenično jahali.

Stigli su u područje Bedra, na izvjesnu razdaljinu od Meke, gdje su se ulogorili i sačekali karavan. Onda su saznali da su Kurejšije krenuli iz Meke s jakom vojskom. Situacija se odjedanputa promijenila. Sada više neće moći napasti karavan, nego će se morati boriti protiv Kurejšija.

Alejhiselam je okupio svoje ljude da čuje njihovo mišljenje. U ime muslimana iz Meke prvo je govorio h. Ebu Bekr, onda h. Omer. Izjavili su da će slušati Božijeg poslanika عليه السلام. Ali Muhammed صلى الله عليه وسلم, je želio čuti i mišljenje ensarija, jer nije htio da ih tjera da urade nešto što nisu htjeli.

Sa'd ibn Muaz, jedan od vođa ensarija, ustade i reče: "Mi vjerujemo u tebe, i kunemo se pred svim ljudima da je ono što ti donosiš istina. Dali smo ti našu riječ i složili se da ćemo slušati i biti pokorni. Zato, idi kuda želiš - čak i kad bi nas poveo u more, mi bismo krenuli za tobom!"

Alejhiselama su ove riječi uveliko ohrabrile i tako je odlučeno da se bore.

Ebu Sufjan je saznao gdje su se muslimani ulogorili. Promijenio je putanju karavana i ubrzo ga izveo van njihovog domašaja. Onda je poslao poruku Kurejšijama da je karavan siguran i da se oni mogu vratiti u Meku. Ali vođe Kurejšija su bili tvrdoglavi i oholi ljudi. Odbili su da se vrate pošto su već riješili da uništenjem muslimana svima pokažu koliko su moćni.

Na Bedru je bila jedna vadi ili dolina s bunarima na strani prema Medini. Tu su muslimani zauzeli položaje tako što su se okrenuli prema dolini, a bunari su bili iza njih. Kurejšije su se u međuvremenu smjestili na drugi kraj doline. Muslimani su onda iskopali rezervoar, napunili ga vodom iz bunara, a oko njega napravili zaštitnik. Potom zatrpase bunare. Na taj način su muslimani imali vode, a Mekelije su morali preći dolinu i boriti se sa muslimanima kako bi došli do vode.

Noć uoči bitke, dok su muslimani mirno spavali, pade jaka kiša.

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

Kad je On učinio da se radi sigurnosti svoje u san zavedete i s neba vam kišu spustio da bi vas njome očistio i da bi od vas šejtanovo uznemiravanje odstranio i da bi srca vaša jakim učinio i njome korake učvrstio.

(Kur'an, 8:11)

U petak ujutro, 17. dana Ramazana, 2. g. po hidžri. (17. mart 623. g. Po Isau عليه

(السلام), dvije vojske su marširale naprijed i približile se jedna drugoj. Sinoćna kiša je padala jače na strani Kurejšija, čineći zemlju pod njihovim nogama mekšom, a kretanje težim. Međutim, na muslimanskoj strani kiša je nabila pijesak, što je muslimanima olakšalo pristup bojištu. Alejhiselam je više volio da vojnici budu raspoređeni u redove. Dok su se postrojavali za napad, primijetio je da je neko stajao izvan stroja, ispred ostalih. Alejhiselam ga bocnu strijelom sa strane govoreći: "Vrati se u stroj!"

Savad, tako se čovjek zvao, uzviknu: "Povrijedio si me, o Božiji poslanice, a Allah te poslao da budeš pravedan i dobar!"

Muhammed ﷺ zadiže svoju košulju i reče: "Onda ti isto uradi meni."

Čovjek mu pridje i, umjesto toga, poljubi ga na istom mjestu rekavši: "O Božiji poslanice, vidiš šta nas čeka, a ja možda neću preživjeti ovu bitku. Ako mi je ovo zadnji put da budem s tobom, posljednja stvar koju želim da učinim u životu je ovo." Ubrzo nakon što je stupio u borbu, Savad pogibe kao šehid.

Pošto je pregledao linije, Alejhiselam ode do skrovišta napravljenog od palminog pruća odakle je mogao komandovati bitkom. H. Ebu Bekr je ostao uz njega, dok je Sa'd ibn Muaz čuvao stražu ispred kolibe sa još nekoliko ensarija. Kada Pejgamber عليه السلام ugleda ogromnu vojsku Kurejša kako se spušta s planine u dolinu, sa zastavama i bubnjevima, počeo se moliti Allahu dž.š. za pomoć koju mu je obećao. Ovo su neke od riječi koje je uputio: "O Allahu, evo dolaze Kurejšije, puni taštine i oholosti, koji se suprotstavljaju Tebi, a Tvoga poslanika nazivaju lašcem. O Allahu, ako ova mala grupa (muslimana) danas nestane, nikoga više neće biti na Zemlji da Ti ibadet čini."

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

I kada ste od Gospodara svoga pomoć zatražili; On vam se odazvao: "Poslaću vam u pomoć hiljadu meleka koji će jedni za drugima dolaziti. "

Allah je to zato učinio da bi vas obradovao i da bi se time srca vaša umirila; a pobjeda je samo od Allaha - Allah je zaista Silan i Mudar.

(Kur'an, 8:9-10)

Sprva je bitka započela dvobojem, kada se jedan od Kurejšija zakleo da će se napiti vode iz muslimanskog rezervoara, a onda ga uništiti, ili će umrijeti u tom pokušaju. H. Hamza, Alejhiselamov amidža, je iskoračio da se suoči s njim i usmratio ga. Tri najvažnija čovjeka iz Kurejša tada istupiše i izazvaše na dvoboj. Muhammed ﷺ je poslao Aliju, Hamzu i Ubejd ibn Harisa da se suoče s njima. Ubrzo nakon toga Hamza i Alija su usmrtili svoje protivnike. Što se Ubejda tiče, on je ranio svoga protivnika, ali je i sam bio ranjen, pa su njegova dva saborca smaknuli ranjenog

Mekeliju, a Ubejda odnijeli na sigurno kod muslimanskih linija.

Nakon ovoga, dvije armije su krenule u napad i bitka se razbuktala. Nebo je bilo prekriveno strijelama. Muslimanska vojska nije micala sa svojih položaja u borbi protiv velike kurejšijske vojske i, mada su muslimani bili daleko malobrojniji, ipak su odnijeli veliku pobjedu, uništivši mekansku vojsku i usmrativši većinu njihovih vođa. Među vodećim Mekelijama koji su poginuli bili su Ebu Džehl i Umejja ibn Halef, kojeg je usmrtio njegov bivši rob h. Bilal. Kada su vidjeli da su im gotovo sve vođe izginule, ostatak Kurejšija se povukao.

Alejhiselam je poslao glasnika u Medinu s vijestima o pobjedi. Zatim je sakupio ratni plijen i podjednako ga podijelio među muslimanima. Neki ljudi iz Meke su bili zarobljeni, i Alejhiselam je izdao naredbu da se prema njima dobro postupa, dok po njih ne dođe njihova rodbina iz Kurejša.

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

Vi njih niste ubijali nego Allah; i nisi ti bacio, kad si bacio, nego je Allah bacio, da bi vjernike lijepom kušnjom iskušao, - Allah zaista sve čuje i sve zna.

(Kur' an, 8: 17)

UHUD - PORAZ ZBOG NEPOSLOHA

K A D A su se preživjeli među poraženim Kurejšijama vratili u Meku, sastali su se s Ebu Sufjanom da razgovaraju. Rekoše mu: "Muhammed je ubio naše najbolje ljude, pa nam pomози kako bi mogli osvetiti one koje smo izgubili." Da bi to uradili, dogovoreno je da svako ko je imao udio u karavanu mora dati svoju zaradu za potrebe nove vojske koja će biti tri puta veća od one na Bedru.

Među onima koji su se prijavili u novu vojsku bio je i Vahši, rob iz Abesinije, poznat po svojoj preciznosti u gađanju kopljem. Njegov gospodar, Džubejr ibn Mut'im, mu reče: "Pođi s vojskom. Ako ubiješ Hamzu, Muhammedovog amidžu, kao osvetu za smrt moga amidže, oslobodiću te ropstva." Kada je Ebu Sufjanova žena Hind čula za to, poslala je poruku Vahšiju da će ga obući u zlato i svilu ako ispuni gospodarevu želju, jer je i ona željela vidjeti Hamzu mrtvog, pošto je on ubio njenog oca i brata.

Dok su Mekelije ovako planirali, Alejhiselamov amidža, Abbas, jedan od rijetkih muslimana koji su ostali u Meki, poslao pismo upozorenja Alejhiselamu u Medinu. U pismu ga je obavijestio da su Kurejšije sa ogromnom vojskom krenuli prema Uhudu, mjestu blizu Medine. Kada je Alejhiselam primio ovo pravovremeno upozorenje, okupio je svoje ashabe da razmotre šta se treba uraditi. Mislilo je da je bolje ako neprijatelja sačekaju u gradu, nego da mu izađu u susret, jer bi lakše bilo braniti Medinu unutar gradskih zidina. Međutim, mladi muslimani su bili željni da se suoče sa Kurejšijama, pa rekoše: "O Božiji poslanice, povedi nas protiv naših neprijatelja, inače će misliti da smo isuviše kukavice i slabići da im se suprotstavimo."

Međutim, jedan od poglavara Medine, Abdullah ibn Ubejj, se složio sa Alejhiselamom i savjetovao mu da ostane u gradu rekavši: "Kad god smo izlazili neprijatelju u susret doživjeli smo poraz, ali niko od naših neprijatelja nije nama dolazio, a da je pobijedio."

Ali kada je Alejhiselam vidio da je većina bila za to da se suoče sa Kurejšijama izvan grada, odlučio je da tako i bude, i nakon džume-namaza petkom obukao je svoj pancir. Muslimani su onda krenuli s hiljadu ljudi u pravcu brda Uhud koje nadvisuje Medinu. Neprijatelj se ulogorio u ravnici podno planine gdje je uništavao muslimansku ljetinu.

Abdullah ibn Ubejj je bio ljut na Muhammeda ﷺ što nije prihvatio

njegov savjet, i nakon što je prešao jedan dio puta, vratio se u Medinu, vodeći sa sobom jednu trećinu čitave vojske. Tako je Alejhiselam ostao sa samo sedam stotina ljudi za okršaj protiv ogromne mekanske vojske koja je brojala tri hiljade ratnika.

Ostatak muslimana je krenuo dalje dok nisu stigli do brda Uhud. Tu im je Muhammed ﷺ naredio da se rasporede po linijama ispred brda kako bi bili zaštićeni s leđa. Potom je rasporedio pedeset strijelaca na vrh brda sa sljedećim naređenjem: "Štitite nas od mekanske konjice sa svojim strijelama i ne dozvolite im da nam priđu s ledja, bez obzira na to da li će se boj odvijati u našu ili njihovu korist. Što god da se desi, čuvajte svoje položaje kako mi ne bismo bili napadnuti iz vašeg pravca, čak i ako vidite da izginusmo ili kako uzimamo plijen."

Kada su muslimani zauzeli položaje, Alejhiselam podiže svoju sablju i upita: "Ko će upotrijebiti ovu sablju?" To je bila velika čast i mnogi ljudi ustadoše da je uzmu, ali Alejhiselam odlučio da je preda Ebu Dudžani, neustrašivom mudžahidu. Poslije toga, bitka je otpočela.

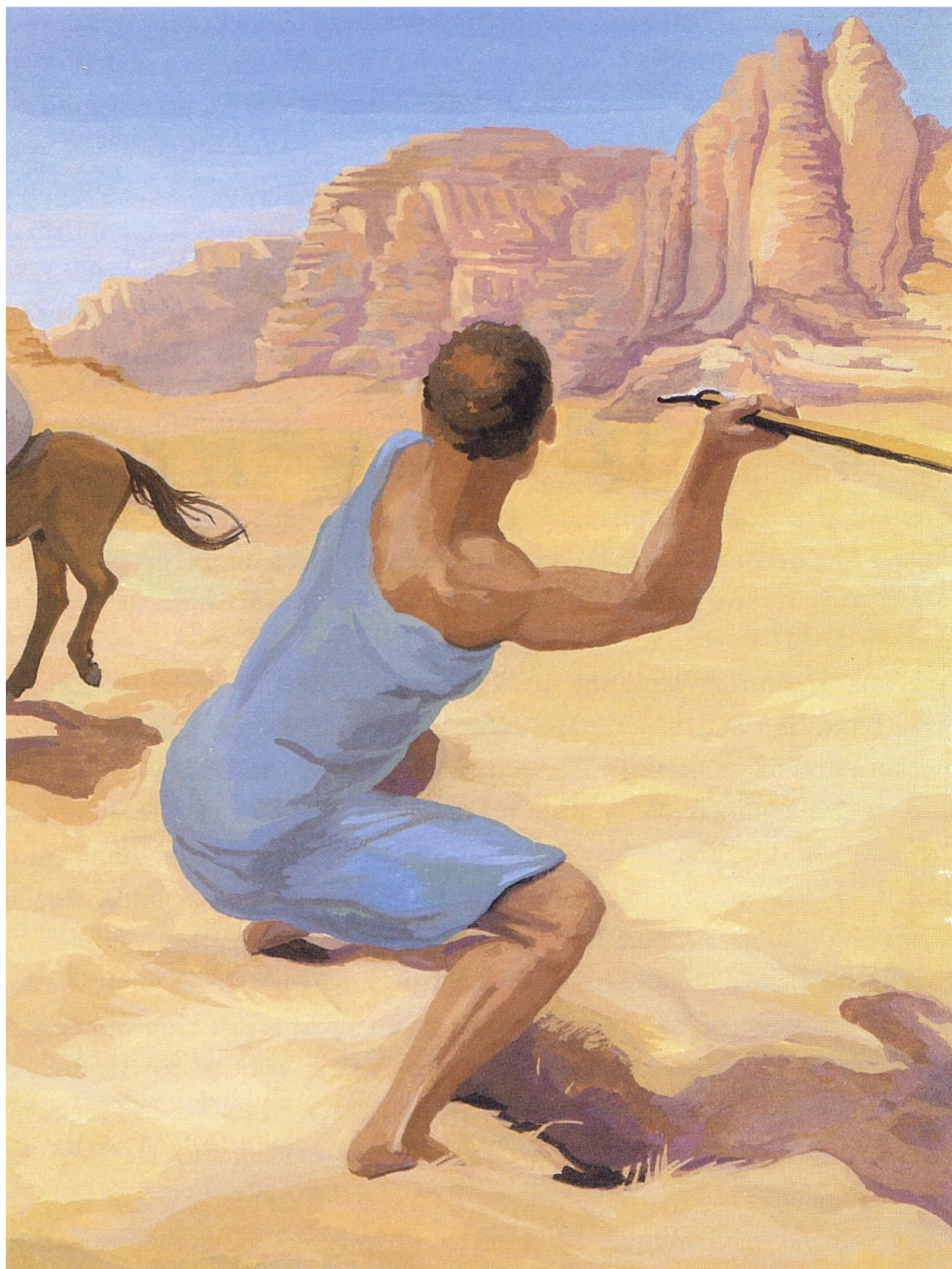
Muslimani su bili dobro organizovani i imali su prednost, jer iako su Kurejšije raspolagali s četiri puta više ljudi, bili su umorni od putovanja i zato nespremni za borbu. Kao posljedica toga muslimani uspjedoše izvesti iznenadan napad, a predvodio ih je Ebu Dudžana, koji je nosio prekasani crveni turban.

Kako se borba rasplamsavala kurejšijske žene na čelu s Hind počeo udarati po svojim talambasima ne bi li obodrine vojnike. Hrabrile su svoje ljude pjesmom:

Pobijedite l' grlićemo vas, mehak dušek pod vas prostirati;
pobjegnute l' ostavićemo vas, ostaviti i ne voljeti.

Ebu Dudžana je ispričao: "Vidio sam nekog kako hrabri neprijatelja divljim povcima i krenuo sam put 'njega', ali kada sam podigao sablju 'on' je vrisnuo i shvatio sam da se radilo o ženi. Isuviše sam poštovao Alejhiselamovu sablju da bi je upotrijebio protiv žene." Ta žena je bila Hind.

Kao i uvijek, h. Hamza, Alejhiselamov amidža, borio se s velikom hrabrošću. Ali dok je predvodio muslimane u žestokom napadu koji je Mekelije gotovo potukao, odjednom ga je okrutno pogodio rob Vahši. Kasnije će Vahši ispričati kako se to desilo: "Posmatrao sam Hamzu dok je sijao smrt svojom sabljom. Nanišanio sam svojim kopljem dok nisam bio siguran da ću pogoditi metu, a onda sam ga bacio. Pogođen, on krenu prema meni, ali se onesvijesti i pade. Tu sam ga ostavio dok nije izdahnuo, a onda sam se vratio i uzeo svoje koplje. Potom sam otišao u logor, jer sam htio ubiti samo njega. Jedini razlog zbog kojeg sam ga ubio bio je da steknem svoju slobodu."

Rob ga je okrutno ubio

Kurejšijski ratnici su uskoro bili rastureni i prisiljeni na povlačenje. Izgledalo je da su poraženi. Vidjevši to, četrdesetorica od pedeset muslimanskih strijelaca strčase s vrha brda da pakupe plijen, jer je vojska Kurejša ostavila dosta svojih stvari. Strjelci su nasrnuli da uzmu šta mogu, zaboravljajući na Alejhiselamova naređenja.

Halid ibn Velid, komandir kurejšijske konjice je vidio šta se dešava i žurno poveo svoje ljude naredivši im da napadnu muslimane s leđa. Muslimani su bili potpuno zatečeni. Onda su Kurejšije počeli napadati s obje strane istovremeno. Mnogo je muslimana izginulo, i umjesto da pobjeđuju počeli su da gube.

Da zbunjenost bude veća pročula se glasina da je Alejhiselam ubijen. Kada su muslimani to čuli nisu znali šta da rade. Tada je čovjek po imenu Enes povikao: "Braćo! Ako je Muhammed ﷺ ubijen, šta vam vrijede vaši životi bez njega? Ne mislite na život ili smrt. Borite se za Allaha dž.š.. Ustanite i umrite kao što je Muhammed ﷺ umro!" Kada čuše ove riječi muslimani se osokoliše.

Bilo je nekoliko konjičkih napada na položaje koje su držali Muhammed ﷺ i ashabi. Alejhiselamov obraz je bio dobro rasječen. Kada su se Mekelije opet približili, on je povikao: "Ko će dati svoj život za nas?" Na to se diglo pet ensarija i borilo se dok nisu izginuli jedan za drugim. Ali njih su ubrzo zamijenili muslimani koji rastjeraše napadače. Među braniocima je bio Ebu Dudžana koji je zagrlio Muhammeda ﷺ, služeći kao živi štit. Do kraja bitke je čuvao Alejhiselama, ali kako se bici bližio kraj najednom ga pusti. Ebu Dudžana pade mrtav, proboden u leđa mnogim strijelama koje su ciljale na Muhammeda ﷺ.

Porazom muslimana Kurejšije su se napokon osvetili. Dok su napuštali poprište bitke Ebu Sufjan se obratio svojim ljudima riječima: "Bili ste odlični, pobjeda u ratovima je naizmjenična - današnja je osveta za Bedr!"

Kada je Muhammed ﷺ to čuo rekao je h. Omeru da ovako odgovori: "Allah dž.š. je Uzvišen i Slavan. Mi nismo jednaki. Naši poginuli su u džennetu, a vaši u džehennemu!" Muslimanski vojnici su onda slijedili Kurejšije jednim dijelom puta kako bi bili sigurni da neće napasti Medinu.

Kada je neprijatelj otišao Muhammed je obišao bojište da utvrdi koliki su muslimanski gubici. Među mrtvima je našao tijelo svoga najprisnijeg prijatelja i amidže, h. Hamze, kojeg je ubio rob Vahši. Vidjevši to Alejhiselam reče: "Nikada za mene neće postojati trenutak tužniji od ovoga." H. Hamzina sestra Safija se molila i zatražila oprostaj za svoga brata govoreći: "Mi smo Allahovi i mi ćemo se Njemu vratiti."

Nakon što je Muhammed ﷺ klanjao džezazu za poginule, rekao je:

"Kažem vam da niko nije ranjen na Allahovom putu, a da ga se Allah dž.š. neće sjetiti, i na Dan proživljenja podići iz mrtvih. Tražite onog ko je naučio najviše iz Kur'ana i spustite ga ispred njegovih drugova u mezar." Ukopani su tamo gdje su i pali kao šehidi. Allah dž.š. o njima kaže:

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

Nikako ne smatraj mrtvima one koji su na Allahovu putu izginuli! Ne, oni su živi i u obilju su kod Gospodara svoga, radosni zbog onoga što im je Allah od dobrote Svoje dao i veseli zbog onih koji im se još nisu pridružili, za koje nikakva straha neće biti i koji ni za čim neće tugovati.

(Kur'an, 3: 169-170)

Rečeno je da se Muhammed zakleo da ni jedan musliman koji umre za svoja uvjerenja neće poželjeti da se vrati na ovaj svijet ni za jedan čas, čak ako bi imao čitav svijet, osim da se vrati i bori u ime Allaha dž.š. i pogine i po drugi put.

Muslimani su shvatili da su bili poraženi zbog soje neposlušnosti prema Božijem poslaniku صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ. Kur'an nam kaže da je Allah dž.š. iskušao muslimane na Uhudu i da su oni poklekli, ali Allah dž.š. im je oprostio njihovu slabost:

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

... jedni od vas su željeli ovaj svijet, a drugi onaj svijet -, onda je On, da bi vas iskušao, učinio da uzmaknete ispred njih. I On vam je već oprostio, jer je Allah neizmjereno dobar prema vjernicima!

(Kur'an, 3: 152)

Današnji ljudi bi trebali uzeti pouku od muslimana na Uhudu. Nepokornost Alejhiselamu i želja za ovozemaljskim stvarima ih je dovela do poraza. Isto se može desiti i nama. Pa iako možda ne moramo voditi bitke poput one na Uhudu, ipak možemo umrijeti na Allahovom putu time što ćemo se boriti protiv onog što je loše u nama.

Kada se Muhammed صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ vratio iz jedne bitke rekao je ashabima: "Vratili smo se iz manje borbe u veću." Ovim je mislio reći da borba koju svaka osoba vodi sa sobom da bi postala bolja, je teža bitka.

BITKA NA HENDEKU

K A D A je Alejhiselam stigao u Medinu prvi put, tamošnji Jevreji su mu zaželjeli dobrodošlicu. Alejhiselam je odgovorio s izrazima ljubaznosti, jer je želio da bude u dobrim odnosima s njima. Sprazum je postignut između Jevreja i muslimana kojim je Jevrejima zajamčena sloboda ispovijedanja vjere, a utvrđena njihova prava i obaveze. Jedna od tih obaveza je bila da se, u slučaju rata protiv plemena Kurejš, Jevreji imaju boriti na strani muslimana.

Ali uprkos ovom sporazumu, neka jevrejska plemena, koja nisu podnosila prisustvo Božijeg poslanika صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ u Medini, počela su izazivati smutnju među muslimanima. Pokušali su zavaditi muhadžire iz Meke sa ensarijama. Te mutikaše su više puta upozoravani, ali su oni i dalje nastavili sa spletkama. Muslimani napokon nisu imali izbora nego da ih protjeraju iz Medine. Jevrejima koji su ostali ponuđen je novi sporazum, no problemi time nisu prestali. Jevrejsko pleme Benu Nadir je skovalo zavjeru za ubistvo Muhammeda صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ, ali njihov plan je otkriven, i oni su također morali napustiti grad.

Shvatajući da sami ne mogu poraziti muslimane, neke vođe izbačenih Jevreja su tajno otišli u Meku kako bi pridobili podršku Kurejša. Znajući šta bi Mekelije voljeli da čuju, hinili su da vjeruju u iste stvari. Govorili su da misle kako je stara arapska tradicija bolja od učenja Muhammeda صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ, i kako je kurejšijsko obožavanje brojnih kipova vrijednije od Alejhiselamove vjere u jednog Boga. Jevreji su im onda rekli da ako sva arapska plemena napadnu Medinu, Jevreji unutar grada će pomoći da se poraze Alejhiselam i Islam jednom za svagda.

Vođe Kurejša su bili zadovoljni da čuju sve to, i da bi iskoristili ono što im je izgledalo kao dobra prilika, prihvatili su plan i počeli sakupljati poveću vojsku. U Medini, u međuvremenu, samo je jedno jevrejsko pleme, Benu Kurejza, odbilo izdati muslimane.

Muslimani su konačno saznali o mekanskim pripremama za rat, a i o zavjeri Jevreja unutar Medine. Muhammeda صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ nije iznenadila jevrejska izdaja muslimana i za njih je rekao: "Srca Jevreja su postala zatvorena za istinu. Zaboravili su ono što ih je Musa عَلَيْهِ السَّلَام davno naučio - da postoji samo jedan Bog dž.š."

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

Oni kojima je naređeno da prema Tevratu postupaju, pa ne postupaju, slični su magarcu koji knjige nosi. O kako su loši oni koji poriču Allahove ajete! - A Allah neće ukazati na pravi put narodu koji neće da vjeruje.

(Kur'an, 62:5)

Muslimani su razmišljali kako da odbrane Medinu. Čuli su da Ebu Sufjan dolazi da ih napadne s velikom vojskom u kojoj je bilo mnogo drugih arapskih plemena, ne samo Kurejšija. Šta su mogli uraditi da se pripreme za samo jednu preostalu sedmicu dana? Muhammed i ashabi su znali da je nemoguće boriti se protiv svih tih arapskih plemena. Jedino šta su mogli uraditi je da ostanu u gradu i da se brane kako su znali i umjeli.

Među stanovnicima Medine bio je jedan Perzijanac po imenu Selman, koji je došao da tu živi malo prije Muhammeda ﷺ. Kao obraćenik na kršćanstvo, stigao je u Medinu nakon što su mu kršćanski mudraci rekli da će se u Arabiji roditi Božiji poslanik. Ali, po dolasku u Medinu trgovci sa kojima je putovao su ga prodali u roblje. Kasnije je primio Islam, stekao slobodu i postao član Pejgamberove عليه السلام porodice.

Selman je bio prisutan kada se ljudi sastaše da razmotre plan djelovanja protiv nadolazećeg neprijatelja i on je bio taj koji je predložio da iskopaju hendek oko grada. Muhammedu ﷺ se ova zamisao dopala i, mada je bilo usred zime, muslimani su počeli s radom. Radili su dan i noć, kopajući hendek što su mogli brže. I Muhammed ﷺ je prenosio kamenje, a kada su ljudi bili umorni, davao im je podstrek da nastave dalje. Neko se kasnije prisjećao kako je lijepo izgledao, obučen u crveni plašt sa prašinom na grudima i s crnom kosom koja je dosegala gotovo do ramena.

U to vrijeme je bilo malo hrane i dok su radili, ljudi su često gladovali. Ali, nekom prilikom, jedna djevojčica je Alejhiselamu dala hurme koje je on stavio na bošču. Onda je pozvao ljude da jedu, a hurme su samo nadolazile dok se svi nisu siti najeli. Čak i kada su svi bili siti, hurme su nadolazile dok više nije bilo mjesta na bošči.

Isto tako postoji priča o janjetu, a nju nam je prenio čovjek koji se tamo zatekao:

"Radili smo s Božijim poslanikom na kopanju hendeka. Imao sam janje i pomislio kako bi bilo dobro da ga pripremim za Alejhiselama. Ženi sam rekao da samelje ječam i napravi nam kruh. Janje sam zaklao i ispekao ga. Kada je pao mrak, Alejhiselam je pošao da napusti hendek, ali sam mu kazao da smo pripremili kruh i meso, i da ga pozivamo našoj kući. Htio sam da dođe sam, ali kada sam mu to rekao poslao je nekoga da pozove i ostale ljude. Svi dođoše i hrana bi postavljena. Blagoslovio ju je i spomenuo Allahovo dž.š. ime. Onda su on i ostali jeli. Čim bi se jedna grupa ljudi najela, dolazila bi druga. Hrane je i dalje bilo sve dok se nisu

svi zasitili."

24. marta 627. g. po Isau عليه السلام, Ebu Sufjan se pojavio s preko deset hiljada ljudi. Muslimana je bilo samo tri hiljade. Kurejšije i njihovi saveznici su opkolili Medinu, ali je dvije vojske razdvajao duboki hendek. Muhammed صلى الله عليه وسلم i ashabi su mjesec dana proveli iza ovog hendeka braneći grad od daleko jačeg neprijatelja. Neprijateljski vojnici su puno puta pokušavali preskočiti hendek i ući u grad, ali bi ih muslimani svaki put odbili. Muslimani su se bojali da ako neko od njih uspije preći, da će im se Jevreji unutar Medine pridružiti i da će muslimani biti potučeni. Jevreji koji su napadali grad nagovarali su jevrejsko pleme Benu Kurejza koje se držalo sporazuma s muslimanima da prekrši svoj dogovor. Na kraju su pristali, i kada su Muhammed صلى الله عليه وسلم i ashabi čuli vijest o tome, postali su vrlo zabrinuti. Alejhiselam poslao Sa'd ibn Muazu, vođu plemena Evs, sa još dvojicom ljudi da provjere da li je vijest istinita. Kada su stigli u dio Medine naseljen Jevrejima, saznali su da su stvari gore nego što su mislili. Sa'd ibn Muaz, čije je pleme bilo u bliskom savezu sa Benu Kurejzom, pokušao je nagovoriti njihovog vođu da ne prekinu ugovor s muslimanima, ali je ovaj odbio da ga posluša. To je značilo da se muslimani nisu mogli opustiti ni jednog trenutka, jer više nisu bili samo u opasnosti od neprijatelja preko hendeka, nego i od Benu Kurejze, unutar gradskih zidina.

Stanje se za muslimane svakim danom pogoršavalo. Postalo je veoma hladno, a hrane je ponestajalo. Da bi stvari bile još gore, Benu Kurejza se počeo otvoreno i aktivno pridruživati ostalim Jevrejima. Obustavili su dostavljanje svih namirnica muslimanima, čak i hrane. Onda su neprijatelji Islama planirali kako da zauzmu Medinu.

Situacija je izgledala očajno i Muhammed se molio Allahu dž.š. da pomogne muslimanima da poraze neprijatelja. Te iste noći nastala je pustinjska oluja koja je zatrpala šatore Kurejša. Oluja je potrajala tri dana i tri noći onemogućivši neprijatelja da zapali vatru za kuhanje hrane i grijanje.

U toku jedne od tih tamnih noći, Muhammed صلى الله عليه وسلم poslao na opasan zadatak jednog od svojih ljudi, Huzejfe ibn Jemanu. Alejhiselam mu je rekao da se prikrade preko hendeka sve do neprijateljskih linija kako bi saznao šta rade.

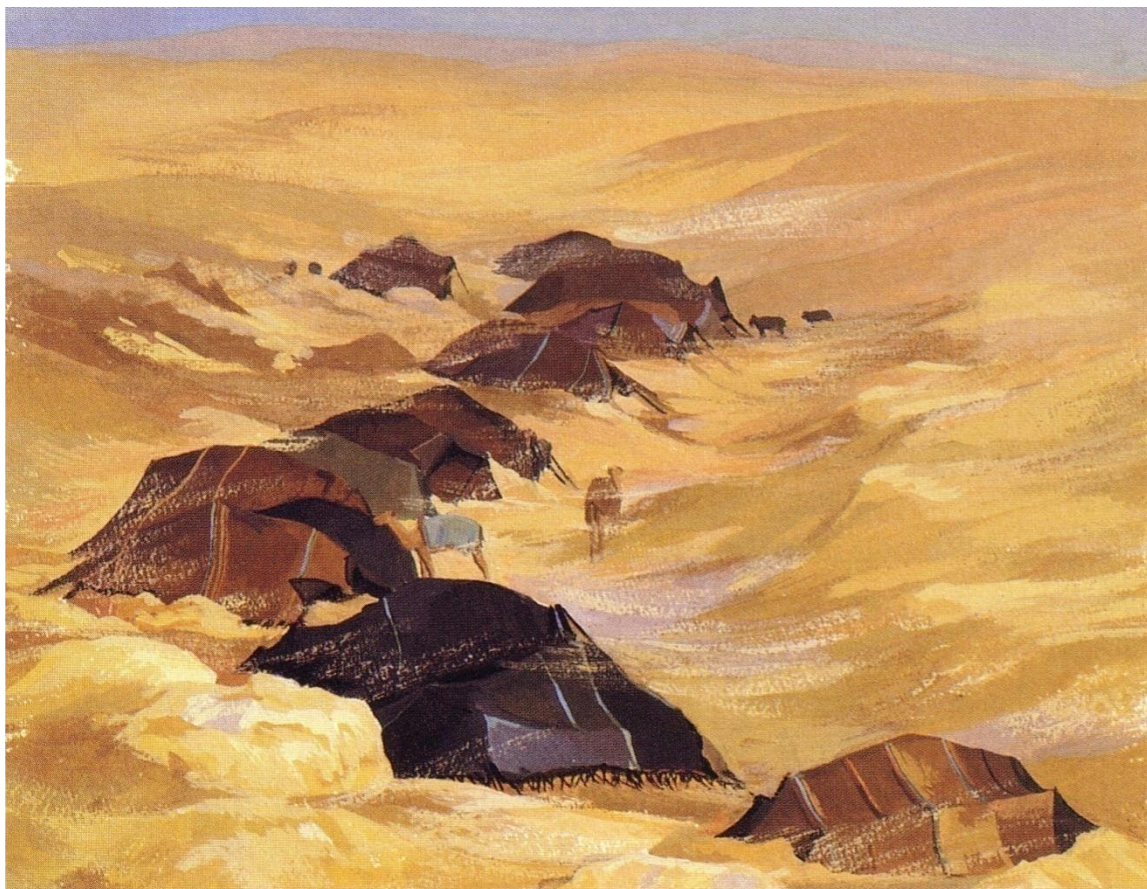
Uz mnoge poteškoće, Huzejfa se prebacio preko hendeka i prišuljao do grupe kurejšijskih ratnika koji su razgovarali u mraku. Sjeo je blizu njih, ali kako nije bilo vatre, niko ga nije ni opazio. Onda je čuo glas Ebu Sufjana: "Hajdemo kući! Dosta nam je svega, konji i kamile nam ugibaju, šatori se stalno ruše, većina opreme je izgubljena, a ni hranu ne možemo sebi kuhati. Nema razloga da ostanemo!"

Hendek

Ubrzo nakon što je to čuo, Huzejfa se hitro i nečujno prebacio preko hendeka, a sljedeće jutro muslimani su slavili vidjevši da se ono što je on čuo i ostvarilo - Kurejšije i njihovi saveznici su otišli! Opsada Medine se završila velikom pobjedom za Islam.

Ali to nije bio kraj nepritikama, jer je melek Džebrail došao Muhammedu ﷺ i rekao mu da mora kazniti pleme Benu Kurejza, jer su izdali njega i muslimane. Kada je to čuo, Alejhiselam je naredio muslimanima da krenu na Benu Kurejzu, koji se skrivahu u svojoj tvrđavi. Muslimani su ih opsjedali dvadeset pet dana dok se ovi napokon nisu predali. Kada su se predali, zamolili su Alejhiselama da im dopusti da im neko presudi i on se složio. Isto tako im je dozvolio da izaberu ko će im suditi.

Pješčana oluja je zatrpala šatore Kurejša

Čovjek izabran da sudi Benu Kurejzi bio je Sa'd ibn Muaz, vođa Evsa, plemena koje je u prošlosti uvijek štitilo Kurejzu. Sa'd ibn Muaz, koji je i sam bio ranjen u bici, odlučio je da im presudi po njihovom Svetom zakonu, prema kojem se svako ko prekrši dogovor kažnjava smrću. Sljedstveno tome, svi muškarci Benu Kurejze su smaknuti, a žene i djeca zarobljeni.

Da su Jevreji uspjeli u svojoj zavjeri, Islam bi bio uništen. Umjesto toga, Medina je od tog dana postala grad gdje žive samo muslimani.

Ubrzo nakon što je u Medini uspostavljen mir, Sa'd ibn Muaz je umro od zadobivenih rana. Rečeno je da se melek Džebrail pojavio usred noći i rekao Alejhiselamu: "O Muhammede, ko je umrli čovjek? Kada je on stigao, vrata džennetska su se otvorila, a Allahov Prijesto zatresao."

Muhammed ﷺ je ustao čim je to čuo, ali je saznao da je Sa'd već

bio mrtav.

Iako je bio težak čovjek, ljudi koji su mu nosili tijelo do kabura su osjećali da je bio posve lahak. Rečeno im je da im meleci pomažu. Kada je ukopan, Alejhiselam je tri puta ponovio: "Subhanallah!" (Slavljen neka je Allah!) i "Allahu ekber!" (Allah je najveći!). Kada ga upitaše zašto to uči, odgovorio je: "Kabur je bio tijesan za ovog čovjeka, dok ga Allah nije proširio." To je jedna od nagrada koje Allah dž.š. poklanja šehidima i dobrim muslimanima.

UGOVOR NA HUDEJBIJI

K U R E J Š I J E su pokušale uništiti Islam, ali nisu uspjele. Broj muslimana se povećavao i njihove vojske su porasle od tristo ljudi na Uhudu do tri hiljade u bici na Hendeku.

Nakon godišnjeg ramazanskog posta, Muhammed ﷺ je usnio san prema kojem su muslimani trebali otići u Meku na hodočašće. Hiljadu i četiri stotine muslimana se spremilo da sa njim obave mali hadž zvani umra. Obukli su se u bijele ihrame i krenuli nenaoružani da pokažu Kurejšijama da su pošli na hodočašće, a ne u rat. Kada su Kurejšije čuli da Muhammed dolazi, poslali su trupe s Halid ibn Velidom na čelu da spriječe ulazak muslimana u grad.

Da bi izbjegao tu malu četu Alejhiselam je promijenio pravac kretanja i poveo svoje ljude preko grubih planinskih puteljaka. Kada su stigli do pitomijeg terena, on im reče: "Kažite: 'Molimo se Allahu dž.š. za oprostaj i Njemu se kajemo.'" Kod Hudejbije, južno od Meke, Alejhiselamova kamila je kleknula i nije htjela ići dalje. Muslimani su mislili da je ili tvrdoglava ili umorna, ali Muhammed ﷺ reče: "Ista sila koja je zaustavila slona da ne uđe u Meku sada zaustavlja nas!" Potom im naredi da se ulogore, što su i uradili, iako su se svi nadali da će sljedeći dan putovati do Časne Kabe.

Pošto su se utaborili, vjernici se zaprepastiše kada vidješe da su izvori skoro sasvim presahli. Kada je Alejhiselam za to saznao zatražio je od čovjeka po imenu Nadžija da uzme posudu vode kojom je uzimao abdest, naspe je u rupe gdje je ostalo malo vode i da ih promiješa sa svojim strijelama. Nadžija uradi kako mu je rečeno i odjednom je svježa voda šiknula da je jedva imao vremena da se skloni.

Kurejšijama su poslani glasnici da ih obavijeste da su muslimani došli na hodočašće, da ibadet čine Allahu dž.š. kod Časne Kabe i da žele ući u grad u miru. Ali Kurejšije nisu marili. Na kraju su izabrali Alejhiselamovog zeta, h. Osman ibn 'Affana, mudrog i cijenjenog čovjeka, da ode na pregovore, dok su muslimani čekali da vide kakve će vijesti donijeti. Nakon dugog iščekivanja muslimani se zabrinuše, i konačno zaključiša da je h. Osman ubijen. Muhammedu ﷺ, se onda javilo stanje slično onom kada bi primao objavu. Skupio je muslimane ispod jednog bagrema i zatražio da se zakunu na vjernost, što su oni i učinili. Ovaj ugovor koji se spominje i u Kur'anu, poznat je kao Rizvan ugovor (*Rizvan* znači džennet). Malo zatim, h. Osman ibn 'Affan se vratio, a muslimani odahnuše s olakšanjem kada su vidjeli da mu se ništa nije

desilo.

Neki ratnici iz Meke su pokušali napasti muslimanski logor, ali su bili pohvatani i odvedeni Muhammedu صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ koji im je oprostio nakon što su obećali da će prestati sa napadima na muslimane. Ubrzo potom, Kurejšije poslaše zvanične glasnike i pregovori o mirovnom sporazumu otpočeo. Suhejl ibn Amr je bio poslan ispred Mekelija da postigne sporazum. Kada je Muhammed rekao h. Aliji da na zaglavlju papira napiše "U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!" , Suhejl se pobuni govoreći: "Napiši samo 'Bismike Allahumme' (u Tvoje ime, Allahu!). Ja Ga ne poznajem kao er-Rahman (Milostivi), er-Rahim (Samilosni)."

Alejhiselam se složio i diktirao: "Ovo je ugovor između Muhammeda, Allahovog poslanika i Suhejl ibn Amra."

"Stani!", viknu Suhejl. "Ne vjerujem da si ti Resulullah (Allahov poslanik). Da mislim da si Allahov poslanik ne bih se borio protiv tebe, zar ne?"

Alejhiselam je staloženo pristao da se u ugovoru spomene kao Muhammed, sin Abdullaha. Muslimani su ovime bili vrlo uznemireni i h. Omer je ljutito povikao: "Zar ti nisi Allahov poslanik, i zar mi nismo muslimani? Kako da prihvatimo takav ugovor kad smo mi u pravu, a oni u zabludi? Ljudi će se zbog ovoga smijati našoj vjeri."

Ali Muhammed صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ je znao šta je najbolje i ugovor na Hudejbiji je bio potpisan. Ovim ugovorom dvije strane su se obavezale da obustave borbe na deset godina. Također je dogovoreno da se muslimani odmah vrate u Medinu, ali da sljedeće godine mogu doći na hodočašće. Ovo će hodočašće trajati tri dana. Uz to, ugovor je dozvoljavao ljudima koji su htjeli napustiti Islam i vratiti se u Meku da to urade. Također je bilo dozvoljeno ljudima iz Meke da odu iz grada i postanu muslimani, pod uslovom da imaju dozvolu svojih staratelja. Muslimani su se složili da pošalju natrag bilo koga iz Meke ko ne bi imao dozvolu svoga staratelja.

Suhejlov sin je došao sa ocem s namjerom da se pridruži Muhammedu صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ, ali pošto je ugovor bio potpisan, naravno da je bio primoran da se vrati u Meku. Gorko je zaplakao, a Alejhiselam mu reče: "O Ebu Džendel, strpi se i savladaj. Allah dž.š. će ti olakšati i dati selamet, i tebi i drugima poput tebe."

Većina muslimana su bili razočarani kada su čuli uslove Ugovora, i mislili su kako nisu trebali biti prihvaćeni. Nisu znali da je to ustvari bila velika pobjeda za Božijeg poslanika عَلَيْهِ السَّلَام, što će Allah dž.š. kasnije potvrditi u Objavi. Ugovor je jamčio da sljedeće godine dođu mirno u Meku, i da muslimani vremenom postanu jači i uvaženiji u cijeloj Arabiji. U vrijeme potpisivanja Ugovora muslimani nisu mogli ni slutiti da će broj ljudi koji će ići u Meku da prime Islam naredne godine biti veći nego tokom svih

prethodnih godina.

Prije nego što su muslimani otišli, slijedili su Alejhiselamov primjer klanjem kurbana i brijanjem ili šišanjem kose. Iako nisu mogli posjetiti Časnu džamiju, Allah dž.š. je ukabulio njihovo hodočašće, jer su imali iskrenu namjeru da ga obave.

Pri povratku u Medinu, Muhammedu ﷺ je objavljeno sure *El-Feth (Pobjeda)* iz Kur'ana. Ono počinje ovako:

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

Mi ćemo ti dati sigurnu pobjedu da bi ti Allah ranije i kasnije krivice oprostio, da bi blagodat Svoju tebi potpunom učinio, da bi te na pravi put uputio i da bi te Allah pobjedonosnom pomoći pomogao.

(Kur'an, 48:1-3)

E sad, većina tih koji su napusili Meku da se pridruže Muhammedu ﷺ, bez privole svojih staratelja i koje je on vratio, nisu se ustvari vraćali u Meku, nego su živjeli u grupama duž obale mora. Tu su im se pridružili drugi koji su otišli iz Meke, ali te su grupe počele ugrožavati prolazeće karavane Kurejša i onemogućavati njihovu trgovinu. Zbog toga su Kurejšije rekli Muhammedu ﷺ da može uzeti nove muslimane ako hoće i da ih oni neće tražiti nazad. Tako su se ti mladići pridružili Alejhselamu i napetost u odnosima između ljudi Meke i Medine malo je popustila. Mladićima sa obale ubrzo se pridružiše muslimani koji su još uvijek živjeli u Abesiniji, i uskoro se broj vjernika u Medini udvostručio.

Negdje u to vrijeme, Halid ibn Velid, veliki ratnik koji je porazio muslimane na Uhudu se zaputio iz Meke u Medinu. Usput je sreo Amr ibn Asa, vještog govornika koji je gonio muslimane kada su potražili utočište u Abesiniji. Amr, koji je i sam pokušao da se skrasi u Abesiniji, upravo se vraćao iz te zemlje nakon što ga je Negus nagovarao da pređe na Islam. Pitao je Halida : "Gdje si pošao?" Halid odgovori: "Pravi put je postao jasan. Taj čovjek je zasigurno Božiji poslanik i, Allaha mi dž.š., postaću musliman. Koliko dugo treba da odugovlačim?" Amr ibn As reče: "I ja putujem iz istog razloga."

Tako obojica otputovaše do Medine da se pridruže Muhammedu ﷺ. Međutim, ova dvojica ljudi su bili zabrinuti zbog susreta sa Resulullahom ﷺ jer su se u prošlosti borili protiv muslimana. Tako da, kada se Amr pojavio pred Alejhiselamom, reče: "O Božiji poslaniče, da li će mi biti oprostene moje prošle greške, i da li će se spominjati ono što se desilo ranije?"

Muhammed ﷺ mu odgovori: "Amr, prelazak na Islam briše sve prijašnje grijehe, kao i *hidžra*."

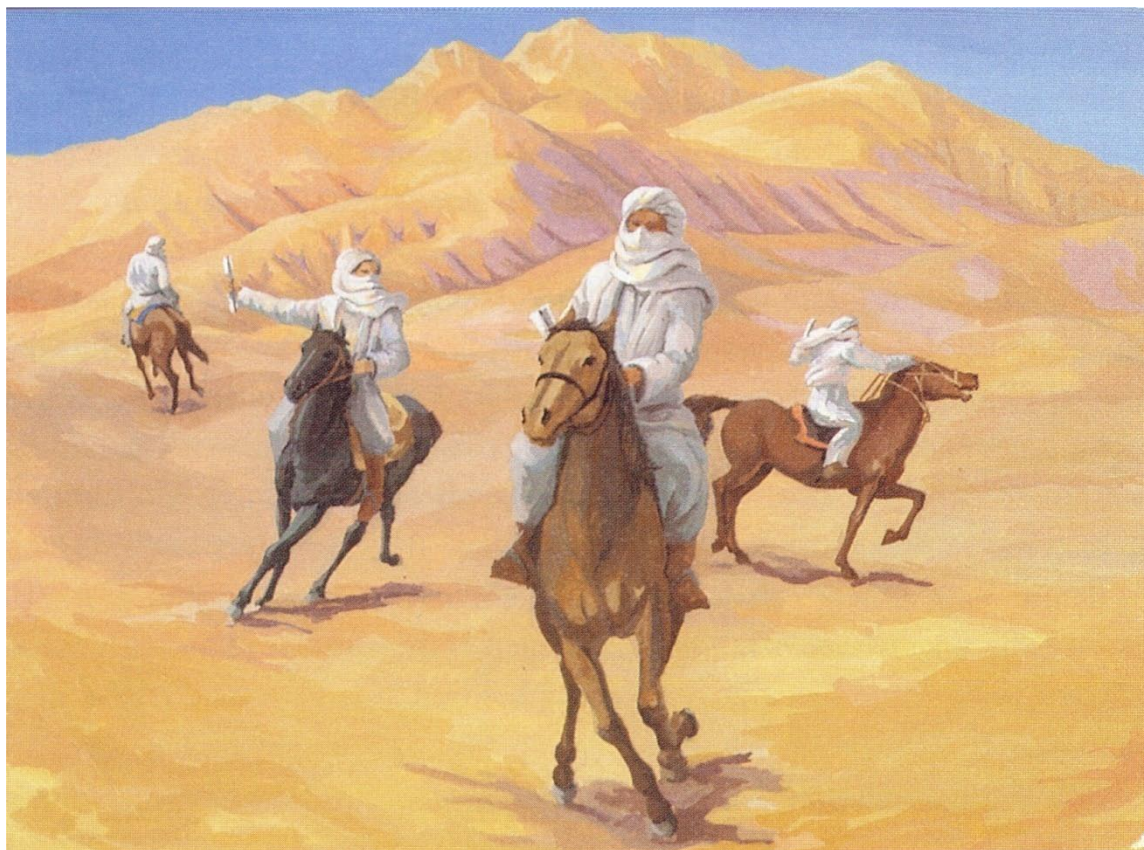
Godinu dana nakon potpisivanja ugovora na Hudejbiji, Alejhiselam je mogao povesti dvije hiljade hodočasnika na umru. Kurejšije su napustili Meku i posmatrali obrede s brda iznad grada. Pošto je dogovoreni period od tri dana prošao, muslimani se vratili u Medinu.

POZIV

M I R koji je ugovor na Hudejbiji jamčio na deset godina značio je da su ljudi iz čitave Arabije mogli posjećivati Božijeg poslanika عليه السلام, i mnogi su dolazili da pređu na Islam. U istom razdoblju, Muhammed صلى الله عليه وسلم je također odlučio da je došlo vrijeme da se njegova poruka prenese u druge zemlje, pa je vođama tada najmoćnijih zemalja poslao povjerljive ashabe sa pismima, u kojima je objašnjeno njegovo poslanstvo.

Zabilježeno je da im je poručio: "Allah dž.š. me je poslao kao milost svim ljudima, zato primite ovu poruku od mene da Allah dž.š. bude milostiv prema vama." Isto tako je zabilježeno da su, dok je Muhammed صلى الله عليه وسلم kopao pred bitku na Hendeku, zablještale tri munje iz kamena koji je pokušavao pomaći.

Četiri glasnika

Te tri munje su mu pokazale tvrđave koje su pripadale civilizacijama Juga, Istoka i Zapada, i koje su uskoro poslije toga došle pod okrilje Islama.

U vrijeme kada je Muhammed ﷺ slao svoje poruke, Ebu Sufjan i neki članovi Kurejša su trgovali u Siriji, pokrajini Istočnog rimskog carstva (kasnije poznatijeg kao Bizantija). Također u isto vrijeme car Heraklije, vladar tog Carstva, usnio je san, i žalostan saopćio posjetiocima dvora u Siriji: "Sanjao sam kako se naše Carstvo raspada, a pobjedu odniješe ljudi koji ne slijede našu vjeru." Isprva je mislio da se to odnosi na Jevreje, i čak je razmišljao da pobije sve Jevreje koji su živjeli pod njegovom vladavinom. Ali tada je stigao glasnik upravitelja Basre sa porukom za cara: "O care Heraklije, neki Arapi u gradu govore o čudesnim događajima u njihovoj zemlji," te mu ispriča sve što je čuo o Muhammedu ﷺ.

Kada je Heraklije to čuo, svojim vojnicima je naredio: "Idite i nadite nekoga ko mi može reći nešto više o ovome."

Međutim, vojnici nisu mogli naći ljude koji su pričali o Muhammedu, već nadjoše Ebu Sufjana i njegove drugove i dovedoše ih pred cara. Heraklije ih upita: "Ima li nekoga među vama ko je blizak rođak Muhammedov?"

Ebu Sufjan progovori: "Ja sam."

I tako je car postavljao pitanja njemu misleći da on poznaje Muhammeda ﷺ bolje od ostalih. Pitao ga je: "Reci mi, kakav je Poslanikov položaj u tvom plemenu?"

Ebu Sufjan odgovori: "Član je naše najcjenjenije porodice."

"Da li je iko prije njega govorio stvari koje on sada govori?", raspitivao se car dalje.

"Ne!," bio je odgovor.

"A je li ikada bio optužen za prevaru ili laž?"

"Nikada!"

Potom ga car upita: "A šta je sa njegovim mislima i idejama, i njegovom moći rasuđivanja?"

"Niko nikad nije imao razloga da u njega posumnja ili uoči grešku u njegovom rasuđivanju," odgovorio je Ebu Sufjan.

"Ko ga slijedi, oholi ili ponizni?"

"Ponizni."

"Da li se broj njegovih sljedbenika smanjuje ili povećava?"

"Povećava," reče Ebu Sufjan, "niko od njegovih sljedbenika ga ne napušta." Car onda pređe na druge stvari pa upita: "Ako sklopi sporazum, da li ga se drži?"

"Da," odgovori Ebu Sufjan.

"Da li ste se ikada borili protiv njega," raspitivao se car, na što mu je Ebu Sufjan odgovorio: "Da. Nekada bi mi pobijedili, nekada on, ali nikada nije pogazio riječ ni kod jednog sporazuma."

Car ga onda upita: "Šta kaže da ljudi moraju činiti?"

"Obožavati jednog Boga", reče Ebu Sufjan. "Zabranjuje narodu da obožavaju idole koje su njihovi očevi obožavali i kaže da se moraju moliti samo Allahu, davati zekjat, održavati svoju riječ i ispunjavati obaveze i odgovornosti."

Iako je bio Alejhiselamov neprijatelj, Ebu Sufjan je govorio istinu, a postao je musliman tek pred kraj svog života. Ali bojao se da laže pred drugim članovima karavana koji su također bili prisutni. Sastanak se završio carevim riječima: "Iz ovoga shvatam da je on zaista Božiji poslanik. Rekao si da ga sljedbenici ne napuštaju, što znači da posjeduju istinsku vjeru, jer vjera ne ulazi u srce da bi potom izašla. Znao sam da dolazi, i ako je istina ono što si rekao, sigurno će me osvojiti. Da sam sada s njim oprašao bih mu noge. Sada možeš ići."

Ubrzo nakon ovoga, glasnik Dihja je stigao na sirijski dvor noseći Alejhiselamovo pismo u kojem je stajalo: "Ako prihvatiš Islam, bićeš siguran, i Allah dž.š. će ti podariti dvostruku nagradu. Ako ga ne prihvatiš, moraćeš snositi posljedice svoje odluke."

Heraklije zgrabi pismo. Toliko je bio uzrujan da se jedva savlađivao. Dihja mu reče: "Znam da je tvoj gospodar istinski Allahov poslanik. Naše knjige govore o njegovom dolasku. Da se ne bojim da će me Rimljani ubiti, prešao bih na Islam. Moraš posjetiti biskupa Dagatira i sve mu kazati. Narod više cijeni njegovo mišljenje nego moje."

I tako je Dihja prenio poruku biskupu, i kada ga je saslušao, Dagatir reče: "Da, tvoj gospodar koga mi zovemo Ahmed se spominje u našim knjigama." Onda je

promijenio svoju crnu odjeću i obukao bijelu, i otišao da se obrati narodu koji se okupio u crkvi: "O Rimljani, stiglo nam je pismo od Ahmeda, u kome nas poziva Allahu dž.š.. Svjedočim da ne postoji ni jedno božanstvo osim Allaha, i da je Ahmed Njegov rob i poslanik," (Ahmed je drugo ime za Muhammeda ﷺ) Ali kada je svjetina to čula, razbije se i napala Dagatira tukući ga dok nije umro.

Heraklije se prepao da mu se ne desi ista stvar, pa se obrati svojim generalima s balkona: "O Rimljani! Jedan čovjek mi je poslao pismo pozivajući me svojoj vjeri. Slijedimo ga kako bi bili sretni na ovom i na budućem svijetu." Kada su to čuli, Rimljani ljutito zagalamiše, pa je Heraklije brzo rekao: "Samo sam se pretvarao. Htio sam da vidim koliko je vaša vjera jaka. Drago mi je da ste dosljedni svojoj vjeri." Heraklije onda predloži da Rimljani plaćaju taksu ili da daju zemlju muslimanima kako bi održali mir, ali oni to odbiše. Shvativši da više ništa ne može uraditi, i znajući da će Islam jednog dana osvojiti Siriju, Heraklije je napustio pokrajinu i vratio se u Carigrad, prijestolnicu Istočnog rimskog carstva. Dok je odlazio, osvrnuo se i rekao: "Posljednji put, zbogom, o Sirijo!"

U međuvremenu, drugi Alejhiselamov glasnik je stigao na dvorac perzijskog šaha Husrefa, gdje su mu kraljevski čuvari rekli: "Kada vidiš šaha, moraš mu se pokloniti i ne podizati glave dok ne progovori s tobom."

Na to Muhammedov ﷺ glasnik odgovori: "To nikada neću učiniti. Samo se Allahu dž.š. klanjam." - "Šah onda neće primiti pismo koje donosiš," rekoše oni.

I kada je došlo vrijeme da ga glasnik vidi, šah je zaista bio iznenađen vidjevši da čovjek drži glavu visoko i odbija da pokorno klekne kao i svi ostali. Ipak, šah je pročitao pismo:

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

Od Muhammeda, Allahovog poslanika, Husrefu, šahu Perzije.

Mir onima koji slijede istinu, koji vjeruju u Allaha i Njegovog poslanika, i koji svjedoče da ne postoji ni jedno božanstvo sem Allaha dž.š., i da je Muhammed Njegov poslanik. Pozivam te u ime Allaha dž.š., jer ja sam Njegov poslanik, da upozoriš svoj narod da će snositi posljedice ako ne prihvati Njegovu Poruku. Postanite muslimani i bićete sigurni. Ako odbiješ da ih obavijestiš, ti ćeš biti kriv za njihovo neznanje.

Šah se razbjesni kada to pročita i podera pismo u komadiće.

Kada se glasnik vratio u Arabiju, ispričao je Božijem poslaniku ﷺ šta je Husref učinio. Muhamed ﷺ tada reče: "Allah dž.š. će mu pocijepati carstvo

u komadiće!" I nekoliko godina kasnije desilo se upravo ono što je Alejhiselam predvidio.

Kao u Siriju i Perziju, glasnik je poslan i Negusu (ili kralju) Abesinije sa sljedećim pismom:

Mir. Hvaljen neka je Allah dž.š..

On je Allah - nema drugog boga osim Njega, Vladar, Sveti, Onaj koji je bez nedostatka, Onaj koji svakog obezbjeđuje, Onaj koji nad svim bdi, Silni, Uzvišeni, Gordi. Hvaljen neka je Allah, On je vrlo visoko iznad onih koje smatraju Njemu ravnim!

(Kur'an, 59:23)

I svjedočim da je Isa, sin Merjemin, od Njegovog duha i Njegova riječ koju je On uputio djevici Merjemi, dobroj, čistoj pa je ona zaniжела Isaa. Allah dž.š. ga je stvorio od Svog duha i daha kao što je stvorio Adema Svojom rukom i Svojim dahom. Pozivam te na poslušnost Allahu dž.š., Jedinstvenom i bez suparnika; i mene da slijediš i da vjeruješ ono što mi je došlo, jer sam ja Allahov poslanik. Mir svima koji slijede istinsku uputu.

Kralj Abesinije bijaše veoma mudar čovjek, i svijet ga je držao za dobrog kršćanina. Naravno, već je čuo o Muhammedu i njegovoj vjeri od muslimana koji su zatražili utočište u njegovoj zemlji prije nekoliko godina. Pismo ga je duboko dirnulo i kada je sišao sa svog prijestolja, time nije samo htio da iskaže svoje poštovanje već i da pokaže da je već musliman.

Odgovorio je na Alejhiselamovo pismo svojim pismom:

Muhammedu, Allahovom poslaniku, od Negusa el-Esema, kralja Abesinije.

Es-selamu alejkum, o Allahov poslaniče, ve rahmetullahi, ve berekjatuhu.

Ne postoji niko kao On, koji me je uputio u Islam.

Primio sam tvoje pismo, o Allahov poslaniče. Neki od tvojih sljedbenika, kao i tvoj rođak Džafer, još uvijek žive ovdje. Vjerujem da si ti zaista Božiji poslanik i još jedanput potvrđujem svoju vjernost koju sam ti obećao prije par godina pred tvojim rođakom Džaferom, zahvaljući kojem sam prešao na Islam i predao se Gospodaru svjetova.

U međuvremenu, četvrti glasnik je brodom doputovao u Aleksandriju, na susret sa Mukavkisom, vladarom Egipta, koji je bio koptski kršćanin. U pismu je Muhammed عليه السلام pozvao Mukavkisa da primi Islam, jer kršćanin koji vjeruje u Isaovu poruku bi trebao vjerovati i njemu, pošto je on došao sa istom porukom od Allaha dž.š.. U pismu je stajalo:

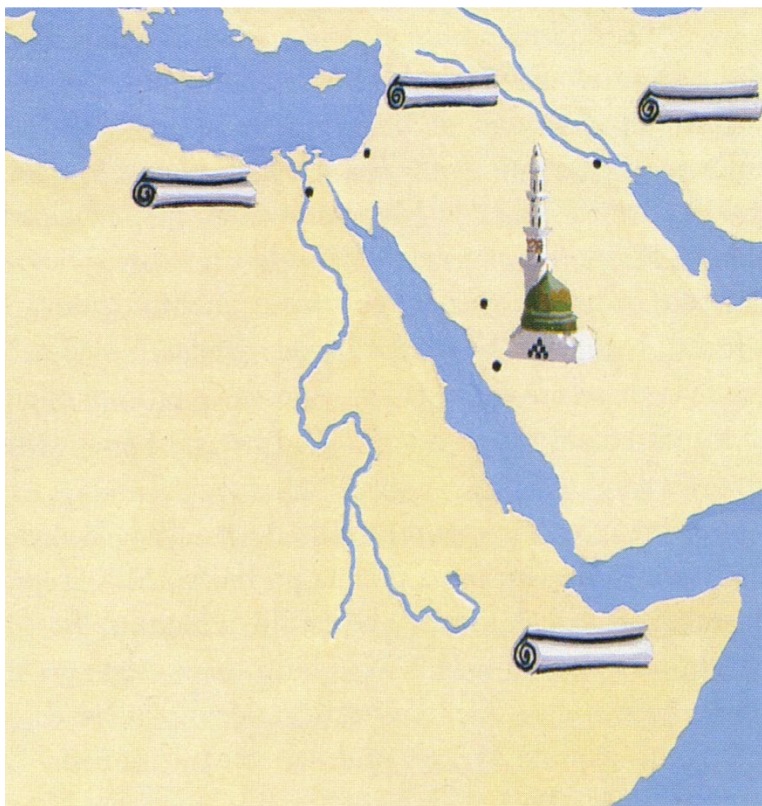
U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

Od Muhammeda, Abdullahovog sina, velikom Koptu.

Mir svakome ko slijedi Istinu. Pozivam te da primiš Islam. Budi musliman, Allah dž.š. će te dvostruko nagraditi. Ako budeš odbio, snosićeš odgovornost što svom narodu nisi dozvolio da ima udjela u ovoj blagodati.

Mukavkis je pokazao poštovanje prema onome što je pisalo u pismu. Prema glasniku se lijepo ophodio, i po njemu je mnoge poklone poslao Alejhiselamu, ali musliman nije postao.

Iako je jedino Abesinija odgovorila na Alejhiselamov poziv u Islam, sve nije bilo izgubljeno, je su par godina kasnije Perzija, Sirija i Egipat postale muslimanske zemlje.

Četiri poruke

ULAZAK U MEKU

U P R K O S poboljšanim odnosima između Meke i Medine nakon potpisivanja ugovora na Hudejbiji, Kurejšije su prekinuli desetogodišnji mir kada su sa svojim saveznicima, plemenom Benu Bekr, napali pleme Huza'a. Huza'a su bili muslimanski saveznici i čim je Muhammed ﷺ čuo za napad, odmah je naredio ljudima da se pripreme za rat. Kada su bili spremni, rekao im je da im je cilj Meka, i kako je htio izbjeći borbe unutar gradskih zidina, kazao im je da se moraju kretati brzo kako bi iznenadili neprijatelja. Na taj način Mekelije neće imati vremena da se pripreme za rat, a pošto će biti opkoljeni moraće se predati. Tako bi muslimani mogli osvojiti grad bez izazivanja štete ili gubitka života.

Kada je muslimanska vojska, koja je brojala deset hiljada boraca, krenula na Meku, bio je mjesec Ramazan, osma godina po hidžri. Mnogi ljudi su postili, iako nisu bili dužni, jer su putovali. Svi su bili u zanosu, što idu u Meku, pogotovo što neki od njih nisu vidjeli svoje kuće osam dugih godina.

U međuvremenu je Abbas, Alejhiselamov amidža, odlučio da je došlo vrijeme da on i žena mu napuste Meku i pridruže se Muhammedu ﷺ u Medini. Međutim, nisu morali ići daleko, jer su nakon dvadeset i pet kilometara naišli na muslimanski vojni logor. Kada ih je Alejhiselam ugledao, rekao je: "Amidža, tvoja hidžra je posljednja hidžra. Moje poslanstvo je posljednje poslanstvo." Onda se Abbas pridružio vojsci, a njegova žena otputovala u sigurnost Medine.

Pala je noć i muslimani su zapalili vatre kako bi osvijetlili logor. Promatrajući iz grada Mekelije su bili zaprepašteni da vide tolike vatre. Ebu Sufjan je obišao čitavu Meku nastojeći da sazna čiji je logor. Odjednom je vidio Abbasa kako jaše prema njemu iz pravca vatri. Vraćao se kao glasnik mira od Alejhiselama i rekao Ebu Sufjanu: "Muslimani su došli sa velikom vojskom. Ne žele da se bore, već samo da uđu u grad. Bolje je da se predate nego da se borite. Dođi da se sretneš s Božijim poslanikom pod mojom zaštitom."

Ebu Sufjan je pristao i uzjahao s Abbasom na Alejhiselamovu bijelu mazgu. Još je uvijek bila noć kada su ulazili u muslimanski logor. Kad god bi prošli pokraj vatre, neko bi doviknuo: "Ko ide?" Niko u strancu nije prepoznao vođu svojih neprijatelja, ali su znali Abbasa, tako da su ih puštali.

Ali kada su prolazili pored h. Omera, on je odmah prepoznao Ebu Sufjana i povikao: "Ebu Sufjan! Allahov neprijatelj!" Potrčao je za njima namjeravajući da ubije svoga dušmana, ali je Abbas potjerao mazgu da ide brže. Stigli su u Muhammedov ﷺ šator malo prije h. Omera koji je zadihan utrčao za njima. H. Omer je preklinjao Muhammeda ﷺ: "O Božiji poslanice, dopusti mi da skončam život Ebu Sufjanu, neprijatelju Islama koji je predvodio vojske Kurejša u borbi protiv nas!"

Abbas ga je prekinuo govoreći: "Zakleo sam se da ću ga štititi dok je ovdje," na šta je Muhammed rekao amidži da odvede Ebu Sufjana u njegov šator da prenoći.

Ujutro su Ebu Sufjana odveli Muhammedu ﷺ koji mu reče: "Ebu Sufjane! Zar još nisi shvatio da ne postoji nijedno božanstvo sem Allaha dž.š.?"

Ebu Sufjan na to odgovori: "Da je postojalo neko drugo, ono bi mi do sada pomoglo."

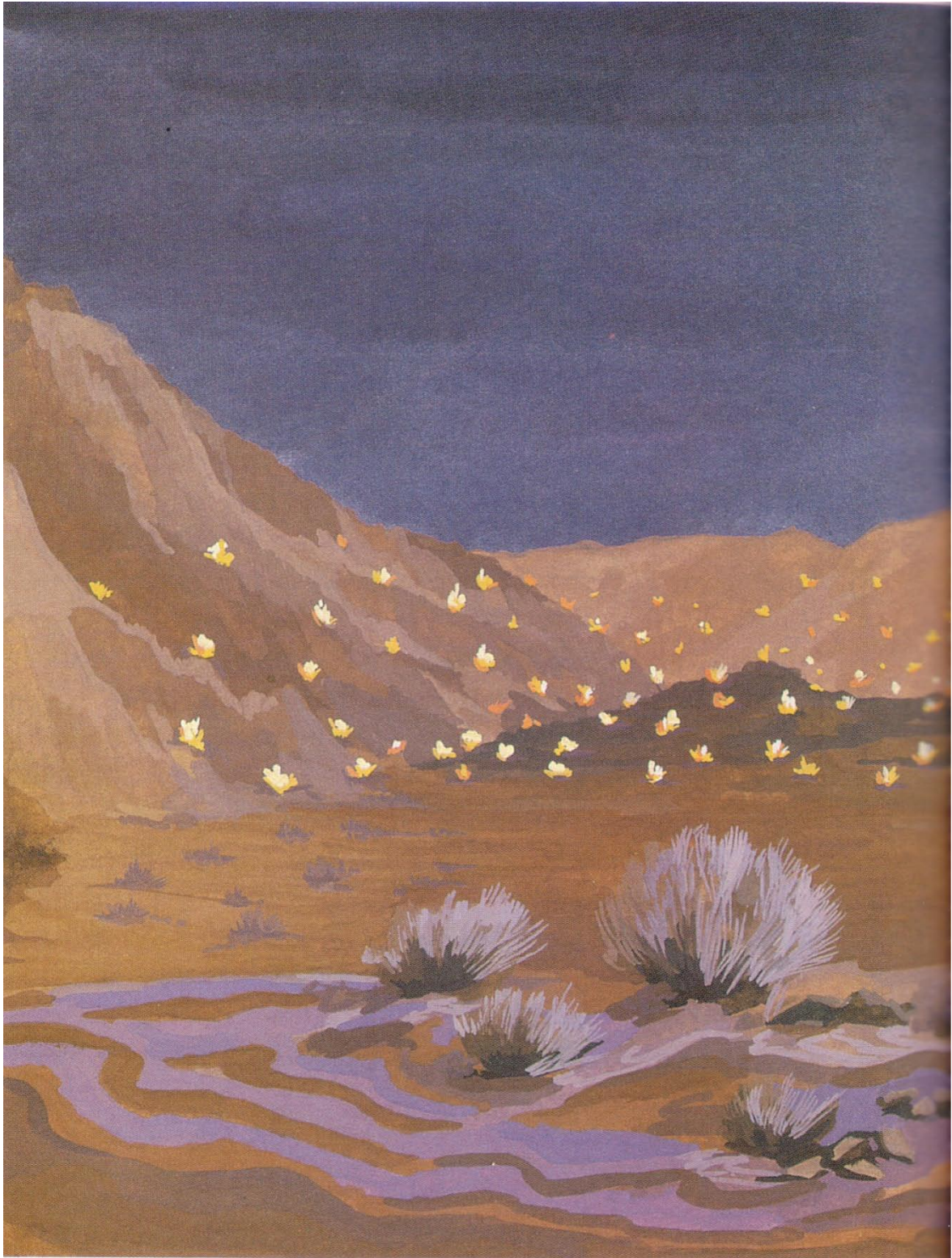
"Stidi se, Ebu Sufjane," nastavi Muhammed, "vrijeme je da shvatiš da sam ja uistinu Božiji poslanik."

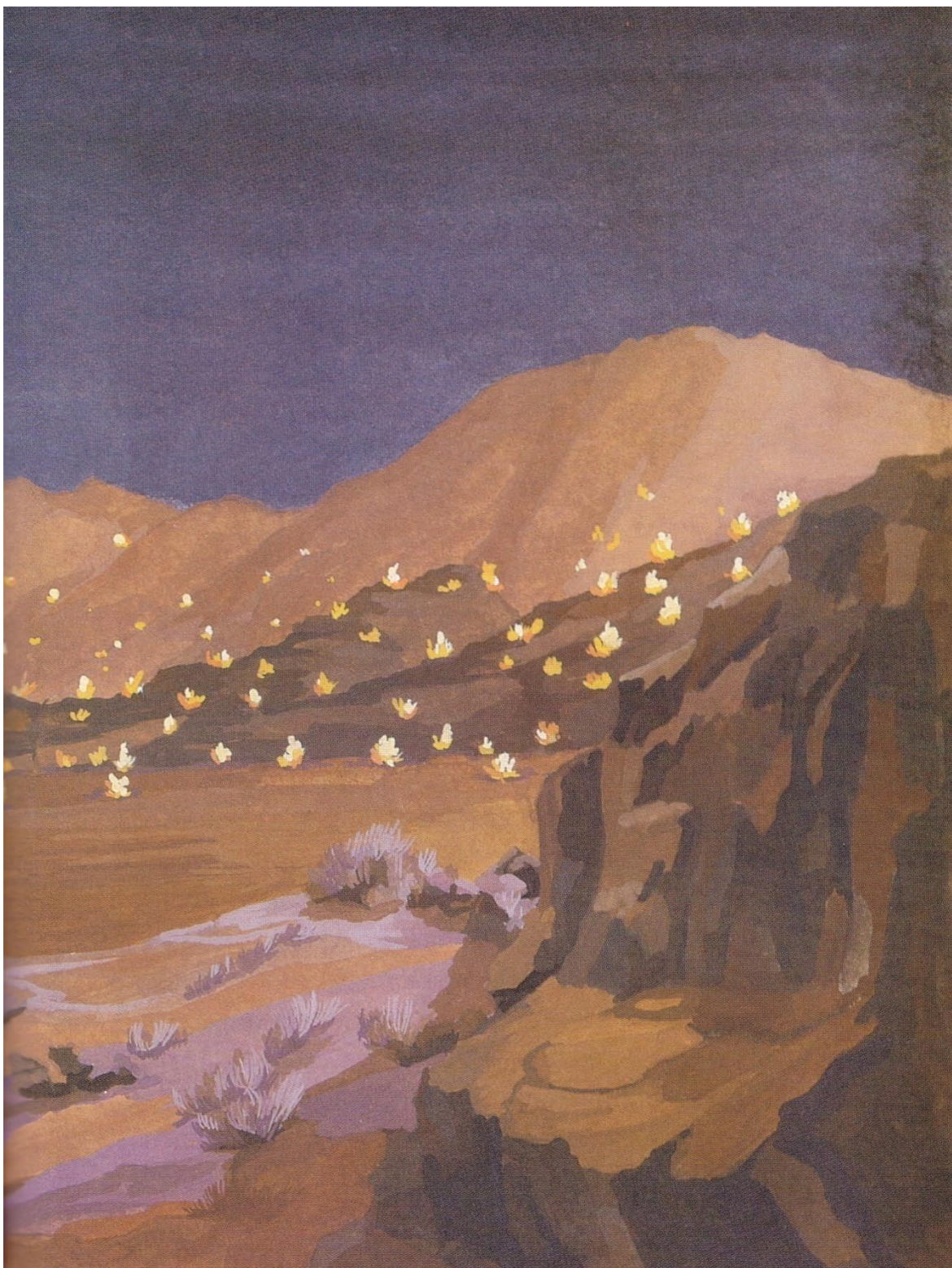
Nakon par trenutaka, Ebu Sufjan, koji se sjetio kako h. Omeru nije bilo dozvoljeno da ga ubije, odgovori: "Vidim da si velikodušna osoba i da praštaš, ali u to biti siguran još ne mogu."

Abbas, koji je stajao u blizini se okrenu i reče: "Vjeruj, kao što ja sada vjerujem. Ebu Sufjan je za trenutak mirno stajao, a onda je pred svima izgovorio staloženim i mirnim glasom: "Nema boga osim Allaha dž.š., i Muhammed je Allahov poslanik."

Muhammed ﷺ tada reče Ebu Sufjanu da se vrati u Meku i da kaže narodu da će muslimani ući u grad sljedećeg jutra. Ali prije nego što će otići, Abbas predloži Alejhiselamu da bi bilo dobro da Ebu Sufjanu ponudi dostojanstven položaj, pošto je on bio ponosan čovjek. Muhammed je prihvatio ovaj savjet, govoreći Ebu Sufjanu: "Reci narodu da će svaki onaj koji bude potražio utočište u tvojoj kući kada mi budemo ulazili u grad, biti siguran." Ovo je bila velika čast za Ebu Sufjana. Muhammed ﷺ mu je još poručio da uvjeri Mekelije da će oni koji ostanu u svojim kućama ili u Kabi također biti zastićeni.

Ebu Sufjan se brzo vratio u grad. Odmah je otišao na brdo na koje se nekada pela Hadžera tražeći vodu i odakle je Muhammed kasnije govorio i pozivao Kurejšije. Ebu Sufjan se tada obrati narodu: "O ljudi Meke, vatre koje smo vidjeli oko nas logorske su vatre Muhammeda i njegovih ljudi. Došao je s jakom vojskom i ima ih previše da bismo se borili s njima. Zato je najbolje da se predamo. Svako ko ostane u mojoj kući ili u svojoj, ili u Kabi, biće na sigurnom."

Mekelije su bile zaprepaštene da vide brojne vatre

Rano sljedećeg dana muslimani su ulazili u Meku sa svih strana. Naređeno im je da nikoga ne diraju, sem ako ih neko pokuša spriječiti da uđu. Kada Muhammed ﷺ dođe, siđe sa svoje kamile, pade na sedždu i zahvali se Allahu dž.š. za pobjedu. Čim su to nevjernici vidjeli, znali su da je Božiji poslanik عليه السلام došao u miru. Ljudi su počeli napuštati svoje kuće i trčati prema Kabi. Kada su tamo stigli, vidjeli su kako Muhammed ﷺ obavlja obredno kruženje oko Kabe, tavaf, na svojoj kamili, okružen muslimanima. Kada je završio, reče: "Ne postoji ni jedno božanstvo sem Allaha dž.š., i On nema druga. Muškarci i žene Kurejša, ne budite oholi, jer su svi jednaki; svi smo mi sinovi Ademovi, a Adem je napravljen od prašine." Onda im je proučio ove ajete:

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

O ljudi, mi vas od jednog čovjeka i jedne žene stvaramo i na narode i plemena vas dijelimo da biste se upoznali. Najugledniji kod Allaha je onaj koji Ga se najviše boji, Allah uistinu sve zna i nije Mu skriveno ništa.

(Kur'an,49:13)

Nakon toga im je rekao: "O Kurejšije, šta mislite da ću vam uraditi?"

Ljudi su dobro razmislili prije nego što odgovoriše, jer su znali da prema pravilima rata svi mogu postati ratni zarobljenici. Ali su isto tako znali da je Muhammed ﷺ velikodušan, pa su odgovorili: "Postupićeš prema nama kao ljubazni rođak i velikodušni brat."

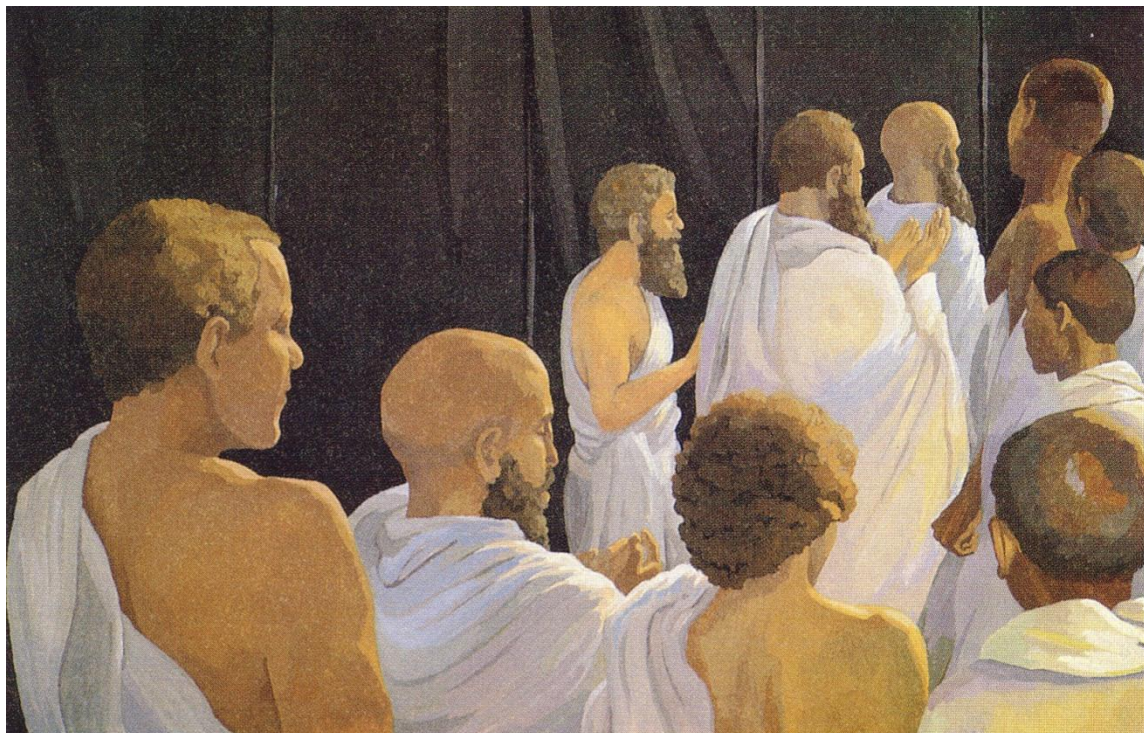
Na ovo im je odgovorio riječima poslanika Jusufa عليه السلام kada su mu braća došla u Egipat: "Bog vam oprašta i On je Najmilostiviji od milostivih." Alejhiselam je kasnije otišao na brdo Safa, a narod ga je do tamo pratio i prilazio mu, svaki od njih mu uzimajući ruku i izjašnjavajući se muslimanom.

Zatim se Alejhiselam vratio u Kabu i pokazujući svojim štapom na tristo šezdest i pet kipova koji su tamo bili postavljeni, proučio sljedeće ajete iz Kur'ana:

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

I reci: "Došla je istina, a nestalo je laži; laž, zaista, nestaje!"

(Kur'an,17:81)

Muslimani kod Kabe

Na ovo, svaki kip pade na lice. Muhammed je onda krenuo da očisti Kabu zajedno sa svojim sljedbenicima, nakon čega je rekao h. Bilalu da se popne na vrh i prouči ezan. Od tada se u Meki pet puta na dan čuje poziv na namaz. Kaba, Allahova kuća, služila je svrsi radi koje ju je Ibrahim عليه السلام izgradio hiljadama godina ranije, kao svetište za obožavanje Allaha dž.š., našeg Stvoritelja, a Meka je i dalje duhovni centar Islama.

Na dan kada je Meka osvojena, Muhammed ﷺ se obratio narodu riječima:

"Allah dž.š. je učinio Meku svetom onog dana kada je stvorio nebesa i Zemlju, i ostaće Najsvetija od svetih sve do Dana proživljenja. Nikome ko vjeruje u Allaha dž.š. i Posljednji dan nije dozvoljeno na ovom mjestu proliti krv, niti sjeći drveće. Nije bilo dozvoljeno nikome prije mene, niti će biti ikome poslije mene. Zaista, nije mi dozvoljeno osim u ovom trenutku, samo što Allahova dž.š. srdžba protiv njegovog naroda to čini opravdanim. Meka je povratila svoju prijašnju svetost. Neka se prisutni sada razidu i kažu drugima."

POUKA O OHOLOSTI U DOLINI HUNEJN

I S L A M je procvjetao u Meki i muslimani su bivali jači i jači. Međutim, južno od Meke živjelo je ratničko pleme Hevazin, koje nije prešlo na Islam. Postiglo je dogovor sa drugim plemenom iz Ta'ifa, Sekif, da se bore protiv muslimana i da ih unište prije nego što uspiju proširiti svoju vjeru kroz čitavu Arabiju.

Sekif, koji su bili poznati po svojoj hrabrosti, uskoro su zadobili podršku ostalih plemena s područja Ta'ifa, pogotovu kada su tim plemenima rekli: "Gledajte šta se desilo! Ako je Kurejš, najveće pleme, pokleklo pred Muhammedom, to isto će se uskoro desiti svima nama. Trebamo napasti odmah prije nego što se muslimani ušanče u Meki i dobiju podršku Kurejša."

Poglavica jednog od tih plemena, neustrašivi ratnik po imenu Malik ibn Auf, bio je izabran za vođu. Napravio je plan: "Svi trebate poći u borbu zajedno sa svojim porodicama, šatorima, kozama i ovcama, jer ako se morate boriti za sve što imate, niko od vas neće odustati od borbe."

Svi su se složili s Malikom, sem jednog starog, slijepog čovjeka po imenu Durejd. Bio je veliki ratnik u svoje doba, i zbog svog iskustva i dobrih savjeta još uvijek je pratio ljude u bitkama. "Ne sviđa mi se Malikov plan", usprotivio se. "Ako je neko kukavica i napusti bitku onda će napustiti i svoju porodicu. Žene i djeca će nam biti velika briga, i ako nas pobijede, svo naše blago će pasti u ruke neprijatelja." Ali Malik nije obraćao pažnju na njegov savjet i ostao je pri svom prvobitnom planu.

Kada je Muhammed ﷺ čuo šta su neprijateljska plemena planirala da urade, shvatio je da je prinuđen da se bori i naredio je vojsci da krene prema Ta'ifu. Imao je dvanaest hiljada ljudi, a neprijatelj samo četiri. Muslimani su bili ponosni na svoju snagu i dok su gledali unaokolo koliko ih je, govorili su u sebi: "Nikada nećemo biti poraženi!" Čuvši to, Muhammed ﷺ je znao da su muslimani postali isuviše ponosni i da zbog toga neće uspjeti. Upozorio ih je: "Oslonite se na Allaha dž.š., a ne na svoju vlastitu snagu."

Vrijeme bitke se primaklo. Muslimanska vojska je krenula prema Hunejnu, uskom prolazu sred krševitih planina, prema dolini gdje su Hevazin i ostala plemena čekala. Bilo je sasvim rano jutro i još nije svanulo. Muslimani nisu bili svjesni da su se pod okriljem noći ratnici Hevazina već popeli na planinu i čekali ih. Čim su svi

muslimani zašli u uski klanac, Hevazin ih napade iz zasjede. Prvo na njih stijenje bacaše, a onda ih napadoše strijelama i sabljama.

U zaprepaštenju i strahu, muslimani se počеше povlačiti. Muhammed ﷺ je bio ogorčen kada je vidio kako bježe, ali je čvrsto ostao na svom položaju sa h. Ebu Bekrom, h. Alijom, amidžom Abbasom i par ashaba. Abbas tada pozva muslimane da se vrate i da ne napuštaju Alejhiselama. Postiđeni onim što su uradili i vidjevši kako se Muhammed ﷺ gotovo sam suočava s neprijateljem, muslimani se ubrzo vratiše u bitku. Onda Allah dž.š. posla meleke - vojske koje niste vidjeli - njima u pomoć. Uslijedila je žestoka bitka. Muslimanski ratnici su uznapredovali, napadajući silovito, potiskujući Hevazin nazad kroz prolaz prema dolini gdje se još vodila duga i teška borba. Na kraju dana muslimani su pobijedili, ali tek pošto su naučili lekciju o opasnosti od oholosti.

Kao što je starac i predvidio, poraženi neprijatelj je pobjegao, ostavljajući svoje porodice i stvari u zarobljeništvu. Kasnije su se sve vođe plemena, sem jednog, vratili po njih i primili Islam. Alejhiselam im je oprostio i vratio im porodice, ali ne i njihove stvari.

Jedina iznimka je bio vođa Hevazina. Pobjegao je u Ta'if, gdje je potražio utočište u jednom dvorcu, ali muslimani su ga gonili i opkolili grad, opsjedajući ga tri sedmice. Pokušavali su upasti u dvorac, ali nakon što su izgubili mogo ljudi u tom pokušaju, Muhammed ﷺ je naredio da se povuku. Međutim, priča se tu nije završila, jer ubrzo nakon toga Hevazin i većina drugih plemena su došli u Meku i primili Islam, kao i Malik ibn Auf, koji im je bio vođa u bici, i kojeg je Muhammed ﷺ sada proglasio njihovim poglavicom.

Nakon bitke u dolini Hunejn, Alejhiselam je raspodijelio osvojeni plijen među narodom Kurejša i ostalih beduinskih plemena. Ensarije iz Medine, koji su bili njegova jedina podrška u toku dugih, teških godina prije osvojenja Meke, nisu dobili ništa. Zbog toga su bili ljuti i otišli su Muhammedu ﷺ da se žale. A on im reče: "Šta ja to čujem od vas? Zar mislite loše o meni? Zar vam nisam došao kada niste znali istinu, pa vas je Allah dž.š. uputio; kada ste bili siromašni, pa vas je Allah dž.š. učinio imućnim; kada ste bili neprijatelji, pa je Allah dž.š. smekšao vaša srca? Zar ste željni ovozemaljskih stvari koje ja moram koristiti kako bih zadobio povjerenje naroda i poveo ih ka Islamu? Zar vam Islam nije dovoljan? Zar niste zadovoljni time što, dok neki ljudi odnose stada stoke, vi sa sobom vodite Božijeg poslanika u Medinu?"

Kada su to čuli, ljudi osjetiše kajanje i pođoše plakati. Tada jedan od njih, s velikom poniznošću i poštovanjem, reče: "Itekako smo zadovoljni što na poklon na ovome svijetu imamo Božijeg poslanika."

Možda i mi sebi možemo postaviti isto pitanje. Zar nismo blagoslovljeni što imamo Muhammeda i Kur'an kao vodič u onome što je znavijek važno? Zar to nije mnogo značajnije nego razmišljati o trenutačnim zadovoljstvima?

Ubrzo nakon toga ensarije su krenuli za Medinu zajedno sa Alejhiselamom. On je mogao ostati među svojim narodom i proživjeti preostale dane u Meki, ali se vratio, kao što je i obećao, da bude s narodom Medine, što je za njih bila velika počast i blagoslov:

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

Allah vas je na mnogim bojištima pomagao, a i onoga dana na Hunejnu kad vas je mnoštvo vaše zanjelo, ali vam ono nije ni od kakve koristi bilo, nego vam je zemlja, kolikogod da je bila prostrana, tjesna postala, pa ste se u bijeg dali. Zatim je Allah na Poslanika Svoga i na vjernike milost Svoju spustio, i vojske koje vi niste vidjeli poslao i one koji nisu vjerovali na muke stavio; i to je bila kazna za nevjernike. Allah je poslije toga onome kome je htio oprostio, a Allah prašta i samilostan je.

(Kur'an, 9:25-27)

TEBUK - ISPIT VJERE

V I J E S T I o porastu muslimanske moći i tome kako sve više ljudi iz Arabije slijedi Muhammeda ﷺ, stigle su do Heraklija, vladara Istočnog rimskog carstva. Rimljani su vidjeli ujedinjavanje Arapa pod zastavom Islama kao moguću opasnost Carstvu, tako da su carevi generali i savjetnici zaključili da bi najbolje bilo da napadnu muslimane istovremeno sa sjevera i istoka, kako bi uništili Islam jednom zauvijek. Dvije godine su prošle otkako im je Heraklije pričao o Poslanikovom pismu s pozivom da prihvate Islam, ali ni sada kao ni tada nisu bili raspoloženi da slušaju o takvim stvarima.

Kada je Muhammed ﷺ čuo o planu Rimljana, odlučio je da je bolje dočekati rimsku vojsku kod Tebuka, na putu ka Siriji, 500 kilometara od Medine, nego da ih sačeka da napadnu Medinu. Jedan od razloga za takvu odluku je bilo to što je Muhammed ﷺ osjetio da će Islamu doći kraj budu li poraženi u Medini, jer bi neprijatelj zauzeo i grad i vojsku. To je bila veoma teška odluka za njega, jer ne samo što je Tebuk bio daleko, već je baš u to vrijeme trajala sezona žetve i naročito topla godina. Tome još treba pridodati činjenicu da je neprijatelj imao ogromnu vojsku.

U to vrijeme u Medini su živjeli ljudi koji nisu bili istinski vjernici. Zvali su ih munaficima, jer su se pretvarali da vjeruju, dok su krih ono što im je zaista bilo u srcu. Kada je Muhammed ﷺ pozvao sve u rat, ovi licemjeri su pokušali da unesu strah i zebnju među muslimane govoreći: "Kako se možemo nadati pobjedi nad Rimljanima čije se carstvo prostire na široka područja svijeta. Čak i kad bi mogli pobijediti, nećemo imati šansu, jer će nas najprije poraziti dugo putovanje i vrućina. Uostalom, naši usjevi i voće su spremni za žetvu i berbu; kako da to ostavimo? Bićemo uništeni ako to učinimo!"

Sve što su licemjeri govorili bilo je iskušenje za muslimane. Ko bi nastavio da se bori za svoju vjeru uprkos takvim preprekama? Ko bi imao hrabrosti da se odrekne svog bogatstva da bi opremio vojsku? Ovaj ispit vjere će doista pokazati ko su bili pravi muslimani. Po ovome pitanju, Allah dž.š. je objavio sljedeći ajet:

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

O vjernici, zašto ste neki oklijevali kad vam je bilo rečeno: "Krenite u borbu na Allahovom putu!" kao da ste za zelju prikovani? Zar vam je draži život na ovom svijetu od onoga svijeta? A uživanje na ovom svijetu, prema onom na onom

svijetu, nije ništa.

(Kur'an, 9:38)

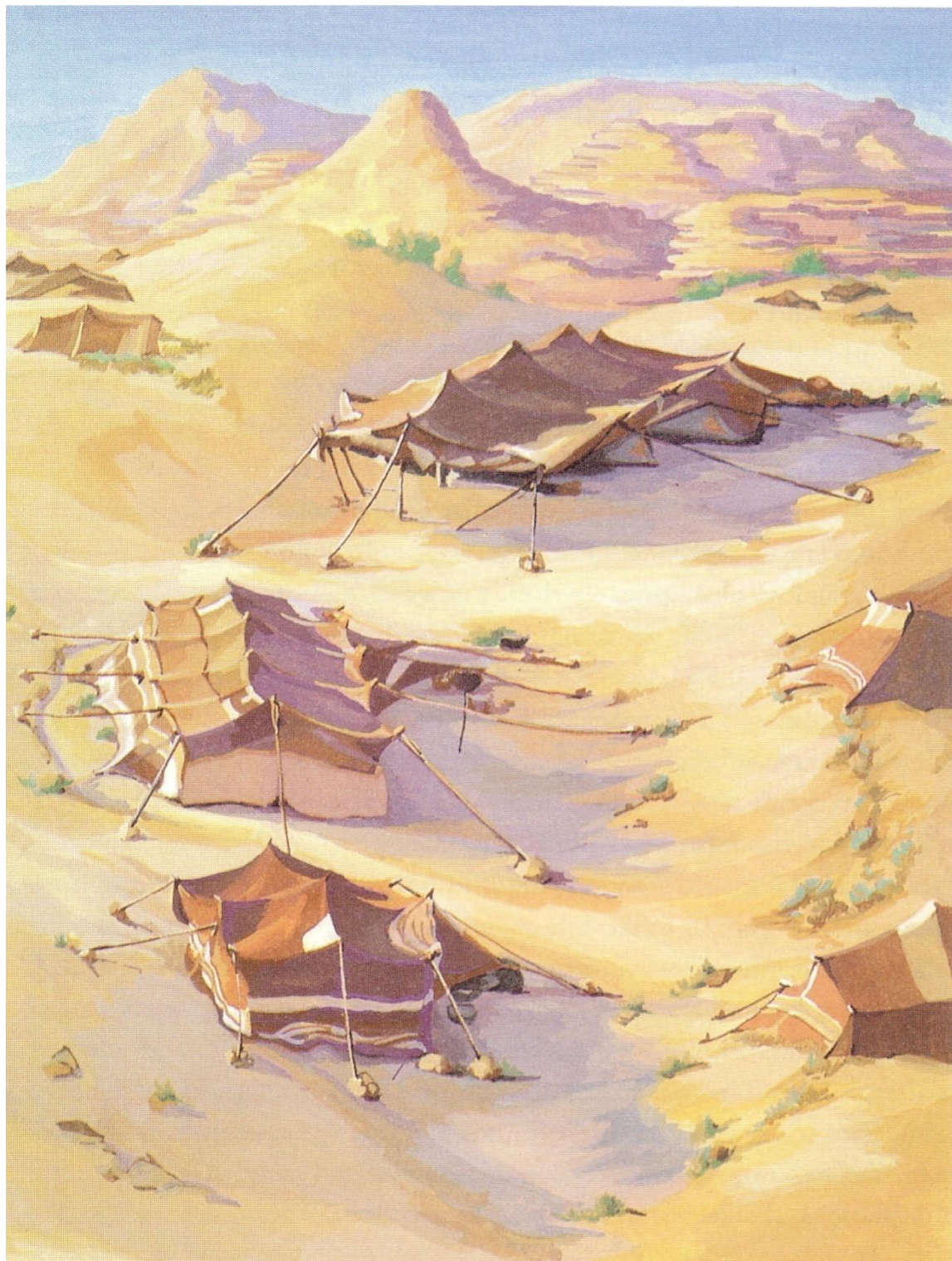
Da bi okupio i opremio vojsku, Muhammedu ﷺ je trebalo mnogo novca i, uprkos svemu onome što su licemjeri govorili, mnogi muslimani, pogotovo Alejhiselamovi bliski prijatelji, bili su spremni da pomognu. Tako na primjer, h. Osman ibn `Affan je velikodušno obezbijedio konje i oružje za deset hiljada vojnika, a h. Ebu Bekr je dao sve što je imao na svijetu. H. Omer je također dao mnogo, i na taj način je Muhammed ﷺ mogao opremiti vojsku od četrdeset hiljada vojnika.

Sve je na kraju bilo spremno, i taman kada su trebali da krenu još sedam ljudi je došlo s molbom Muhammedu da im dopusti da im se pridruže. On ih je, nažalost, morao odbiti, jer nije bilo konja za jahanje da bi mogli putovati. Sedmorica ljudi su toliko bili oneraspoloženi da su plakali dok su odlazili. Kada su sve pripreme obavljene, vojska je krenula, i baš u tom trenutku se našlo još par kamila. Saznavši za to, Muhammed ﷺ poslao je da se pozovu ona sedmorica ljudi, koji biše presretni što mogu poći u borbu.

Za to vrijeme Rimljani su saznali da im muslimani dolaze u susret. Još više su bili sigurni u pobjedu kada su to čuli, jer su vjerovali da je sasvim nemoguće da vojska pređe bezvodnu pustinju pod suncem koje je nemilosrdno pržilo. Čak, ako bi muslimani, nekim čudom, u tome i uspjeli, toliko bi bili iscrpljeni da bi lahko bili pobijeđeni.

I zaista, bilo je toliko vruće, a putovanje tako naporno, da se par muslimana vratilo, dok je većina nastavila dalje s Alejhiselamom sve dok nisu ostali bez vode. Kako su ljudi postajali sve žedniji, ekspedicija se činila beznadežnom. Muhammed ﷺ je uputio dovu Allahu dž.š. za pomoć i, samo što je završio dovu, prve kapi kiše počele padati. Kiša je padala dok muslimani nisu ugasili žeđ. Te noći su čvrsto spavali po prvi put u nekoliko dana, okrijepljeni vodom i sigurni da će ih h. Bilal kao i obično probuditi na sabah-namaz. Ali h. Bilal je tako čvrsto spavao da se nije probudio. To je bilo prvi put da su muslimani propustili namaz i bili su vrlo zabrinuti. Međutim, Muhammed ﷺ se nije ljutio na h. Bilala, a muslimanima je rekao da se ne trebaju sekirati, jer ga nisu propustili namjerno.

Alejhiselam i vojska nastaviše marširati kroz pustinju dok napokon nisu došli do oaze Tebuk. Međutim, kada su tamo stigli, bili su iznenađeni da čuju da se rimska vojska povukla, jer se uplašila na vijest o čudesnom prelasku muslimana preko pustinje. Muhammed ﷺ je neko vrijeme čekao u oazi, ali kada je postalo očigledno da se Rimljani neće pojaviti, izdao je naređenje za povratak kući. Nisu gonih neprijatelja, jer se Muhammed ﷺ borio samo kada je bio napadnut.

Muslimanski logor na Tebuku

Dugi marš na Tebuk bio je još jedan ispit vjere za muslimane. Pa ipak, među onima koji su herojski pretrpjeli taj put bilo je i licemjera koji su se pretvarali da su vjernici dok su u srcu ostali neprijatelji Islama. Niko nije mogao ni slutiti da neko ko je prešao pustinju zajedno sa Muhammedom ﷺ može biti njegov neprijatelj. Shvativši to, par licemjera je spremilo urotu da ubiju Alejhiselama tako što bi ga gurnuli sa visoke, stjenovite litice, u planinama Akabe kuda su trebali naići.

Ali, prije nego što je vojska stigla do ovog stjenovitog puta, Allah dž.š. je upozorio Resulullahu o tom gnusnom planu. Zatim je Muhammed ﷺ naredio vojsci da nastavi kroz dolinu, dok je on sa još dvojicom pratilaca krenuo preko planine. Kada su se zavjerenici približili, on ih je zovnuo kako bi vidjeli da je prozrio njihov plan, nakon čega su se oni brže - bolje vratili vojsci i pokušali sakriti među vojnike.

Muhammed ﷺ je kasnije sakupio svoje sljedbenike oko sebe i ispričao im šta se desilo. Izdvojio je ljude koji su kovali zavjeru protiv njega i čak im je ispričao istim riječima sve što su rekli jedni drugima. Neki od Alejhiselamovih ashaba su tražili da se ti ljudi smaknu, ali im je Muhammed ipak oprostio.

Čim se vratio u Medinu, Alejhiselam je otišao do džamije da klanja. Mnogi licemjeri i slabići koji s njim nisu išli na Tebuk došli su da se opravdaju. Tri duševno vrijedna čovjeka koji se nisu pridružili vojsci bili su osuđeni od strane Alejhiselama da se nauče disciplini čekanja Allahovog dž.š. oprosta. Pedeset dana niko sa njima nije pričao. Napokon, Allah dž.š. je Alejhiselamu objavio sure u kojemu kaže da je dvojici ljudi oprošteno:

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

Allah je oprostio Vjerovjesniku, i muhadžirima i ensarijama, koji su ga u teškom času slijedili, u vrijeme kada se srca nekih od njih zamalo nisu pokolebala; On je poslije i njima oprostio, jer je On prema njima blag i milostiv, a i onoj trojici koja su bila izostala, i to tek onda kad im je zemlja, koliko god da je bila prostrana, postala tijesna, i kad im se bilo stisnulo u dušama njihovim i kad su uvidjeli da nema utočišta od Allaha nego samo u Njega. On je poslije i njima oprostio da bi se i ubuduće kajali, jer Allah, uistinu, prima pokajanje i milostiv je.

O vjernici, bojte se Allaha i budite s onima koji su iskreni!

(Kur'an, 9:117- 119)

OPROSNI HADŽ

M U H A M M E D je postao najmoćniji vođa u čitavoj Arabiji. Nakon što su kipovi u Kabi bili porazbijani, a Kurejšije postali muslimani, većina drugih plemena iz Arabije su došla da pređu na Islam. Godina u kojoj su dolazili kasnije je nazvana "Godina izaslanstava." Kako je koje pleme primalo Islam tako je i Muhammed ﷺ slao svoje ljude da ih podučavaju novoj vjeri.

Mnogi ljudi su dolazili u Medinu da postavljaju pitanja Alejhiselamu. Jedno je pleme poslalo čovjeka po imenu Dimam koji je bio krupan i jak. Kada je stigao u Medinu, odmah je otišao u džamiju, gdje je Alejhiselam sjedio sa ashabima, i stao iznad njega. Bučnim i grubim glasom upita: "Ko je od vas sin Abdul-Muttalibov?" Kada mu se Alejhiselam javio, Dimam nastavi: "Postaviću ti teško pitanje, ali me nemoj pogrešno shvatiti. Molim te da se zakuneš Allahom, tvojim Allahom, Allahom onih koji su bili prije tebe i Allahom onih koji će doći poslije tebe, da li te je On poslao kao vjerovjesnika?"

"Jeste," odgovori Alejhiselam.

"Da li ti je Allah rekao da nam narediš da mu ibadet činimo, klanjamo pet dnevnih namaza, dajemo zekjat, postimo, idemo na hadž i da poštujemo ostale propise Islama?", pitao je dalje Dimam.

Kada mu je Muhammed ﷺ odgovorio potvrdno, Dimam je primio Islam, i dok je odlazio, dodao je: "Onda ću raditi ono što mi je rečeno da radim, a izbjegavaću stvari koje su mi zabranjene ni više ni manje."

Dok se Dimam peo na svoju kamilu i odlazio, Muhammed ﷺ je okupljenima oko sebe govorio: "Ako je ovaj čovjek iskren, otići će u džennet." Kada je Dimam stigao među svoj narod svi su mislili da je poludio, ali do ponoći, kada je završio sa svojom pričom, ni jednog među njima nije bilo koji nije primio Islam.

Kada je došlo vrijeme godišnjeg hodočašća ili hadža, oglašeno je da će i Muhammed ﷺ poći u Meku. Muslimani cijele Arabije su nagnuli u Medinu da mu se pridruže u njegovom putovanju prema Kabi. Kako su plemena pristizala, tako su postavljala šatore oko grada i na kraju ih je bilo više od trideset hiljada. Alejhiselam im je sa svojom porodicom i prijateljima izašao u susret i da ih povede na

hadž, ali prije polaska je sve muslimane predvodio u namazu. Nakon molitve, Alejhiselam se popeo na svoju kamilu i krenuo ka Meki u pratnji hodočasnika koji su, prvi put nakon toliko stoljeća, obožavali Allaha dž.š., jednog Boga.

Muhammed صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ i njegovi ashabi bijahu duboko dirnuti prizorom velikog broja mushmana koji su ih slijedili u Meku, ne noseći sa sobom nikakvo oružje i ne strahujući ni od koga. Nisu mogli a da se ne sjete svoga seljenja iz Meke kada ih je bilo tako malo i kada su bili prisiljeni da napuste svoja ognjišta kako bi izbjegli srdžbu Kurejšija.

U toku putovanja muslimani su ponavljali dovu kojoj ih je podučio Muhammed صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ, a koju je primio od meleka Džebraila. Ova dova, telbija, je od tada postala dio hadža. To je bio odgovor na zov koji je Ibrahim عَلَيْهِ السَّلَام uputio kada su on i Ismail عَلَيْهِ السَّلَام završili gradnju Kabe:

Lebbejk allahumme lebbejk, lebbejkla šerike leke lebbejk. Innel-hamde ven-ni`mete leke vel-mulk, la šerike leke.

Odazivam Ti se, Bože. Odazivam se Tebi koji nemaš druga, odazivam Ti se. Sva hvala i sva slava pripadaju Tebi, i sva vlast! Tebi koji nemaš druga!

Nakon deset dana hodočasnici su u suton koračali istim putem kojim su išli na Dan osvojenja Meke. Kada su došli do Kabe, ispred nje je stajao Muhammed صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ i klanjao, a zatim su je on i ostali muslimana sedam puta obišli učeći naglas dove. Potom su, baš kao i Ibrahim عَلَيْهِ السَّلَام, otišli na brdo Džebel-rahmet na Arefatu, na koje se Alejhiselam popeo na kamilu. S brda je predvodio ljude u džematu, a onda im se obratio, dok su oni stajali ispod brda u širokoj dolini. Ono što je Muhammed صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ tada govorio poznato je kao "Oproštajni govor", jer je to bio posljednji Alejhiselamov govor pred njegovu smrt. Rekao je: "Sigurno ćete se sresti sa svojim Gospodarom, i On će vas pitati za vaša djela." Muslimanima je poručio da slijede upute iz Kur'ana i njegovog primjera. Reče da im da je to najbolji način života. Poručio im je da prestanu živjeti onako kako su živjeli prije Islama. Osveta, jedna od najstarijih tradicija Arabije je zauvijek zabranjena; kamata također, a tuđa imovina se mora poštivati. Stvari koje su prije bile zabranjene u toku četiri sveta mjeseca godine, sada su zauvijek zabranjene. Zatim je poručio: "Znajte da je svaki musliman muslimanu brat!", što je bila sasvim nova ideja za plemena koja su se u prošlosti tako često svađala. Također je rekao: "Allah dž.š. svakome daje njegov dio - tačno ono što zaslužuje." Nakon svake misli Alejhiselam bi upitao: "Jesam li vam dobro objasnio? Da li sam bio dovoljno jasan?"

Svi bi odgovorili: "Jesi". Jer to su bili ljudi koji su kasnije njegove poruke i upute prenosili onima koji taj dan nisu mogli biti tu, ali i budućim generacijama.

Muhammed ﷺ je tada rekao: "Ostavljam vam dvije stvari, i ako se njih budete držali, bićete spašeni. To su Allahova knjiga i riječi vašeg Poslanika." Zatim je upitao: "Jesam li vam prenio Poruku?"

Masom se prolomilo: "Allaha nam, jesi!"

Alejhiselam je završio sljedećim riječima: "Allahu! Budi svjedok tome."

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

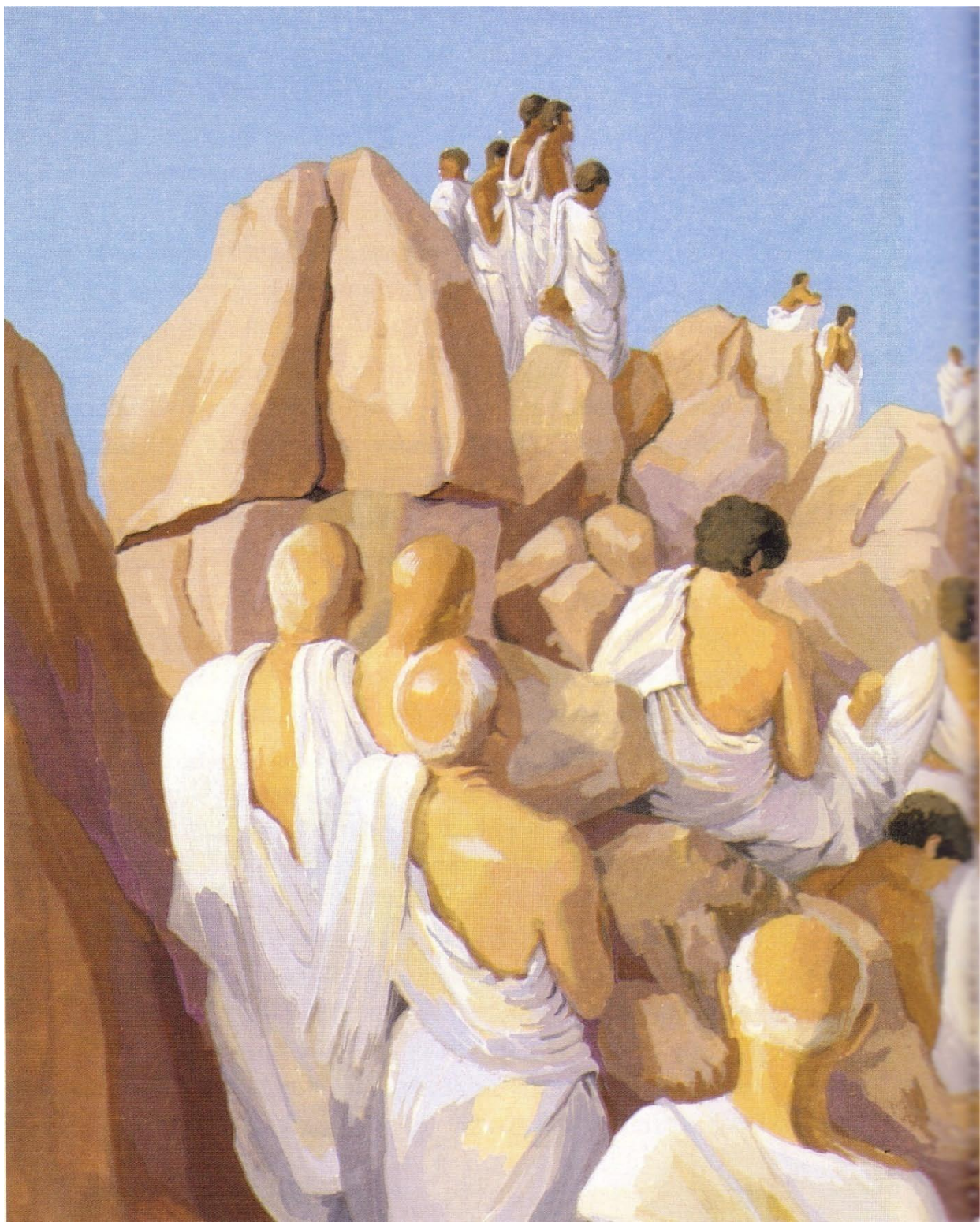
Danas su nevjernici izgubili svaku nadu da ćete vi otpasti od svoje vjere, zato se ne bojte njih, već se bojte Mene. Sada sam vam vjeru vašu usavršio i blagodat Svoju prema vama upotpunio i zadovoljan sam da vam Islam bude vjera.

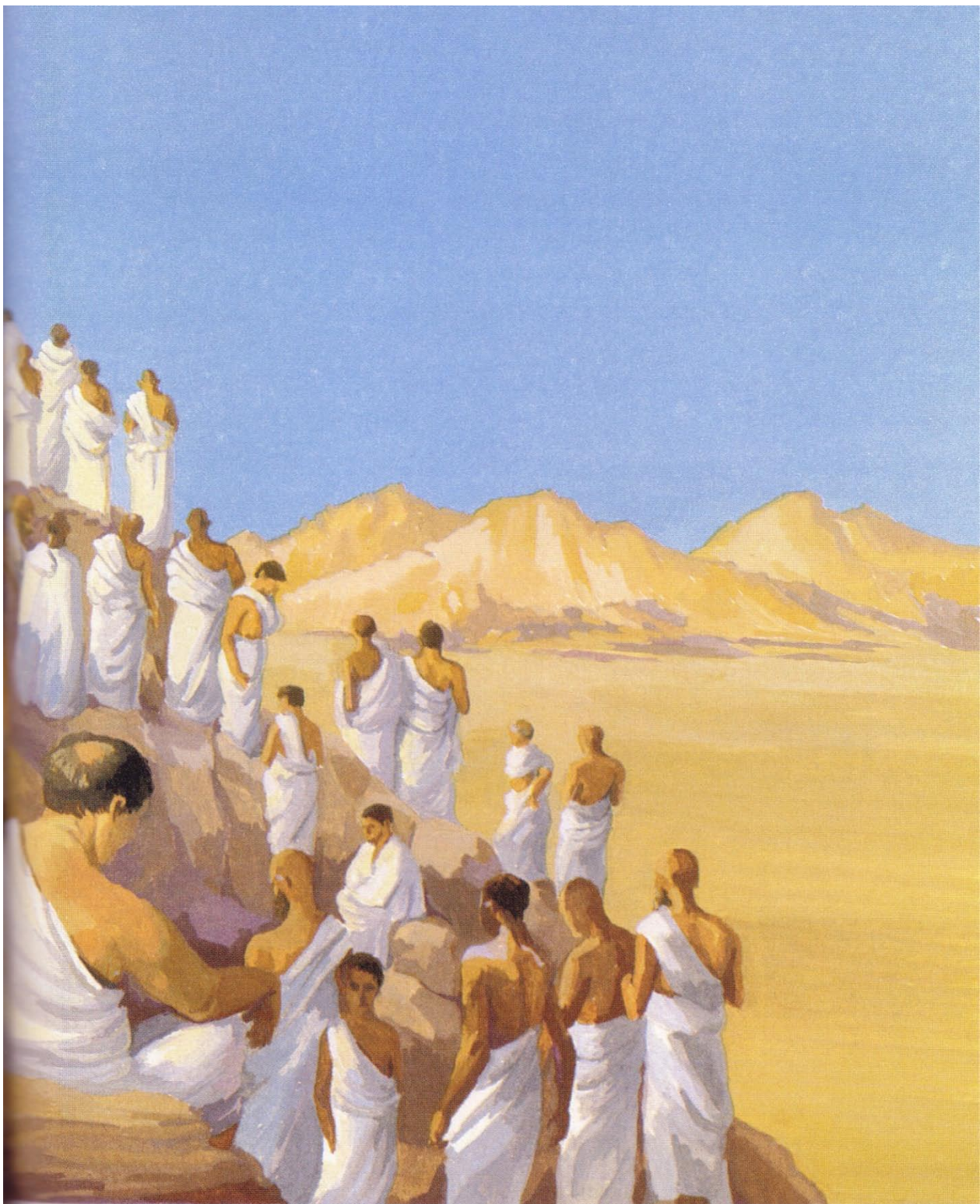
(Kur'an, 5:3)

Mnogi muslimani počеше plakati, znajući da ako je Alejhiselam završio sa svojom poslaničkom zadaćom, to znači da mu se život sigurno bliži kraju.

Nakon što su ostatak "Dana Arefata" proveli u namazu i razmišljanju, muslimani su počeli privoditi hadž kraju vraćajući se u Meku, još uvijek izgovarajući telbiju. Prvu noć u povratku su proveli na Muzdelifi. Tu su sakupili kamenčiće koje su ponijeli sa sobom na Minu. Tamo su stali ispred velike stijene i na nju bacali kamenčiće u sjećanje na Ibrahimov عليه السلام susret sa šejtanom na tom istom mjestu. Kada je Ibrahim عليه السلام dobio naređenje od Allaha dž.š. da žrtvuje sina Ismaila عليه السلام, kao iskušenje vjere, šejtan ga je pokušao nagovoriti da to ne uradi. Došao je Ibrahimu عليه السلام na Mini, upravo kada se spremao da izvrši Allahovu dž.š. naredbu, ali Ibrahim عليه السلام pođe da ga gađa kamenjem kako bi ga otjerao. Otkako su bacali kamenje na Alejhiselamovom oproštajnom hadžu, ovo je postao još jedan obred koji muslimani vrše na godišnjem hodočašću, kao podsjećanje da i oni isto moraju otjerati šejtana kada pokušava da ih spriječi da budu poslušni Allahu dž.š.

Poslije bacanja kamenčića, hodočasnici su žrtvovali ovce i kamile, a meso podijelili siromašnima. Na taj način velika vjera Ibrahima عليه السلام je zapamćena, jer kada se spremao da žrtvuje Ismaila عليه السلام, Allah dž.š. je poslao ovcu kao žrtvu namjesto njegovog sina. Muslimani su završili hodočašće time što su sedam puta kružili oko Kabe. Potom su ošišali kosu, odrezali nokte i skinuli bijelu odjeću ili ihrame kako bi pokazali da su se vratili svakodnevnome životu. Prije povratka u Medinu, proveli su tri noći u dolini kod Mine, gdje su obavili završne pripreme za odlazak kući.

Dan na Arefatu

Muhammed ﷺ je učinio jednu posljednju posjetu prije odlaska iz Meke. Otišao je na mezar svoje vjerne žene h. Hatidže, koja je bila prva osoba koja je povjerovala u Allahovu dž.š. objavu njemu. Alejhiselam je znao da je to posljednji put da vidi njezin mezar i Meku, jer je u toku hodočašća primio kur'ansko poglavlje *En-Nasr* (*Pomoć*) iz čega je saznao da smrt nije daleko:

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

*Kada Allahova pomoć i pobjeda dođu,
i vidiš jude kako u skupinama u Allahovu vjeru ulaze
ti veličaj Gospodara svoga hvaleći Ga i moli Ga da ti oprosti,
On je uvijek pokajanje primao.*

(Kur'an, 110:1-3)

Kaba u Meki

POSLANIKOVA SMRT

J E D N E noći, ubrzo po povratku iz Medine, Muhammed ﷺ se probudio u ponoć i zamolio svoga slugu Abdullaha da mu osedla mazgu. Onda su izašli iz kuće i krenuh prema Baki el-Garkadu, muslimanskom mezaristanu. Alejhiselam se na tom mjestu zaustavio ispred mezarja i, kao da je mogao vidjeti muslimane tamo pokopane, govorio je s njima i molio se za njih. Abdullah je kasnije pričao: "Muhammed ﷺ mi je rekao da mu je naređeno da se moli za umrle i da ja idem s njime."

Poslije molitve Alejhiselam se okrenuo Abdullahu i rekao: "Mogu izabrati između svog blaga ovog svijeta, dugog života, a potom dženneta, ili da sada sretnem svog Gospodara i uniđem u džennet." Abdullah ga je molio da izabere dug, udoban život, popraćen džennetom, ali mu je on rekao da je već izabrao susret sa svojim Gospodarom, radije nego da ostane na ovom svijetu. Sljedeće jutro Alejhiselam se probudio sa teškom glavoboljom, ali uprkos tome predvodio je namaz u džamiji. Iz onoga što je kasnije sakupljenom narodu rekao shvatili su da mu je smrt blizu. Pejgamber je hvalio svog najboljeg prijatelja h. Ebu Bekra, koji je počeo plakati, i svima je rekao da zna da će se svi sastati pokraj izvora u džennetu. Dodao je, međutim, da iako je siguran da će obožavati samo Allaha dž.š., ipak se bojao da će biti privučeni užicima ovog svijeta i da će se početi takmičiti jedni s drugima u trci za ovozemaljskim stvarima, zaboravljajući na duhovno blago.

Uskoro potom Alejhiselam zamoli da ga prenesu u sobu h. Aiše, jedne od njegovih žena. Kako su dani prolazili, tako mu se i groznica pogoršavala, sve dok jednog dana nije bio toliko bolestan da nije mogao ići u džamiju, mada je bila pored kuće u kojoj je h. Aiša živjela. Alejhiselam je rekao h. Aiši da prenese muslimanima da vođenje namaza prepuste h. Ebu Bekru, njezinom ocu, što ih je sve rastužilo, jer je to bio prvi put da neko drugi preuzme Alejhiselamovo mjesto.

Kasnije, 12. dana Rebi-ul-ewela, 11. godine Islama (8. juni 632. po Isau عليه السلام Muhammed ﷺ je čuo glasove ljudi na namazu. S velikim naporom se podigao i došao do vrata, posmatrajući muslimane poredane u safove iza h. Ebu Bekra. Nasmiješio se s vidnim zadovoljstvom. H. Ebu Bekr ga je spazio i stao ustranu da mu ustupi njegovo mjesto. Muslimani se obradovali misleći da će klanjati za njim kao i prije, ali Muhammed ﷺ, koji je taj dan prelijepo izgledao, dade im znak da sami nastave. Klanjao je u sjedećem položaju, h. Ebu Bekru s desne strane, nakon čega se vratio u kuću i položio glavu u h. Aišino krilo. Imao je takve bolove da je njegova

kćerka h. Fatima zaplakala od žalosti. Tada joj Alejhiselam reče: "Poslije ovog dana tvoga oca bolovi više neće mučiti; uistinu mi se smrt ukazala. Svi je moramo iskusiti prije Sudnjeg dana." Dok je tako ležao h. Aiša se sjetila da je jednom rekao: "Allah dž.š. nikad neće uzeti sebi poslanika, a da mu ne ponudi izbor." Onda je čula Alejhiselama kako govori. Zadnje su mu riječi bile ove: "Ne, radije lijepi džennet!"

H. Aiša tada u sebi reče: "Allaha mi, nije izabrao nas!"

Kada su ljudi u džamiji čuli da je Božiji poslanik عليه السلام izdahnuo, duboko se ožalostiše. H. Omer niti je mogao, niti je htio da u to povjeruje, povikavši da to nije istina. H. Ebu Bekr je potom izašao i blagim glasom se obratio narodu riječima: "Sva hvala pripada samo Allahu dž.š.! O ljudi, ko god je obožavao Muhammeda, neka zna da je Muhammed umro. Ali onaj ko obožava Allaha dž.š. neka zna da je Allah dž.š. živ i nikada ne umire." Onda je proučio ove kur'anske ajete, objavljene poslije bitke na Uhudu:

U ime Allaha, Milostivog, Samilosnog!

Muhammed je samo poslanik, a i prije njega je bilo poslanika. Ako bi on umro ili ubijen bio, zar biste se stopama svojim vratili? Onaj ko se stopama svojim vrati neće Allahu nimalo nauditi, a Allah će zahvalne sigurno nagraditi.

Sve što je živo umire Allahovom voljom u času suđenom. Daćemo onome koji želi nagradu na ovom svijetu, a daćemo i onome koji želi nagradu na onom svijetu i sigurno ćemo nagraditi zahvalne.

(Kur'an, 3: 144-145)

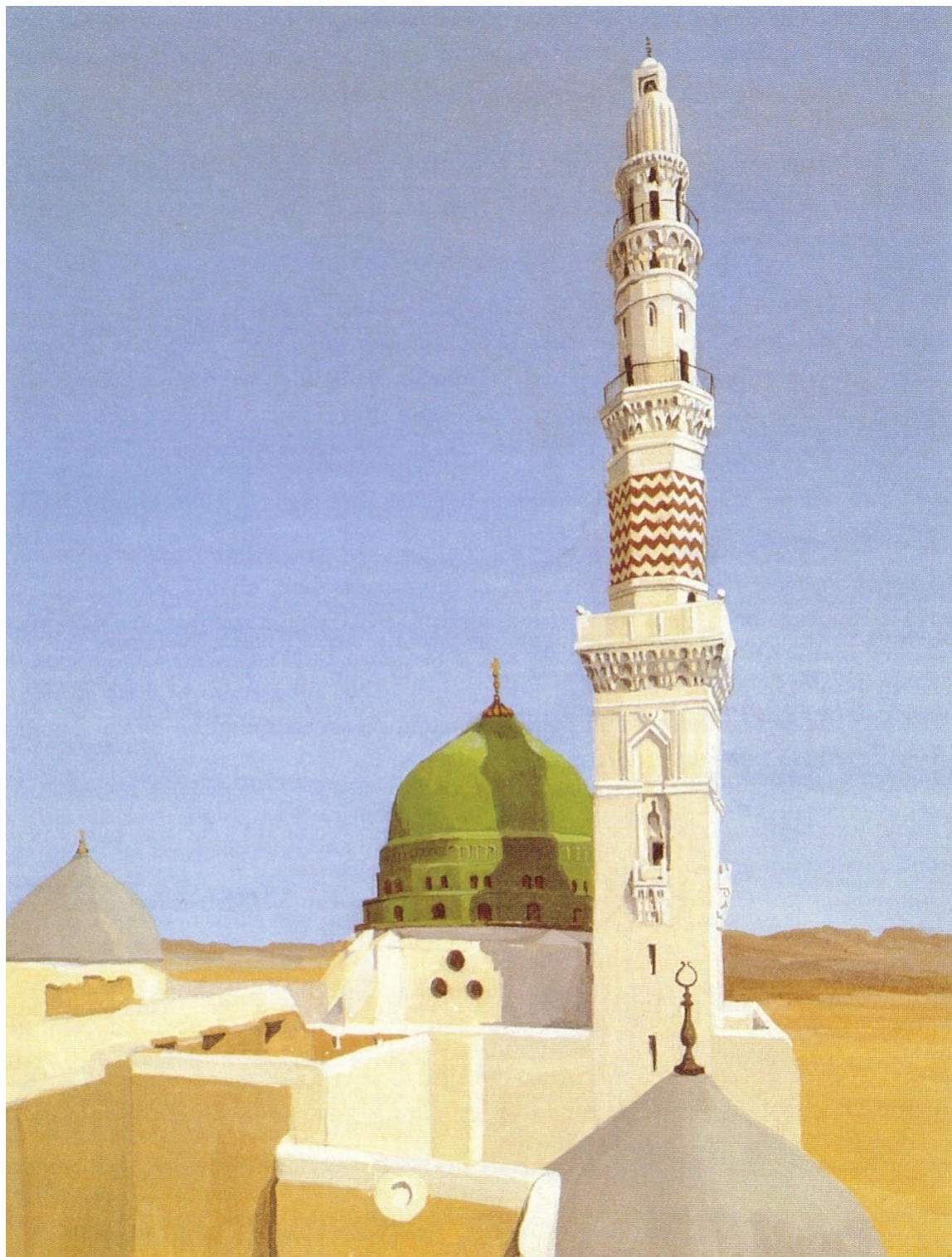
Nakon toga, ljudi se zakleše na vjernost h. Ebu Bekru, koga je Alejhiselam ranije izabrao da vodi namaz. H. Ebu Bekr je to prihvatio, završavajući što je imao da kaže ovim riječima:

"Slušajte mene dok ja slušam Allaha i Njegovog poslanika. Ali ako ja ne budem poslušan Allahu i Njegovom poslaniku, ne dugujete ni vi meni svoju poslušnost. Ustanite na namaz i neka vam je Allah milostiv!"

Ljudi ustaše upitavši: "Gdje će Muhammed صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ biti ukopan?" H. Ebu Bekr se sjeti da je Alejhiselam jednom prilikom rekao: "Nijedan poslanik nije umro, a da nije ukopan na mjestu na kojem je ispustio dušu." I tako je Muhammed spušten u mezar iskopan u h. Aišinoj sobi, u kući pored džamije. Mjesto je postalo poznato kao Harem-un-Nebevi, i muslimani cijelog svijeta tamo dolaze i donose salavate na Poslanika Muhammeda صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ.

*Ti ćeš sigurno nagradu neprekidnu dobiti
jer ti si, zaista, najljepše ćudi.*

(Kur'an, 68:3-4)

Alejhiselamova džamija u Medini

IZABRANI HADISI IZ DJELA ŠAMA'IL OD TIRMIZIJA

O licu i tjelesnim osobenostima Muhammeda

H. Ebu Bekr je kazao Alejhiselamu da, iako je bio tjelesno zdrav, izgledao je, začudo, stariji. Božiji poslanik mu je odgovorio da su ga dolje spomenuti ajeti postarali, jer u tim ajetima su dati opisi Dana proživljenja i pakla. Strah i briga za čovječanstvo učinili su ga starim.³

Ebu Hurejre prenosi da je Alejhiselam rekao: "Kada neko od vas obuva cipele, neka počne s desnom nogom. Kada skida obuću, neka počne s lijevom nogom, tako da je desna zadnja."

H. Aiša kaže da je u svim ličnim navikama, kao što su češljanje kose, nošenje obuće i uzimanje abdesta, Alejhiselam počinjao od desne strane.

Ebu Hurejre r. a. veli da nije vidio ništa ljepše od Božijeg poslanika عليه السلام s čijeg lica se činilo da sunce sija, niti je vidio ikoga bržeg hoda od Alejhiselama, pod čijim hitrim korakom se činilo da se zemlja zamotava. Njegovi sljedbenici su se upinjali da ga stignu kada bi on hodao opušteno. Ibrahim ibn Muhammed, jedan od potomaka h. Alije ibn Ebi Taliba, kaže da kada je h. Alija opisivao Alejhiselama, govorio je kako je Božiji poslanik عليه السلام, hodao žustro, kao da ide na niže.

Abdurahman, sin h. Ebu Bekrov, prenosi od svoga oca, da je Alejhiselam upitao ne bi li ih obavijestio o najvećim grijesima... Onda je kazao da su to pridruživanje nekoga ih nečega Bogu dž.š. i neposlušnost prema roditeljima... Alejhiselam je dodao da je laganje jedan od najvećih grijeha.

Ebu Ejjub el-Ensari r.a. priča da su jednog dana bili u društvu Božijeg poslanika عليه السلام pred koga su izneseni hrana i piće. U hrani koju su jeli na početku bilo je više berićeta nego u onoj koju su jeli na kraju. Kada ga je Ebu Ejub upitao: "Zašto se to desilo, o Božiji poslaniče?", Alejhiselam je odgovorio da su svi proučili Bismilu na početku jela, ali kada im se jedna osoba pri kraju pridružila, nije spomenula Allahovo ime, pa je šejtan jeo s njim.

H. Aiša prenosi da je Alejhiselam rekao da ako neko zaboravi proučiti Bismilu na početku jela, onda je u redu da to učini kada se sjeti... Omer bin Ebi Selema r.a. priča da je otišao kod Alejhiselama koji mu tada reče: "Priđi sine! Spomeni Božije ime, jedi desnom rukom i jedi ispred sebe." Ebu Seid el-Hudri kaže da bi Alejhiselam po završenom objedu rekao: ELHAMDU LILLAHI-L-LEZI AT`AMENA VE SEKANA VE DŽE`ALENA MINELMUSLIMIN (Hvala Allahu dž.š. koji nas je nahranio i napojio, i učinio nas muslimanima).

³ Ajeti sure Hud (11. poglavlje Kur'ana), Vakia (56. poglavlje), Murselat (77. poglavlje), Amme Jetesa'elun (78. poglavlje) i Izeš-Šemsu Kuvviret (81. poglavlje).

Enes ibn Malik r.a. veli: "Allah dž.š. je uistinu zadovoljan onima koji se Allahu zahvale kada pojedu i popiju, pa makar to bila jedna mrva ili jedan gutljaj."

Prenosi se da je Alejhiselam rekao: "Ako se nekome od vas dade mirisan cvijet, neka ga ne odbije, jer cvijeće je iz dženneta."

H. Aiša kaže da Alejhiselam nije govorio brzo kao ostali ljudi već razgovijetno, izgovarajući jasno svaku riječ, tako da bi osoba koja sjedi do njega zapamtila njegove riječi.

Hinda bint Ebi Hala... kaže da je Alejhiselam uglavnom šutio. Nije govorio bespotrebno. Otpočinjao je i završavao svoj govor jasno. Govorio je da bi pozivao na dobro, a odvrćao od zla. To nikad nije bio besposlen govor, a bio je rječit. Nije bio nepravedan prema bilo kome, niti je dozvoljavao da se iko omalovažava... Dunjaluk i njegove stvari ga nisu mogle uzrujati. Ali kada bi istina bila nipodaštavana, onda ništa ne bi moglo umiriti njegovu srdžbu, sve dok vjerski propisi nisu primijenjeni. Nikada se nije uvrijedio zbog opaske na lični račun, niti se ikome svetio... Kada bi se naljutio, gledao bi u stranu, a kada bi bio zadovoljan, preda se. Njegov smijeh se uglavnom sastojao od osmijeha.

Ebu Hurejre r.a. prenosi da je Božiji poslanik عليه السلام u rekao da su najbolji stihovi koje su arapski pjesnici recitovali bili oni Lebidovi, a počinju: "Pazi! Osim Allaha, sve drugo je prolazno."

El-Bera ibn Azib r.a. prenosi da kada bi Božiji poslanik عليه السلام legao na svoj krevet onda bi desnu ruku stavio pod desni obraz, izgovarajući dovu čije je značenje: "O Allahu, sačuvaj me od kazne na Dan kada ćeš proživjeti Svoja stvorenja."

Kada je Božiji poslanik عليه السلام odlazio na spavanje rekao bi: "O Allahu, u Tvoje ime liježem, i u Tvoje ime ustajem", a kada bi se probudio rekao bi: "Hvala Allahu dž.š. koji nas je oživio nakon što je dao da umremo i pred kojim ćemo se svi skupiti." (EL-HAMDU LILLAHIL-LEZI AHJANA BA'DE MA EMATENA VE ILEJHIN-NUŠUR)

H. Aiša kaže da kada je Alejhiselam naveče išao na spavanje sklopio bi dlanove i puhnuo u njih, a onda proučio sure KUL HUVALLAHU EHAD, KUL E'UZU BI RABBI-LFELEK i KUL E'UZU BI RABBI-N-NAS. Potom bi rukama prešao preko tijela koliko je mogao. Počeo bi potiranjem glave, lica i prednjih dijelova tijela.

Dobrovoljui post Poslanika

O ponašanju Božijeg poslanika ﷺ

Enes ibn Malik r.a. veli... da mu Alejhiselam nikad nije rekao: "Zašto si to uradio?", ako bi nešto učinio, niti bi Alejhiselam ružio nečiju pogrešku ili omašku riječima: "Zašto to nisi uradio?" Alejhiselam je imao najljepše vladanje.

H. Aiša kaže... da nikada na ružno nije uzvraćao ružnim, i da je praštao. H. Aiša još kaže da Alejhiselam nikad nikog nije udario osim u džihadu.

Enes ibn Malik r.a. kaže da Alejhiselam nije ništa čuvao sebi za naredni dan.

O snoviđenju Božijeg poslanika ﷺ

Abdullah ibn Mesud r.a. prenosi sljedeće od Božijeg poslanika عليه السلام: "Ko god me vidi u snu zaista me je vidio, jer šejtan ne može zadobiti moj lik."

POSLANIKOVA PORODICA

Žene Božijeg poslanika ﷺ

Alejhiselamova prva žena je bila Hatidža, Huvejlidova kći. Bila je ugledna i bogata trgovkinja i dva puta ostajala udovica prije vjenčanja za Božijeg poslanika عليه السلام. Njemu je tada bilo 25 godina, a njoj 40. Ona mu je bila jedina žena skoro 25 godina i majka njegove djece: Zejnebe, Rukajje, Umi Kulsum i Fatime. Imali su i dva sina, Kasima i Abdullaha, koja su obojica umrla kao bebe.

Poslije Hatidžine smrti Alejhiselam je oženio Sevdu iz plemena Benu Amir. Njezin je otac bio jedan od prvih prelaznika na Islam. Ona je bila udovica jednog ashaba koji je odselio u Abesiniju, ali je umro vraćajući se u Meku.

U to vrijeme Alejhiselam se vjerio s Aišom, kćerkom ashaba Ebu Bekra es-Siddika. Pošto je Aiša bila još premlada za udaju, vjenčanje je bilo odgodjeno za tri godine. Od Aiše se prenose mnogi hadisi.

Kasnije je Alejhiselam oženio druge žene. Jedna od njih je bila Hafsa, kći Omera ibn Hattaba. Ostala je udovica kada joj je muž poginuo od posljedica rana zadobivenih u bici na Bedru. Bila je veoma mlada kada je obudovjela. Alejhiselam je i nju oženio u drugoj ili trećoj godini po hidžri.

Druga udovica koju je Alejhiselam oženio bila je Zejneba, kći Huzejme. Muž joj je poginuo kao šehid u bici na Bedru. Bila je poznata kao majka siromaha zbog svoje velikodušnosti i posebne ljubaznosti prema siromašnima.

Umi Selema je bila kćerka Ebu Umejje ibn Mugire, jednog od vođa Kurejša. Prvo je bila udata za Ebu Selema s kojim se odselila u Abesiniju. Kada je on kasnije umro od povreda zadobivenih u bici na Uhudu, ona je postala jedna od Alejhiselamovih žena.

Godinu dana nakon bitke na Hendeku, Alejhiselam je imao borbu s plemenom Benu Musta'lik i porazio ih. Među ratnim plijenom bila je Berra, kćerka poglavice njenog naroda. Alejhiselam, koji ju je sačuvao od poniženja i oženio, promijenio je njezino ime u Džuvejrija.

Zejneb bint Džahš je bila kćerka Alejhiselamove tetke po ocu Abdullahu. Božiji

poslanik عليه السلام ju je udao za svog usvojenog sina Zejd ibn Harisa, oslobođenog roba. Njih dvoje su se kasnije razveli u petoj godini po hidžri. Kako u Islamu nema usvajanja, u Kur'anu je objavljen jedan ajet kojim se Poslaniku عليه السلام nalaže da oženi Zejnebu.

Umi Habiba, Ebu Sufjanova kći, je primila Islam, i zajedno sa svojim mužem odselila u Abesiniju, gdje je on prešao na kršćanstvo. Kao posljedica toga njezin brak je postao nevažeći. Poslije joj je muž umro. Alejhiselam je saznao za njene nevolje i ugovorio da se preko Negusa, uz njenu privolu, vjenčaju.

Safija je bila kći poglavice jevrejskog plemena Benu Nadir. Njezin otac je bio jedan od Poslanikovih najljućih neprijatelja. Kada je pleme protjerano iz Medine, otac joj se nastanio u Hajberu. Padom Hajbera sedme godine po hidžri, Safija je zarobljena. Primila je Islam, a Alejhiselam ju je oženio.

Mejmuna je bila kći Harisa, iz plemena Hevazin, i snaha Poslanikovog عليه السلام amidže Abbasa. Živjela je u Meki kao udovica. Alejhiselam je nju oženio kada je sa svojim sljedbenicima ušao u Meku, poslije višegodišnjeg izbjeglištva.

Nakon ugovora na Hudejbiji, Alejhiselam je poslao lične pozive Siriji, Egiptu i drugim zemljama da prime Islam. Mukavkis, vođa egipatskih Kopta mu je poslao koptsku djevojku Mariju na dar. Ona je bila jedina poslije Hatidže koja je Alejhiselamu rodila dijete, sina po imenu Ibrahim, a koji je umro u djetinjstvu.

Poslanikove žene i kćeri

Zejneba se udala za Ebul-Asa ibn Rebi`u, Hatidžinog sestrića. Rukajja i Umi Kulsum su se udale za Utbu i Utejbu, sinove Ebu Leheba. Međutim, ovi brakovi su poništeni dolaskom Islama. Kasnije je Osman ibn `Affan oženio Rukajju, a poslije njezine smrti, sestru joj Umi Kulsum.

Fatima se udala za Aliju ibn Ebi Taliba, Poslanikovog rođaka, i rodila Hasana, Husejna i Zejnebu.

KAZALO IMENA I POJMOVA

`ABBAS: jedan od Alejhiselamovih amidža, koji je primio Islam pred osvojenje Meke.

`ABDULLAH: Abdul-Muttalibov najmlađi sin i otac Alejhiselamov.

`ABDULLAH IBN UBEJJ: jedan od čelnih ljudi Jesriba prije hidžre. Primio je Islam, ali je s Mekelijama kovao zavjeru protiv Alejhiselama.

`ABDUL-MUTTALIB: Hašimov sin. Preuzeo je očevo mjesto vođe Kurejša. Iskopao je Zemzem izvor.

`ABDU MENAF: sin Kusejjov. Preuzeo je vođstvo Kurejša poslije očeve smrti.

ABRAHA: kralj Jemena koji je pošao na Meku s velikom vojskom da uništi Kaba.

`ADDAS: kršćanski sluga iz velikog plemena u Ta'ifu i jedina osoba iz tog grada koja je povjerovala Alejhiselamu prilikom njegove prve posjete mjestu.

AIŠA: Alejhiselamova žena i kćerka Ebu Bekra.

ALEJHISELAM: Epiteton iza imena svakog vjerovjesnika (pejgambera), i tada se često piše skraćeno i znači "neka je mir i spas Božiji s njim". Kada se izgovara bez imena i piše velikim slovom, onda ima značenje imena za Muhammeda: Alejhiselam = Muhammed.

ALLAHU EKBER: "Bog je najveći."

ALIJA: sin Ebu Talibov i rođak Alejhiselamov. Kasnije je oženio Fatimu, najmlađu Alejhiselamovu kćerku.

AMINA: Amina bint Vehb, majka Alejhiselamova.

`AMR IBN `AS: Važan i oštrouman čovjek iz plemena Kurejš. Mekelije su ga poslali u Abesiniju sa zadatkom da vrati muslimane koji su u toj zemlji potražili utočište.

Kasnije je postao veliki islamski borac.

BEDUINI: Pustinjski Arapi-nomadi.

BEHIRA: Monah koji je živio u pustinji na putu kojim su išli kurejšijski karavani za Siriju.

BENU HAŠIM: Ogranak Kurejša kojem je pripadao Alejhiselam.

BENU KUREJZA: Jevrejsko pleme koje je živjelo u Meki kada je Alejhiselam tamo došao. Nekoliko puta je prekršilo dogovor s Alejhiselamom prisiljavajući ga time da se bori protiv njih.

BILAL: Rob Umejje ibn Halefa. Primio je Islam protivno volji svoga gospodara. Surovo je mučen, ali nikada nije izgubio vjeru. Kasnije je postao prvi mu'ezzin u Islamu.

BISMILLAHIR-RAHMANIR-RAHIM: "U ime Boga, Sveopćeg Dobročinitelja, Milostivog."

BURAK: Životinja na kojoj je Alejhiselam jahao prilikom svog uspeća na nebo (Isra' i Mi'radž).

DOVA: Molitva.

DŽAFER IBN EBI TALIB: Alejhiselamov rođak i Alijin brat. Govorio je ispred muslimana pred kraljem Abesinije, zemlje u Africi, u koju se grupa prvih muslimana sklonila pred progonima idolopoklonika iz Meke.

DŽEBRAIL (ili Džibril): Melek objave, koji je od Allaha dž.š. donosio Kur'an Alejhiselamu.

DŽEMAT: zajedničko obavljanje namaza; vjerska općina.

DŽIHAD: rat za odbranu vjere.

EBU BEKR: Bogat i vrlo cijenjen mekanski trgovac. Bio je prvi muškarac koji je povjerovao u Alejhiselamovu poslaničku misiju i primio Islam. Alejhiselamov najbliži prijatelj i prvi halifa-vladar islamske države poslije Poslanikove عليه السلام smrti.

EBU DUDŽANA: Jedan od velikih ensarijskih ratnika. Poginuo je kao šehid na Uhudu štiteći Alejhiselama od strijela sopstvenim tijelom.

EBU DŽEHL: Jedan od važnijih ljudi Kurejša. Žestoko se suprotstavio Islamu i izazvao mnoge nevolje Alejhiselamu. Ubijen je na Bedru.

EBU LEHEB: Jedan od Alejhiselamovih amidža i veliki neprijatelj Islama. O njemu govori 111. sura Kur'ana (Tebbet jeda Ebi Lehebin...).

EBU SUFJAN: Jedan od vođa Kurejša i nevjernika u borbi protiv Alejhiselama. Na kraju je postao musliman. Njegova je žena bila Hind.

EBU TALIB: Alejhiselamov amidža, Alijin otac i jedan od poštovanih Kurejšija. Brinuo se za Alejhiselama poslije smrti njegovog djeda i nastavio da ga štiti sve do svoje smrti.

ENSARIJE: Stanovnici Medine koji su primili Islam, i koji su pozvali Alejhiselama da dođe i živi kod njih.

ES-SELAMU `ALEJKUM VE RAHMETULLAHI VE BEREKJATUHU: Muslimanski pozdrav koji znači: "Neka su mir, spas, milost Božija i blagoslov s vama."

EZAN: poziv na namaz koji uči mu'ezzin.

FITRA: čista i izvorna ljudska priroda.

HADIS: Predanje, odnosno, kazivanje o onome što je Alejhiselam rekao, uradio ili šutnjom odobrio.

HADŽERA: Ibrahimova عليه السلام druga žena i majka njegova prvog sina Ismaila عليه السلام.

HALID IBN VELID: Veliki vojskovođa, veoma vješt u ratovanju. On je planirao poraz mushmana na Uhudu, ali je kasnije primio Islam i borio se još uspješnije za svoju novu vjeru.

HALIMA: Beduinka iz plemena Beni Sa'd koja je brinula o Alejhiselamu u njegovom ranom djetinjstvu.

HAMZA: Alejhiselamov amidža i jedan od najhrabrijih i najjačih muslimana. Borio se na Bedru. Poginuo je u bici na Uhudu.

HARF: slovo.

HAŠIM: Sin `Abdu Menafov. Organizovao je karavane za trgovanje sa Sirijom i

Jemenom. Time se Meka razvila u velik, lijep, bogat i značajan trgovački centar.

HATIDŽA: Alejhiselamova prva i do njezine smrti jedina žena. Ona je prva osoba koja je povjerovala u Alejhiselamovu poslaničku misiju.

HENDEK: Jarak, prokop.

HIDŽRA: Seoba prvih muslimana iz Meke u Medinu. Ovaj događaj označava početak računanja muslimanske ere.

HIND: Ebu Sufjanova žena.

IHRAM: Hadžijski ogrtač.

ISLAM: Vjera objavljena Alejhiselamu. Na arapskom jeziku znači predanost Bogu dž.š..

ISMA IL: prvi sin Ibrahima عليه السلام kojeg je dobio sa ženom mu Hadžerom. Nastanio se u Meki gdje je pomogao ocu u obnovi Kabe. Od njegovih potomaka nastalo je pleme Kurejš.

KARAVAN: Niz tovarnih životinja, najčešće kamila, s teretima i robom, koje se kreću po pustinjama.

KOPT: Egipatski kršćanin.

KUREJŠ: Potomci Ismaila عليه السلام, Ibrahimovog sina, koji su postali najznačajnije mekansko pleme, a njemu je pripadao i Alejhiselam.

KUSEJJ: Jedan od vođa Kurejša koji je postao vladar Meke. Čuvao je ključeve od Kabe. Predak Alejhiselamov.

MEZARISTAN: mezarje, mezarluk, groblje.

MONAH: Kaluđer, redovnik.

MUDŽAHID: borac na Božijem putu.

MUHADŽIRI: Muslimani iz Meke koji su učinili hidžru i sklonili se u Medinu pred progonima mekanskih idolopoklonika.

MUNAFIK: licemjer, dvoličnjak.

NUR: svjetlost.

OAZA: Mali komad zemlje s biljem i vodom usred pustinje.

OBJAVA: Istina koju Bog dž.š. šalje svojim poslanicima.

OMER IBN HATAB: Jedan od najodvažnijih i najvažnijih Kurejšija, koji je svojim prelaskom na Islam ojačao muslimansku zajednicu.

PEJGAMBER: Božiji poslanik, vjerovjesnik. Kada se piše velikim slovom tada se odnosi na Muhammeda .

POSLANIK: Odabrani čovjek kojem je Allah dž.š. slao Svoje objave da ih dostavi i objasni ljudima. Božiji poslanik.

SA'D IBN MU'AZ: Ensarija koji se borio uz Alejhiselama u bici na Bedru i drugim bitkama. Umro je poslije bitke na Hendeku.

SARA: Prva žena Ibrahima عليه السلام i majka njegovog drugog sina Ishaka عليه السلام.

SEBEP: uzrok, povod.

SELAMET: uspjeh, spas, oslobođenje.

SIDRETUL-MUNTEHA: Drvo-simbol krajnje granice ljudskog znanja.

ŠAH: titula perzijskog kralja.

ŠEHID: Onaj koji da svoj život na Allahovom dž.š. putu.

UBEJDA IBN HARIS: Jedan od trojice muslimana koje je Alejhiselam izabrao za megdan pred bitku na Bedru.

UMEJJA IBN HALEF: Jedan od utjecajnih Mekelija i veliki neprijatelj Islama. Borio se na Bedru gdje ga je usmrtio njegov bivši rob Bilal.

UMMET: narod, Alejhiselamovi sljedbenici.

UMRA: mali hadž.

VAHŠI: Ime abesinijskog roba koji je ubio Hamzu.

NAPOMENA O IZGOVORU

Prilikom transliteracije arapskih imena uglavnom je poštovan način njihovog izgovaranja kod Bošnjaka, npr. Ismail, a ne Isma`il. Od ovog se odstupilo kod manje poznatih imena i u Kazalu, gdje je uglavnom istaknuta dužina samoglasnika, ajn, hemze i podvostručeni suglasnici za tešdid.

â = dugi samoglasnik kao u riječi "panj"

ī = dugi samoglasnik kao u riječi "mir"

ū = dugi samoglasnik kao u riječi "puž"

' = oznaka za hemze

‘ = oznaka za ajn

Ova knjiga za djecu o životu Muhammeda صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ je napisana na izvoru tradicionalne muslimanske biografske književnosti o Alejhiselamu (sira), uključujući i Hadis. Odlomci iz Kur'ana su često korišteni kroz knjigu kako bi poduprli priče. Sadržaj teksta je vjerodostojan, a stil živahan i privlačan.

Iako je knjiga pisana za djecu od deset do petnaest godina, svako je može čitati kao uvod u Alejhiselamov život zbog cjelovitosti i jasnoće.

Postoje 32 ilustracije u boji, a posebna pažnja poklonjena je autentičnosti svakog detalja. Nije bilo pokušaja da se naslika Alejhiselam ili njegovi ashabi. Ilustracije predstavljaju tradicionalni islamski način života u arapskim zemljama, i odslikavaju prizore koji su prisutni u tim zemljama već preko hiljadu godina.

O PISCIMA

Lejla Azzam

Gospodja Azzam je nećakinja dr. Abdul Wahab Azzama, koji je bio rektor Kairskog univerziteta, osnivač i prvi rektor Rijadskog univerziteta i istaknuti muslimanski pisac. Također je snaha rahmetli dr. Abdur Rahman Azzama, osnivača Arapske lige i autora knjige *Vječne poruke Muhammeda*

